

DEZBATERI PARLAMENTARE

Parlamentul Republicii Moldova de legislatura a XIX-a

SESIUNEA a V-a ORDINARĂ – DECEMBRIE 2012

Ședința din ziua de 27 decembrie 2012

(STENOGRAMA)

SUMAR

1. Declararea ședinței ca fiind deliberativă.
2. Propuneri la ordinea de zi și aprobarea ei.
3. Dezbateră și respingerea proiectului de Hotărîre nr.3085 din 18 decembrie 2012 privind numirea în funcția de membru al Comisiei Naționale de Integritate (*Galina Bostan*).
4. Dezbateră, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.3155 din 22 noiembrie 2012 privind ratificarea Acordului dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană cu privire la protecția indicațiilor geografice ale produselor agricole și alimentare, întocmit la Bruxelles la 26 iunie 2012.
5. Dezbateră și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.2880 din 30 noiembrie 2012 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (*Legea cu privire la pomicultură; Legea zootehniei – art.11, 34; ș.a.*).
6. Dezbateră și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.1699 din 17 iulie 2012 pentru modificarea și completarea Legii nr.1308-XIII din 25 iulie 1997 privind prețul normativ și modul de vânzare – cumpărare a pământului.
7. Dezbateră, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.3119 din 20 decembrie 2012 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (*Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne – art.13; Legea cu privire la Centrul Național Anticorupție – art.4, 6, 7 ș.a.; ș.a.*).
8. Dezbateră și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.2630 din 8 noiembrie 2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului.
9. Dezbateră și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.3156 din 22 decembrie 2012 privind schimbul unor terenuri din fondul silvic în scopul construcției ”Centrului de Suport pentru Mediul de Afaceri Transfrontalier– Formare, Expoziție și Simpozion”.
10. Dezbateră și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.2942 din 6 decembrie 2012 privind importul inventarului sportiv.
11. Dezbateră și adoptarea proiectului de Hotărîre nr.3120 din 20 decembrie 2012 privind modificarea și completarea Hotărîrii Parlamentului nr.433-XVI din 28 decembrie 2006 cu privire la aprobarea statutului, a structurii

organizatorice și a efectivului-limită ale Consiliului Coordonator al Audiovizualului (art.2, 5, anexa nr.2).

12. Dezbateră, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.3121 din 20 decembrie 2012 pentru modificarea și completarea Legii nr.165 din 11 iulie 2012 cu privire la modificarea și completarea Codului audiovizualului al Republicii Moldova nr.260-XVI din 27 iulie 2006 (*art. I, II*).

13. Aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.3116 din 20 decembrie 2012 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (*Codul fiscal – art.122, 289, 290 ș.a.; Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative – art.X*). Dezbaterile asupra proiectului de Lege nr.3116 au avut loc într-o ședință anterioară.

14. Dezbateră și adoptarea proiectului de Hotărâre nr.3007 din 11 decembrie 2012 privind modificarea Planului național de acțiuni în domeniul drepturilor omului pe anii 2011 – 2014.

15. Dezbateră și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.2977 din 10 decembrie 2012 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (*Legea instituțiilor financiare – art.3, 6, 7 ș.a.; Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei – art.5, 11; ș.a.*).

16. Dezbateră și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.2117 din 27 septembrie 2012 cu privire la oamenii de creație și uniunile de creație.

17. Audierea domnului ministru al sănătății cu privire la reformele din sistemul de sănătate și problemele privind accesul la asistența medicală de calitate a cetățenilor. (Raportor – Andrei Usatîi, ministrul sănătății.)

18. Dezbateră și adoptarea proiectului de Hotărâre nr.3197 din 27 decembrie 2012 privind eliberarea din funcție a unui judecător al Curții Supreme de Justiție.

Ședința începe la ora 10.07.

Lucrările sînt prezidate de domnul Marian Lupu, Președintele Parlamentului, asistat de domnul Vladimir Plahotniuc, prim-vicepreședinte al Parlamentului, și de doamna Liliana Palihovici, vicepreședinte al Parlamentului.

Domnul Marian Lupu:

Stimați colegi,

Rog să vă ocupați locurile dumneavoastră, pentru a începe ședința plenului.

Colegii noștri din fracțiunea parlamentară respectivă, chiar aș veni cu rugămintea, ar fi cazul pentru o autoorganizare puțin mai bună, fiindcă sîntem deja la 10.11.

Rog să vă ocupați locurile dumneavoastră, pentru a începe ședința plenului.

Secretariatul,

Rog să anunțați prezența în sală.

Domnul Maxim Ganaciuc – șeful Direcției generale documentare parlamentară:

Doamnelor și domnilor deputați,
Bună dimineața.

Vă anunț că la lucrările ședinței de astăzi a plenului Parlamentului, din totalul celor 101 de deputați, și-au înregistrat prezența 97 de deputați. Nu s-au înregistrat deputații: Ghilețchi Valeriu, Gorilă Anatolie, Reidman Oleg, Sîrbu Serghei – la cerere.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

Stimați colegi,

Ședința este deliberativă. Rog să onorăm Drapelul Țării. (*Se onorează Drapelul de Stat al Republicii Moldova.*)

Mulțumesc.

Stimați colegi,

Ordinea de zi este adoptată. De fapt, sîntem la a doua ședință din săptămîna respectivă și numai supunem completărilor ordinea de zi. Doar dacă sînt niște informații sau anunțuri.

Microfonul nr.2.

Doamna Alla Mironic – *Fracțiunea PCRM:*

Mult stimați veterani,

Уважаемый господин Председатель,

Я не могу не поднять один вопрос, который сегодня очень живет среди наших людей старшего поколения, особенно ветеранов Великой Отечественной Войны, связанный с тем, что несколько дней назад господин Тимофти в интервью одной из австрийских газет сравнил советские войска с нацистскими, советский режим с нацистским. И это мы наблюдаем на протяжении уже трех лет.

Ветераны Великой Отечественной Войны и наша ветеранская организация, Фракция Партии коммунистов Республики Молдовы высказывают этим свое возмущение.

Господин Председатель нашего Парламента,

Вы сами, исполняя обязанность Президента, неоднократно участвовали в совещании глав государств и подписали соглашения, которые связаны с памятью о тех людях, которые погибли в годы Великой Отечественной Войны.

Domnul Marian Lupu:

Treceți, vă rog, la propunere. Timpul trece.

Doamna Alla Mironic:

Я уже на протяжении трех заседаний приглашаю господина Филата для того, чтобы он проинформировал депутатов Парламента и граждан

Республик Молдова о том заседании, которое проходило 5 декабря, где был рассмотрен вопрос о подготовке к семидесятилетию Великой Победы.

В нашей Республике Молдова этот вопрос пока не рассматривается и не поднимается.

Domnul Marian Lupu:

Stimată colegă,

Nu vă supărați, două minute deja trec.

Doamna Alla Mironic:

Я очень хочу чтобы ...

Domnul Marian Lupu:

Eu vin cu o propunere: oi face o scrisoare oficială, în care voi menționa solicitarea dumneavoastră. Și, într-adevăr, pe mine mă interesează care vor fi acțiunile preparatorii pentru data la care vă referiți dumneavoastră.

Odată ce Republica Moldova este țară semnatară la un șir de documente care se referă și la acest subiect, în mod evident că aceste documente trebuie să fie ținute în cont și, respectiv, acțiunea trebuie să fie organizată.

Voi solicita un răspuns în scris de la Guvern și, astăzi, vă informez că răspunsul, pe care îl voi primi, o să vi-l prezint dumneavoastră.

Microfonul nr.3.

Domnul Grigore Petrencu – Frațiunea PCRM:

Mulțumesc.

Stimați colegi,

Săptămîna trecută, am prezentat mai multe extrase ale Monitorului Oficial din România, care costată faptul că prim-vicepreședintele Parlamentului, domnul Plahotniuc, în ultimii trei ani, cel puțin de trei ori a schimbat propria identitate, atît numele, cît și prenumele.

Am solicitat și reiterăm și de data aceasta: solicităm convocarea directorului Centrului Național Anticorupție, directorului Serviciului de Informații și Securitate, directorului Biroului Național Central al Interpolului din Republica Moldova și cerem audierea Procurorului General. Pe noi ne interesează: aceste instituții sînt ori nu la curent cu identitățile multiple ale domnului Plahotniuc în contextul investigațiilor pe mai multe cauze de rezonanță, inclusiv în episodul privind monitorizarea domnului Plahotniuc de către Biroul Național Central Interpol? Insistăm să puneți la vot.

Domnul Marian Lupu:

Stimați colegi,

Acestea au fost anumite informații.

Noi sîntem la a doua ședință din săptămîna curentă, respectiv, pe ordinea de zi nu se aplică modificări. Doar vreau să vă informez că, potrivit rigorilor Regulamentului, proiectul nr.2677 va fi examinat ulterior, fiindcă urmează o

pregătire și examinare suplimentară la acest subiect. În rest, începem examinarea subiectelor incluse pe agenda ședinței plenului Parlamentului. Proiectul ...

Domnul președinte al Comisiei juridice, numiri și imunități, este în sală? Este.

Începem cu proiectul de Hotărâre nr.3085 privind numirea în funcția de membru al Comisiei Naționale de Integritate.

Domnule președinte,
Vă rog.

Domnul Victor Popa – Frațiunea PL:

Domnule Președinte,
Stimați colegi,

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat candidaturile propuse de asociațiile obștești, pentru a selecta o candidatură din partea societății civile la funcția de membru al Comisiei Naționale de Integritate, și menționează următoarele.

Potrivit prevederilor punctului 5 din Regulamentul Comisiei Naționale de Integritate, aprobat prin Legea cu privire la Comisia Națională de Integritate nr.180 din 19 decembrie 2011, Comisia este un organ colegial, formată din 5 membri, egali în drepturi, care se numesc în funcție de către Parlament, cu votul majorității deputaților aleși pentru un mandat de 5 ani.

Punctul 6 din Regulamentul Comisiei Naționale de Integritate stabilește că pentru funcția de membru al Comisiei se propun: trei candidaturi din partea majorității parlamentare, o candidatură din partea opoziției parlamentare și o candidatură din partea societății civile, selectați în mod deschis și transparent de către Comisia juridică, numiri și imunități din lista de candidați propuși de societățile obștești.

În perioada 19 noiembrie – 18 decembrie curent, s-a desfășurat concursul pentru selectarea unei candidaturi din partea societății civile, pentru a ocupa funcția de membru al Comisiei Naționale de Integritate. În rezultatul examinării dosarelor și a interviului, Comisia juridică, numiri și imunități a constatat că doamna Galina Bostan corespunde tuturor cerințelor legale și dispune de calități personale și profesionale necesare exercitării funcției de membru al Comisiei Naționale de Integritate și a decis să propună Parlamentului pentru examinare și adoptare proiectul de Hotărâre a Parlamentului privind numirea în funcția de membru al Comisiei Naționale de Integritate.

Astfel, Comisia juridică, numiri și imunități a selectat-o pe doamna Galina Bostan în calitate de candidat din partea societății civile, pentru a ocupa funcția de membru al Comisiei Naționale de Integritate, și propune candidatura acesteia spre confirmarea plenului Parlamentului.

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Vă mulțumesc și eu.

Doamna Bostan este prezentă în sală. Dacă sînt întrebări pentru comisie sau pentru candidatul la această funcție?

Microfonul nr.2.

Domnul Sergiu Stati – Frațiunea PCRM:

Mulțumesc.

Pentru doamna Bostan o întrebare, dacă îmi permiteți.

Domnul Marian Lupu:

Doamnă Bostan,

Vă rog la microfonul nr.1.

Includeți, vă rog, microfonul nr.1.

Domnul Sergiu Stati:

Doamnă Bostan,

Vă rog să ne spuneți dacă cunoașteți că la locul care ați fost propusă dumneavoastră anterior a existat altă candidatură, care a refuzat să participe la lucrările acestei Comisii? Cunoașteți, da? Dar cunoașteți cauza refuzului?

Doamna Galina Bostan – candidat la funcția de membru al Comisiei Naționale de Integritate:

Persoana respectivă a invocat motivele.

Domnul Sergiu Stait:

La microfon răspundeți, vă rog.

Doamna Galina Bostan:

Da, ele sînt publice, notorii.

Domnul Sergiu Stati:

Și dumneavoastră considerați că, în aceste condiții, adică dumneavoastră aveți dreptul moral și considerați că comisia este, de data aceasta, mai bună și mai selectă sau nu?

Doamna Galina Bostan:

Eu consider că există o lege care trebuie executată. Și în momentul în care legea oferă acest beneficiu societății civile, și legi care ar oferi astfel de beneficiu societății civile sînt mai puține, în această situație trebuie de profitat de acel beneficiu al legii.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

Domnul Sergiu Stati:

Da. Și a doua întrebare. Cunoașteți dumneavoastră că domnul Donciu deține proprietăți care țin cam de aproximativ salariul lui lunar de vreo 159 de ani? Cunoașteți sau nu?

Doamna Galina Bostan:

Dacă cunosc?

Domnul Sergiu Stati:

Da.

Doamna Galina Bostan:

Eu cunosc ceea ce este scris în ziare.

Domnul Sergiu Stati:

Și ce cunoașteți dumneavoastră din presă?

Doamna Galina Bostan:

Mai mult decât atât eu nu cunosc.

Domnul Marian Lupu:

Stimați colegi și stimată coleg,

La subiect.

Microfonul nr.5.

Doamna Ana Guțu – Frațiunea PL:

Mulțumesc.

Doamnă Bostan,

Cum vedeți dumneavoastră rolul dumneavoastră în Consiliul Național pentru Integritate din perspectiva expertizei pe care ați acumulat-o în cadrul Centrului de Analiză și Prevenire a Corupției, ONG-ul pe care l-ați condus de mai mulți ani?

Doamna Galina Bostan:

Bine. Deci rolul oricărui membru al Comisiei Naționale de Integritate este de a exercita funcțiile prevăzute de lege. În primul rând, este vorba de verificarea declarațiilor pe venit și a declarațiilor de interese, analiza acestora, sesizarea diferențelor, decalajelor care există. Din această perspectivă, consider că experiența obținută în cadrul Organizației „Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției” va fi utilă.

Doamna Ana Guțu:

Și a doua întrebare. Pe parcursul acestui an, dacă nu greșesc, primăvara, organizația dumneavoastră, ONG-ul dumneavoastră s-a inspirat din stenogramele Parlamentului și a prezentat un comunicat de presă, care a fost difuzat pe larg, informație referitor la lipsele nemotivate ale deputaților. Am nimerit și eu, și

colega mea Corina Fusu printre acești deputați recalitrânți, și alți colegi din alte fracțiuni, și la o anumită televiziune, pe parcursul unei zile întregi am fost declinați ca fiind cei mai iresponsabili deputați din Parlamentul Republicii Moldova. Fiindcă, uite, Doamne, în baza stenogramelor, s-a constatat că respectivii au lipsit de atâtea ori de la ședințele plenare ale Parlamentului. Ca, ulterior, Secretariatul Parlamentului, prezentând informația corectă în baza documentelor, a infirmat aceasta. Dar, din păcate, presa nu a preluat informația veridică, ci s-a bazat pe unica sursă și unica sursă a fost, de fapt, ONG-ul pe care l-ați condus dumneavoastră.

Din această perspectivă, cum considerați dumneavoastră că noțiunile de „relevanță”, „pertinență” și „obiectivitate” vor servi, cu adevărat, un cadru iminent pentru activitatea dumneavoastră în CNI?

Doamna Galina Bostan:

Bine. Deci trebuie să fac o precizare. Noi nu am făcut nici un fel de comunicat de presă, nici un comunicat de presă nu a existat. Noi doar deținem o bază de date în care este specificat expres că aceasta este formată în baza stenogramelor Parlamentului. Deci pentru noi stenogramele Parlamentului, în lipsa votului electronic, constituie documentul primar din care noi constatăm ceea ce se întâmplă în cadrul ședințelor Parlamentului. Toate aceste informații sînt indicate expres în această bază de date.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.4.

Domnul Mihai Godea:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Doamnă Bostan,

Eu vreau să vă felicit pentru curajul de a candida pentru această funcție foarte importantă. Nu pun la îndoială experiența dumneavoastră, care este una impresionantă, în procesul de monitorizare și evaluare a fenomenului corupției în Republica Moldova.

Întrebarea mea este următoarea. Chiar dacă au fost multe discuții în jurul Comisiei Naționale de Integritate, în jurul președintelui Comisiei, domnul Donciu, oricum rolul și responsabilitatea reprezentantului societății civile este unul diferit și este unul mai mare, dacă vreți, luînd în considerare și presiunea publică, și așteptările publicului de la reprezentantul societății civile în această Comisie.

Vreau să vă întreb: dacă veți rămîne tot atît de deschisă, cum ați fost pînă acum în cadrul și în calitatea dumneavoastră de președinte al Centului de Prevenire a Corupției, și veți comunica tot atît de bine și de intens și cu mass-media, și cu publicul interesat, pînă la urmă, în calitatea dumneavoastră de membru al CNI în eventualitatea alegerii în această funcție?

Doamna Galina Bostan:

Bine. Deci de la o anumită vîrstă, oamenii nu se prea schimbă sau se schimbă mai greu. Deci este cu neputință ca cineva într-o anumită perioadă să fie foarte deschis, ulterior să fie mai puțin deschis, mai puțin cooperant.

Bineînțeles că cooperarea cu societatea, cu mass-media constituie una dintre prioritățile mele personale. Și, în primul rînd, una dintre prioritățile unui astfel de organ care este Comisia Națională de Integritate, pentru că prin intermediul mass-media, prin intermediul societății civile, să spunem așa, soluțiile respective în diverse cazuri pot fi mult mai juste.

Domnul Mihai Godea:

Eu vă mulțumesc.

Și vă asigur că am să votez pentru candidatura dumneavoastră .

Mulțumesc.

Doamna Galina Bostan:

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.3.

Domnul Grigore Petrenco:

Mulțumesc.

Doamnă Bostan,

Dumneavoastră pe cine reprezentați? De cine ați fost delegată în calitate de candidat?

Doamna Galina Bostan:

Mie mi s-a mai adresat această întrebare în ultima săptămîină. Deci această decizie de a candida a fost o decizie personală și sprijinită de colegii mei din organizația neguvernamentală, al cărei președinte mai sînt deocamdată. Am fost recomandată de către șapte organizații neguvernamentale. Deci nu reprezint nici un partid politic, nu am făcut parte din nici un partid politic niciodată.

Domnul Grigore Petrenco:

Doamnă Bostan,

Dumneavoastră ați activat și activați și mai departe în cadrul „Centrului Național ...

Doamna Galina Bostan:

Organizație obștească ...

Domnul Grigore Petrenco:

Organizație obștească ...

Doamna Galina Bostan:

„Centrul Național de Analiză și Prevenire a Corupției.”

Domnul Grigore Petrenco:

... „Centrul Național de Analiză și Prevenire a Corupției.” Deci cunoașteți foarte bine situația cu corupția în Republica Moldova. Dumneavoastră cum o să vă simțiți în această funcție, știind că sînteți votată de majoritatea parlamentară, care este coruptă pînă în măduva oaselor, cum o să vă simțiți, doamnă?

Domnul Marian Lupu:

Stimată doamnă,

Nu sînteți obligată să răspundeți.

Doamna Galina Bostan:

Această întrebare mă depășește.

Domnul Marian Lupu:

Exact.

Doamna Galina Bostan:

Dar legiuitorul este legiuitor, pînă la urmă decide alegătorul.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.2.

Domnul Artur Reșetnicov – Frațiunea PCRM:

Mulțumesc.

Doamnă candidat, doamnă Bostan,

Ceea ce se întîmplă astăzi în Parlament este un conflict de interese și dumneavoastră, bănuiesc, înțelegeți acest lucru. Pentru că, eventual, veți fi numită în Comisia de Integritate, care, cunoașteți, va avea obligația să verifice veniturile și conflictele de interese ale deputaților, care urmează să voteze pentru candidatura dumneavoastră.

Adică, este o încălcare și a legislației, și a principiului etic și moralității. În situația în care Parlamentul a creat o comisie specială din deputați, care, la rîndul lor, vor verifica veniturile și interesele dumneavoastră. Există o interdependență între numirea dumneavoastră și activitatea deputaților. Și invers: între activitatea deputaților și activitatea dumneavoastră în calitate de Comisie independentă.

În situația în care există vădit acest conflict de interese, votul care va fi acordat de deputații care ... Și au menționat unii de la microfon că vor vota, ca să nu fie pe urmă careva probleme. Cum dumneavoastră considerați: este etic să fie votat de Parlament în situația... ori Comisia de Integritate, ori comisia care va verifica Comisia de Integritate?

Doamna Galina Bostan:

Să spunem așa: există lege și, în opinia mea, ea trebuie executată. Fie bună, fie rea, o lege trebuie executată. Unu la mână.

Domnul Artur Reșetnicov:

Dumneavoastră foarte bine cunoașteți când legea contravine principiilor fundamentale ...

Domnul Marian Lupu:

Domnule Reșetnicov,
Ascultați, vă rog, răspunsul.

Domnul Artur Reșetnicov:

... nu poate fi executată.

Doamna Galina Bostan:

Unu la mână. Doi la mână.

Domnul Marian Lupu:

Fiindcă vorbiți dumneavoastră și nu interviuatul.

Doamna Galina Bostan:

Eu nu am ce să ascund.

Domnul Artur Reșetnicov:

Nu dumneavoastră ascundeți.

Doamna Galina Bostan:

Cît prieste declarațiile de venituri ...

Domnul Artur Reșetnicov:

Cum dumneavoastră veți fi independentă în activitate când urmează ...

Domnul Marian Lupu:

Domnule Reșetnicov,
Răspunsul a fost. Mai aveți o întrebare?

Domnul Artur Reșetnicov:

Acesta nu-i răspuns. Eu vreau răspuns concret.

Domnul Marian Lupu:

Considerați că acesta este răspunsul.

Domnul Artur Reșetnicov:

Cum va fi asigurată independența? Și este oare etic interdependența dintre Comisie și Parlament?

Domnul Marian Lupu:

Doamna v-a răspuns, stimată coleg. Și acceptați răspunsul care a fost dat. Alte întrebări? Nu sînt.

Doamna Galina Bostan:

Vreau, pur și simplu, să completez. Independența, pînă la urmă, este o stare interioară a omului, depinde cum el se simte. E anormal că această stare se răsfrînge și în exterior.

Domnul Marian Lupu:

Bine.
Microfonul nr.5.

Doamna Corina Fusu – Frațiunea PL:

Doamnă Bostan,

Am luat și noi cunoștință de CV-ul dumneavoastră, este unul impresionant. Aveți studii foarte bune, aveți cooperări internaționale. Prima întrebare. Centrul dumneavoastră, pe care îl conduceți, de Analiză și Prevenire a Corupției, din 2004, deducem că se ocupă de analiză și expertiză în domeniu.

Vreau să ne spuneți: care este realizarea cea mai importantă, din punctul dumneavoastră de vedere, pe care ați efectuat-o pe parcursul acestor ani? Aceasta este prima întrebare, după care am să o adresez și pe cea de-a doua.

Doamna Galina Bostan:

Dacă ar fi, de la înălțimea, să spunem așa, a zilei de astăzi, să arunc o privire înapoi, cred că cea mai mare realizare a asociației noastre este, totuși, expertiza coruptibilității în legislație. Pentru că acesta s-a dovedit a fi un instrument, în opinia mea, de succes, astfel încît a fost posibilă și exportarea acestei experiențe în alte state, este vorba și de Kazahstan, este vorba și de Ucraina.

Experiența noastră de expertiză a coruptibilității a fost prezentată și în cadrul GRECO la Consiliul Europei, în cadrul Dumei de Stat a Federației Ruse.

Domnul Marian Lupu:

Da.

Doamna Corina Fusu:

Este aplicabilă și în Republica Moldova? Deci se folosește...

Domnul Marian Lupu:

De aici...

Doamna Corina Fusu:

...Kazahstanul, Ucraina...

Domnul Marian Lupu:

De aici s-a pornit.

Doamna Galina Bostan:

Ei au luat...

Domnul Marian Lupu:

Eu îmi aduc aminte încă anii 2006, 2007...

Doamna Corina Fusu:

Și rezultatele, rezultatele, da...

Doamna Galina Bostan:

Ei au luat aceeași schemă de expertiză, au preluat-o de la noi.

Doamna Corina Fusu:

Da. Exact.

Și acum este momentul întrebării, pentru că, mă rog, mai sînt și aici colegi care vin din jurnalism. La noi există un Cod deontologic, dar și prin legislație este scris că jurnalistul, instituția media, înainte de a face public o informație, se informează cel puțin din două surse, una dintre care, obligatoriu, trebuie să fie oficială.

Dumneavoastră cînd efectuați expertize, puneți note, eu vorbesc aceasta din perspectiva că, în viitor, veți avea de a face cu oameni, cu persoane și verdictul dumneavoastră va fi unul extrem de important, și nu ar fi de dorit ca să lezați cumva onoarea oricui nu ar fi, chiar dacă este funcționar de grad înalt.

Deci întrebarea este: din cîte surse vă informați atunci cînd dați o notă?

Doamna Galina Bostan:

Bine, noi avem o metodologie aprobată și în metodologie este indicat că expertul, atunci cînd expertizează un proiect de lege, urmează să consulte toată legislația națională pertinentă, convențiile internaționale. La fel, el urmează să analizeze mass-media, informațiile prezente în mass-media și toate studiile elaborate în domeniul respectiv. Doar analizînd toate aceste informații și ținînd cont și de propunerea legislativă efectuată, expertul își expune opinia.

Doamna Corina Fusu:

Da. Vă mulțumesc și sper că cazul, pe care l-a relatat aici doamna Guțu cu privire la unii deputați leneși din Parlamentul Republicii Moldova să nu se mai repete.

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Da, mulțumesc.

Alte întrebări nu sînt.

Doamna Bostan,

Rog să luați loc.

Stimați colegi,

Proiectul nr.3085. Eu rog puțină atenție. Intrăm în cadrul executării...

Microfonul nr.5. Credeam că ați încheiat.

Doamna Corina Fusu:

Fracțiunea Partidului Liberal solicită o pauză la acest moment și convocarea Alianței pentru Integrarea Europeană.

Domnul Marian Lupu:

O pauză de cît... cîtă vreme?

Doamna Corina Fusu:

O pauză de 15 minute.

Domnul Marian Lupu:

15 minute. Bine.

Stimați colegi,

Revenim în ședință la fără zece unsprezece.

Anunț această pauză solicitată de Frațiunea PL.

P A U Z Ă

*

* * *

D U P Ă P A U Z Ă

Domnul Marian Lupu:

Stimați colegi,

Trebuie să reluăm ședința plenului Parlamentului. Eu aș ruga șefii grupurilor parlamentare să mobilizeze membrii acestora, deputații, în sală. (*Rumoare în sală.*)

Stimați colegi,

Eu văd că mobilizarea are loc cam greu, pe care motiv revenim în ședința plenului Parlamentului înaintea exercițiului de vot pe marginea proiectului nr.3085.

Eu propun să mai examinăm unul sau două proiecte pînă ce avem toată prezența în sală și revenim la exercițiul de vot.

În acest context, examinăm în continuare proiectul de Lege nr.3155 pentru ratificarea Acordului dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană cu privire la protecția indicațiilor geografice ale produselor agricole și alimentare. Guvernul.

Domnule viceministru,

Vă rog.

Microfonul nr.3.

Domnul Grigore Petrenco:

Mulțumesc.

Stimați colegi,

Am avut o pauză, a solicitat o fracțiune. Care sînt rezultatele totuși? Noi continuăm sau nu?

Domnul Marian Lupu:

Precum vedeți...

Domnul Grigore Petrenco:

Examinarea...

Domnul Marian Lupu:

Precum vedeți, noi continuăm.

Domnul Grigore Petrenco:

Nu, noi... continuați alt proiect.

Domnul Marian Lupu:

Și care e problema?

Domnul Grigore Petrenco:

Trebuie să puneți la vot. Noi am dat întrebări.

Domnul Marian Lupu:

Stimate coleg,

Dacă nu mă ascultați... (*Rumoare în sală.*) Dacă nu mă ascultați, vă spun încă o dată, eu am zis adineauri pînă cînd ajung deputații, citiți atent Regulamentul. Corect, aveți dreptate, stimate coleg, foarte corect. (*Rumoare în sală.*) Citiți-mi, vă rog, unde este scris ceea ce spuneți dumneavoastră.

Noi o să finalizăm procedura de vot și eu o să vă propun acest lucru.

Vă rog, domnule viceministru.

Domnul Octavian Calmîc – viceministru al economiei:

Stimate domnule Președinte,

Stimați deputați,

Se propune spre examinare proiectul de Lege privind ratificarea Acordului dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană cu privire la protecția indicațiilor geografice ale produselor agricole și alimentare, semnat la Bruxelles la 26 iunie 2012 în urma unui proces îndelungat de negocieri pe marginea acestui proces, care au fost efectuate pe parcursul anului 2011 și 2012 și care se încadrează perfect în setul de tratate internaționale care urmează să reglementeze schimburile comerciale dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană.

Mai cu seamă, acest Acord consolidează cadrul juridic existent în domeniul proprietății intelectuale și se bazează pe normele internaționale la care Republica Moldova și țările Uniunii Europene deja sînt membre.

În particular, este vorba de Acordul Organizației Mondiale a Comerțului privind aspectele comerciale ale dreptului de proprietate intelectuală, precum și aranjamentul de la Lisabona, care deja ne încadrează în aceste norme internaționale.

Mai mult ca atît, Acordul propus spre ratificare prevede asigurarea protecției indicațiilor geografice cu o procedură simplificată pe ambele teritorii, atît pe teritoriul Republicii Moldova, indicațiile geografice înregistrate în Uniunea Europeană. Și aici trebuie să menționăm că în UE există peste 3186 de indicații geografice și denumiri de origine controlate care urmează să fie protejate.

În Republica Moldova acest proces este doar la început de cale. În prezent, există doar două denumiri de origine înregistrate în registru conform cerințelor internaționale, dar în proces mai sînt și altele, care, imediat după ce vor fi înscrise în Registrul național, vor avea protecția necesară pe întreg teritoriul țărilor Uniunii Europene.

Suplimentar, trebuie să menționăm că, conform articolului 7, ceea ce ne-a reușit, există o perioadă de tranziție de 5 ani de zile pentru dreptul de utilizare a indicațiilor geografice și a denumirilor de origine aplicate sau protejate în Uniunea Europeană pe țările terțe.

În special, am avut în vedere atunci, în cadrul negocierilor, despre necesitatea continuării fluxurilor comerciale cu produse sensibile cum ar fi produsele alcoolice pe piețele terțe tradiționale unde Republica Moldova efectuează exporturi.

Ratificarea și punerea în aplicare a acestui Acord nu va necesita eforturi financiare suplimentare din partea Republicii Moldova.

Mai mult ca atît, se presupune de a fi creat un comitet mixt, care va supraveghea implementarea acestui Acord, și vor fi întreprinse un șir de măsuri, care vor fi adoptate de către Guvern, pentru asigurarea unei colaborări între instituțiile guvernamentale responsabile de implementare.

În particular, este vorba de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Serviciul Vamal, Ministerul Economiei și serviciul sau serviciile subordonate Ministerului Afacerilor Interne pentru a asigura supravegherea pieței în vederea evitării încălcării dreptului de autor asupra acestor bunuri.

Se propune ratificarea acestui proiect de lege.

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

Întrebări? Nu sînt.

Vă mulțumesc, domnule viceministru.

Domnul Octavian Calmîc:

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Rog comisia.

Domnul Igor Corman – Frațiunea PLDM:

Stimați colegi,

Comisia a examinat acest proiect de lege și consideră că punerea în aplicare a acestui Acord va deschide calea spre relații comerciale strânse cu Uniunea Europeană și va permite producătorilor moldoveni protejarea pe teritoriul Uniunii Europene a indicațiilor geografice înregistrate, va duce la ameliorarea calității produselor agricole și alimentare și va oferi o protecție sporită consumatorului.

Deci comisia propune acestui proiect de lege organică în primă lectură și adoptarea lui în a doua lectură.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

Întrebări?

Microfonul nr.3.

Domnul Grigore Petrenco:

Mulțumesc.

Eu aș vrea să dau aproape aceeași întrebare ca și data trecută, când s-a examinat Acordul cu privire la spațiul aerian comun cu Uniunea Europeană.

Domnule raportor,

Dumneavoastră ați aflat, probabil, că această întrebare este valabilă și pentru raportorul din partea Guvernului. Dumneavoastră ați aflat de ce Acordul a fost semnat pe 26 iunie, iar noi îl examinăm la sfârșitul lunii decembrie în Parlament?

Care este cauza? De ce 6 luni de zile Acordul a stat undeva și s-a prăfuit pe polițele Guvernului?

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.1.

Domnul Igor Corman:

Da, mulțumesc.

Dați-mi voie să...

Domnul Marian Lupu:

Da, vă rog.

Domnul Igor Corman:

Mulțumesc, domnule deputat Petrenco.

Dumneavoastră ați participat la ședința Comisiei politice externe și integrare europeană, unde noi am discutat acest subiect, și dumneavoastră știți foarte bine că eu am fost acel care am pus întrebarea respectivă. Acum dumneavoastră ieșiți în

ședință de plen și îmi puneți mie întrebarea pe care am pus-o eu autorilor. Aceasta, în primul rând.

În al doilea rând. Deci acest Acord.

Domnul Grigore Petrenco:

Prezentați...

Domnul Igor Corman:

El a fost semnat la 26 iunie, așa. Sigur că era bine dacă noi îl examinăm în Parlament nu în regim de urgență. Dar eu nu cred că a fost ceva ieșit din comun, profitând de ocazia că acesta este, de fapt, ultimul proiect de lege pe care comisia îl prezintă ... al acestui an, eu tot adresez Guvernului solicitarea, pe lângă urările de bine cu sărbătorile de iarnă, solicitarea ca în anul care vine să nu mai avem astfel de situații.

Domnul Grigore Petrenco:

Totuși care este cauza reală, domnule ministru? De ce 6 luni de zile Guvernul a așteptat și nu a propus Parlamentului spre ratificare acest Acord?

Domnul Octavian Calmîc:

Da, vă mulțumim pentru întrebare.

Sigur că este o procedură care a urmat înainte de prezentarea acestui proiect de lege spre ratificare Parlamentului.

În primul rând, este vorba de copia certificată a versiunii în limba română, care a fost efectuată de către Comisia Europeană, avînd în vedere că limba română este o limbă oficială a Uniunii Europene și trebuie să existe un text juridic certificat.

Această copie certificată noi am primit-o în luna octombrie, după care au început procedurile interne de ratificare: coordonările cu toate instituțiile guvernamentale, aprobare în Guvern și prezentare la Parlament, lucru care a fost făcut în termene restrînse.

Domnul Grigore Petrenco:

Domnule ministru,

Vreau să vă aduc la cunoștință că toate copiile certificate se fac de către Ministerul de Externe. Toate traducerile certificate se fac de Ministerul de Externe al Republicii Moldova, și nu de Comisia Europeană.

Uniunea Europeană a ratificat, Parlamentul Uniunii Europene a ratificat acest Acord sau nu?

Domnul Octavian Calmîc:

Deci, în timpul negocierilor, s-a convenit că textul în limba română va fi prezentat de Comisia Europeană și traducerea trebuie să fie asigurată de traducătorii licențiați de Comisie.

Domnul Grigore Petrenco:

Eu vorbesc... de lege. Legea la noi prevede că Ministerul de Externe face copia, traducerea certificată.

Domnul Marian Lupu:

Deci...

Domnul Grigore Petrenco:

... și nu Comisia Europeană.

Domnul Marian Lupu:

Eu cred că ne-am clarificat cu întrebarea și dezbaterile ulterioare sînt deja inutile.

Mulțumesc, domnule viceministru.

Alte întrebări? Nu sînt.

Stimați colegi,

Proiectul nr.3155. Deci venim în procedura de vot. Cine este pentru aprobarea acestui proiect în primă lectură rog să voteze. Majoritatea.

Vă mulțumesc.

Proiectul este aprobat în primă lectură.

Potrivit raportului comisiei de profil, supun votului dumneavoastră adoptarea acestui proiect în a doua lectură. Cine este pentru rog să voteze.

Rog rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 zero.

Sectorul nr.3 – 30.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

Sectorul nr.2?

N u m ă r ă t o r i i:

– 34.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

64 de voturi „pro”. Împotrivă? Zero voturi. Proiectul de Lege nr.3155 este adoptat în a doua lectură.

Stimați colegi,

Revenim la proiectul nr.3085. Dezbaterile au fost încheiate, pauza a fost solicitată, discuțiile s-au produs. Sîntem la etapa supunerii votului pentru aprobarea proiectului nr.3085.

Spre deosebire de alte proiecte de hotărîre ale Parlamentului care, potrivit Regulamentului, știți bine, se adoptă cu majoritatea voturilor deputaților prezenți în

sală, în conformitate cu rigorile Legii cu privire la Comisia Națională de Integritate, membrii acestei comisii sînt investiți în funcție cu votul majorității deputaților aleși.

Deci, practic, e o decizie care se egalează ca statut la o lege organică și în acest context, voi solicita asistența, ajutorul numărătorilor, pentru a fi anunțate rezultatele votului.

Stimați colegi,

Cine este pentru aprobarea Hotărîrii Parlamentului nr.3085 privind numirea în funcție de membru a Comisiei Naționale de Integritate a doamnei Galina Bostan. Cine este pentru rog să voteze.

Rog să fie anunțate rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – zero.

Sectorul nr.3 – 31. (*Rumoare în sală.*)

Rectific. Acuși o să fac prin scădere și vă spun exact numărul total... (*Rumoare în sală.*)

Domnul Marian Lupu:

OK. Bine. (*Rumoare în sală.*)

Rog să ridicați mîinile acei care au votat “pro”, ca să ușurăm munca numărătorilor.

N u m ă r ă t o r i i:

– 25.

Domnul Marian Lupu:

Sectorul nr.2 – 25.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.3 – 20.

Domnul Marian Lupu:

Și sectorul întîi? Zero. (*Rumoare în sală.*)

45 de voturi „pro”. Număr insuficient pentru ca să constat că proiectul de Hotărîre nr.3085 a fost aprobat.

În aceste condiții, proiectul nr.3085 este respins și, cu părere de rău, constat acest lucru. (*Aplauze.*) (*Rumoare în sală.*)

Nu, știți cum se spune: кому война, кому мать родная.

Deci, stimată doamnă Galina Bostan, chiar îmi exprim regretul, fiindcă să știți că, în numele tuturor deputaților care au votat acest proiect de hotărîre, noi, într-adevăr, vă considerăm și pentru viitor o să vă considerăm ca o persoană destoinică pentru ocuparea acestei funcții.

Continuăm, stimați colegi, proiectul nr.2880. Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative. Lectura a doua. Rog comisia.

Domnul Gheorghe Popa – Frațiunea PCRM:

Domnule Președinte,

Stimați colegi,

Proiectul de Lege cu nr.2880 a fost examinat pentru lectura a doua. Foarte minuțios au fost examinate avizele comisiilor permanente, Direcției generale juridice.

În urma examinării a fost făcută sinteza propunerilor prezentate de comisiile permanente, Direcția generală juridică. Ele, în principiu, au fost acceptate de către Comisia pentru agricultură și industrie alimentară.

În acest context, vreau să propun plenului Parlamentului pentru a vota acest proiect de lege în lectura a doua.

Domnul Marian Lupu:

Alte propuneri, stimați colegi? Nu sînt.

Mulțumesc.

Stimați colegi,

În aceste condiții, voi supune votului dumneavoastră adoptarea în a doua lectură a proiectului nr.2080, în condițiile comisiei, raportului comisiei de profil. Cine este pentru rog să voteze.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – zero.

Sectorul nr.3 – 30.

Sectorul nr.2 – 24.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc, stimați colegi.

54 de voturi „pro”. Împotrivă? Zero voturi. Proiectul de Lege nr.2880 este adoptat în a doua lectură.

Proiectul de Lege nr.1699, lectura a doua. Rog comisia.

Cine raportează la nr.1699? (*Rumoare în sală.*) Domnul Popa, domnul Balan. Domnul Balan.

Domnul Nicolae Olaru – Frațiunea PLDM:

Domnule Președinte,

Stimați colegi,

Comisia agricultură și industrie alimentară a examinat propunerile de îmbunătățire ale deputaților și ale comisiilor parlamentare referitoare la proiectul de Lege nr.1699 din 17 iulie 2012 pentru modificarea și completarea Legii nr.1308 din 25 iulie '97 privind prețul normativ și modul de vânzare – cumpărare a pământului, aprobat de plenul Parlamentului în primă lectură la 16 noiembrie 2012, și decizia comisiei asupra lor le expune în sinteză, parte componentă a prezentului raport.

Cu propunerile acceptate de comisie, proiectul de Lege cu numărul de intrare 1699 din 17 iulie 2012 se propune Parlamentului spre adoptare în lectura a doua.

Domnul Marian Lupu:

Da. Alte propuneri?

Microfonul nr.4.

Doamna Raisa Apolschi – Frațiunea PDM:

Mulțumesc.

Domnule raportor,

Dumneavoastră cunoașteți despre existența avizului Guvernului asupra acestui proiect de lege?

Domnul Nicolae Olaru:

Da, da.

Doamna Raisa Apolschi:

Și care este el pentru plenul Parlamentului?

Domnul Marian Lupu:

Pozitiv, negativ, aceasta vrem să știm?

Doamna Raisa Apolschi:

Da, da.

Domnul Nicolae Olaru:

E pozitiv.

Doamna Raisa Apolschi:

El este negativ. De fapt, în avizul Guvernului se vorbește că, în cazul adoptării acestui proiect de lege, noi vom pune sub semn de întrebare securitatea raporturilor juridice.

Domnul Nicolae Olaru:

Doamnă deputat...

Doamna Raisa Apolschi:

Da, domnul...

Domnul Nicolae Olaru:

Eu vă dau citire...

Doamna Raisa Apolschi:

Da, domnule raportor, trebuie...

Domnul Nicolae Olaru:

Vă dau citire ultimului alineat din...

Doamna Raisa Apolschi:

Eu îl am... eu am avizul.

Domnul Nicolae Olaru:

Din aviz.

Doamna Raisa Apolschii:

Nu trebuie ultimul alineat, trebuie să nu rupeți din context. Dar dacă citim tot textul avizului, el se referă că în cazul adoptării unui asemenea proiect de lege, el... o să punem sub lovitură sau o să ducem la nulitate, pînă la urmă, securitatea raporturilor juridice.

Și aceasta este foarte grav, pînă la urmă.

Domnul Marian Lupu:

Cine este autorul, ministerul, autorul? A fost Ministerul Justiției sau nu, deci, responsabil, la nivel de Guvern pentru elaborarea acestui aviz?

Doamna Raisa Apolschi:

Da, posibil că Ministerul Justiției.

Domnul Marian Lupu:

Fiindcă este domnul ministru al justiției și poate să ne spună care este sensul final.

Doamna Raisa Apolschi:

Este avizul deci.

Domnul Marian Lupu:

Aici au apărut, domnule ministru, întrebări pe marginea avizului Guvernului la proiectul nr.1699.

Fiindcă unii colegi fac referință la anumite pasaje din acest aviz al Guvernului, alți colegi fac referință la alt pasaj, la alt alineat din acest aviz. Și, da, aceasta vrem să știm, care este decizia finală?

Microfonul nr.1.

Domnul Oleg Efrim – ministrul justiției:

Domnule Președinte,

Onorat Parlament,

Guvernul a examinat în comun două inițiative legate de ....

Domnul Nicolae Olaru:

Trei.

Domnul Oleg Efrim:

... forma autentică a contractului de vânzare-cumpărare și, în acest context, le sprijină și spun că împreună ele pot fi acceptate. Deci inițiativa semnată de

doamna Apolschi, care prevede forma autentică pentru toate înstrăinările de bunuri și această inițiativă care se examinează acum prin excepție de la aceea.

Deci este adevărat că ceea ce a menționat doamna Apolschi este în aviz, s-a menționat despre posibile riscuri la securitate, dar în scopul consolidării terenurilor a zis că rămîne la discreția Parlamentului. Deci, iată, care sînt prevederile din aviz.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.3.

Domnul Andrian Candu – Frațiunea PDM:

Stimate domnule ministru,

Îmi pare foarte rău că denaturați însuși propriul aviz. Și dați-mi voie să vă citez ceea ce ați scris în aviz. Atît contractul de vînzare–cumpărare a pămîntului, cît și contractul de ipotecă sau investiții în construcție reprezintă contracte de importanță majoră pentru societate și duc întotdeauna la apariția drepturilor și obligațiunilor civile.

În acest context, forma autentică este necesară pentru a atrage atenția părților asupra efectelor juridice rezultate și pentru a verifica descernămîntul părților, adică pentru a depista viciile de consimțămînt, precum eroarea sau fraudă. Sub aspect conceptual, modificarea articolului 3, alineatul (5), al alineatului (5)... și a articolului 5 nu poate fi susținută, deoarece va dăuna securității raporturilor juridice.

Este avizul citat. Atunci despre ce fel de susținere vorbiți?

Domnul Oleg Efrim:

Dacă îmi permiteți.

Domnule deputat,

În primul rînd, acest aviz este elaborat de către Agenția Cadastru și nu de Ministerul Justiției. Una la mînă.

În al doilea rînd, eu am asistat la ședința de Guvern, unde s-a discutat ...

Domnul Andrian Candu:

Reprezentați Guvernul. Acesta este avizul Guvernului, prin hotărîre de Guvern, stimate domnule ministru.

Domnul Oleg Efrim:

Domnule deputat,

Eu am asistat la ședința în care s-au examinat ambele inițiative concomitent. Una fiind prezentată de Ministerul Justiției.

Domnul Marian Lupu:

Bine. Am notat acest lucru.

Microfonul nr.4.

Domnul Valeriu Streleț – Frațiunea PLDM:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Eu înțeleg, sînt, într-adevăr, unele confuzii legate de perechea aceasta de proiecte, fiindcă inevitabil vine și nr.2373 după aceasta. Din numele Frațiunii, solicităm o pauză de 10 minute, să ne convocăm la Alianță pentru discuții.

Domnul Marian Lupu:

Da, este oferită această pauză. Revenim în ședința plenului la fără douăzeci douăsprezece.

P A U Z Ă

*

* * *

D U P Ă P A U Z Ă

Domnul Marian Lupu:

Stimați colegi,

Rog să vă ocupați locurile dumneavoastră, pentru a relua ședința plenului Parlamentului.

Stimați colegi,

Urmare a pauzei luate și a consultărilor purtate la nivelul grupurilor parlamentare, s-a decis, și eu voi anunța această decizie, ca trei proiecte: nr.1699, nr.944 și nr.2373, care, de o manieră sau alta, sînt într-o interconexiune, toate vin la aceleași subiecte și trebuie examinate la pachet. A fost solicitat un timp suplimentar pentru a se munci la aceste proiecte și pentru a se ajunge la o decizie care va fi susținută cu numărul necesar de voturi pentru adoptarea acestora în a doua lectură.

În acest context, aceste 3 proiecte, văzînd că nu sînt alte propuneri, alte alternative, deci nr.1699, nr.944, nr.2373 urmează a fi examinate suplimentar și vom reveni la ele în ședința ulterioară a plenului Parlamentului.

În aceste condiții, vom continua cu proiectul de Lege nr.3119 pentru modificarea și completarea unor acte legislative. Inițiativă venită de la Guvern. Prezintă domnul Viorel Chetaru Directorul General al Centrului Național Anticorupție.

Vă rog.

Domnul Viorel Chetaru – Directorul General al Centrului Național Anticorupție:

Stimate domnule Președinte,

Onorat Parlament,

Proiectul prezentat astăzi privind modificarea și completarea unor acte legislative a fost elaborat în vederea implementării prevederilor Legii nr.120 din 25 mai curent, lege care a demarat reformarea Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției.

Astfel, pe lîngă schimbarea mandatului Centrului și schimbarea denumirii acestei instituții, legea de reformare a stabilit și necesitatea adoptării de către

Parlament a unor prevederi care vizează condițiile de conferire a categoriilor de calificare, modul de detașare a colaboratorilor, precum și alte prevederi impuse de legea prenotată.

Obiectul de reglementare a unor asemenea prevederi ține de cel al Legii cu privire la Centrul Național Anticorupție, motiv pentru care majoritatea amendamentelor sînt pentru acest act legislativ.

Proiectul stabilește, totodată, modul de atestare a colaboratorilor, perioada de probă, stimularea perfecționării profesionale, particularitățile calculării vechimii în muncă.

O bună parte dintre aceste prevederi sînt de ordin tehnico-legislativ, altele ajustează Legea de prevederile Codului muncii.

Avînd în vedere cele expuse, rog să susțineți promovarea acestui proiect.

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc, domnule Director.

Întrebări pentru raportor?

Microfonul nr.4.

Domnul Mihai Godea:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule director,

Eu înțeleg, nu, proiectul în general este unul necesar, pentru că el ajustează niște lucruri. Dar înțeleg și interesul corporativ, care-l are instituția, pe care aveți onoarea s-o conduceți.

Cu echivalarea gradelor. Deci în formula în care o propuneți dumneavoastră, aceasta înseamnă că colaboratorii altor instituții de stat, care au tangență cu activitatea de luptă cu corupția, cum este Fiscul, cum sînt alte instituții, dacă vin să se angajeze la CNA, primesc gradul de colonel... de locotenent.

Domnul Viorel Chetragu:

Exact.

Domnul Mihai Godea:

Nu vi se pare o chestie care va încurca altor... sau angajații altor instituții de stat să acceadă în CNA? Și mie mi se pare incorect ca să păstrăm această... Dumneavoastră ce părere aveți?

Domnul Viorel Chetragu:

Stimate domnule deputat,

Această prevedere a fost obiectul mai multor dezbateri în cadrul avizării acestui proiect în Guvern și de către alte autorități. Totodată, această prevedere a fost una discutată în cadrul comisiilor, inclusiv în Comisia securitate națională, apărare și ordine publică. Din punctul nostru de vedere, această prevedere va asigura în interiorul instituției stimularea angajaților care vin din Centrul Național

Anticorupție și va face ca transferul altor angajați din aceste autorități să fie mai redus. Un lucru destul de semnificativ, simțit de noi în perioada precedentă.

Sigur că ar putea să fie o prevedere care este de ordin discriminatoriu...

Domnul Mihai Godea:

Așa este.

Domnul Viorel Chetragu:

...în raport cu alte autorități. De aceea, noi, în calitate de autori, sîntem dispuși să excludem această prevedere.

Domnul Mihai Godea:

Eu vă mulțumesc. Eu cred că ea trebuie exclusă pentru a crea condiții egale pentru toată lumea.

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.5.

Domnul Anatolie Dimitriu – Frațiunea PLDM:

Domnule director,

La articolul 13¹, perioada de probă: ”La angajare în cadrul Centrului persoanei i se poate stabili o perioadă de probă de cel mult 6 luni.” Cum credeți, ”i se poate stabili... de cel mult 6 luni”... Poate, să concretizăm acest lucru: se stabilește pe o perioadă de 6 luni. Sau...

Domnul Viorel Chetragu:

Stimate domnule deputat,

Vă mulțumesc pentru întrebare.

Această prevedere a fost ajustată în redacția pe care o expuneți dumneavoastră în discuțiile în cadrul comisiei: ”i se stabilește perioada de probă de 6 luni”.

Domnul Marian Lupu:

La imperativ!

Domnul Anatolie Dimitriu:

Și la punctul 16, articolul 26, vă rog, litera h), să-i dați citire și... la urmă: ”...să fie legal, rezervat, respectuos și disponibil;”. Poate de redactat cumva? ”Disponibil”, ce...

Domnul Viorel Chetragu:

26, punctul?

Domnul Anatolie Dimitriu:
Articolul 26, litera h). Punctul 16.

Domnul Viorel Chetragu:
Punctul 16, articolul 26...

Domnul Anatolie Dimitriu:
Eu dau citire...

Domnul Viorel Chetragu:
Redacția dumneavoastră.

Domnul Anatolie Dimitriu:
... pînă cînd îl găsiți dumneavoastră: ”să nu se lase influențat în luarea deciziilor de către persoane sau structuri din interiorul sau din afara instituției, iar comportamentul său, atît în timpul serviciului, cît și în viața privată, să fie legal, rezervat, respectuos și disponibil;”. Și disponibil...

Poate în a doua lectură să vă gîndiți să fie: ”legal, rezervat, respectuos și disponibil...”, disponibil la ce?

Domnul Viorel Chetragu:
Disponibil de a reacționa la orice semnal, informație cu privire la actele de corupție.

Domnul Anatolie Dimitriu:
OK. Ne gîndim pentru lectura a doua să, poate venim cu o concretizare.

Domnul Viorel Chetragu:
O atitudine conștiincioasă față de exercitarea obligațiilor de serviciu, aceasta presupune.

Domnul Anatolie Dimitriu:
Mersi.

Domnul Marian Lupu:
Alte întrebări? Nu sînt.
Mulțumesc, domnule general.

Domnul Viorel Chetragu:
Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:
Rog comisia.
Nu, domnule Godea.

Domnule președinte,
Vă rog.
Microfonul nr.4.
Domnule Godea,
Microfonul nr.4,
Vă rog.

Domnul Mihai Godea:

Mulțumesc.

Eu pentru stenogramă.

Domnul Director a acceptat, de aceea pentru stenogramă, vă rog, excluderea punctului 12 din proiectul de Lege.

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Vă rog, domnule președinte al comisiei.

Domnul Alexandru Stoianoglo – Frațiunea PDM:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi,

Comisia a examinat proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative și relatează următoarele.

Proiectul de Lege a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă a Guvernului în corespundere cu articolul 63 din Constituția Republicii Moldova și articolul 47 din Regulamentul Parlamentului, fiind elaborat de către Centrul Național Anticorupție.

Conform notei informative a autorului, proiectul de Lege respectiv a fost elaborat în scopul ajustării cadrului legal actual la prevederile legislației în vigoare, în special la cele care au căpătat forță juridică prin Legea nr.120 din 25 mai 2012 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, și anume: Legea cu privire la Centrul Național Anticorupție, Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, Legea cu privire la veterani, Legea cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar, Legea privind sistemul de salarizare a funcționarilor publici.

Propunerile și obiecțiile parvenite pe marginea acestui proiect sînt expuse în sinteză care este parte componentă a prezentului raport.

În rezultatul examinării proiectului în cadrul ședinței comisiei, se propune aprobarea acestuia de către Parlament în lectura întâi și, dacă nu vor fi propuneri, și adoptarea lui în lectura a doua.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

Întrebări pentru comisie.

Microfonul nr.2.

Doamna Galina Balmoș – *Fracțiunea PCRM:*

Mulțumesc.

Spuneți-mi, vă rog, domnule președinte, dacă Direcția generală juridică a Parlamentului este subiect care poate să înainteze amendamente, proiecte de lege, inițiative?

Domnul Alexandru Stoianoglo:

Aveți dreptate, Direcția generală juridică nu este un subiect care să...

Doamna Galina Balmoș:

În toată sinteza dumneavoastră este indicat că Direcția generală juridică vine cu amendamente.

Domnul Alexandru Stoianoglo:

Nu, acestea nu sînt amendamente, aceasta este poziția Direcției generale juridice, ce a propus în sinteză...

Domnul Marian Lupu:

Propuneri.

Doamna Galina Balmoș:

Cred că trebuie să formulați în așa fel ca să fie înțeles...

Domnul Marian Lupu:

Ele sînt.

Doamna Galina Balmoș:

...ceea ce ați spus dumneavoastră și nu ceea ce este scris...

Domnul Marian Lupu:

Bine...

Doamna Galina Balmoș:

...actualmente în sinteză.

Domnul Marian Lupu:

...ele sînt propuneri, fiindcă Direcția generală juridică mereu oferă avize și atunci ține de competența Comisiei, în ultimă instanță, ce acceptă, ce nu acceptă. Un lucru cunoscut.

Doamna Galina Balmoș:

Știți că trebuie formulat respectiv, nicidecum amendamente sau...

Domnul Marian Lupu:

Bine. O să atragă atenția la partea redacțională. De acord.

Alte întrebări? Nu sînt.
Mulțumesc, domnule președinte.
Stimați colegi,
Nr.3119. Prima lectură. Coraportul?
Bine, vă rog.
Coraportul – Comisia protecție socială, sănătate și familie.

Domnul Vladimir Hotineanu – Frațiunea PLDM:

Onorate domnule Președinte,
Doamnelor și domnilor deputați,

Comisia protecție socială, sănătate și familie a examinat proiectul de Lege nr.3119 și, în coraportul său, care vizează protecția socială a colaboratorilor Centrului Național Anticorupție, vine cu o următoare informație.

Deci, prin completarea articolului 40, alineatul (10), se stipulează că angajații Centrului au dreptul la prestațiile prevăzute la articolul 5 alineatul (1) din Legea nr.289 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, și anume: indemnizația de maternitate, indemnizația unică la nașterea copilului, indemnizația pentru creșterea copilului pînă la împlinirea vârstei de 3 ani, indemnizația pentru îngrijirea copilului bolnav.

Se completează cu un articol nou, articolul 42¹: ”Calcularea vechimii în muncă, stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiei în cadrul Centrului”. În acest articol se presupune ca perioada îndeplinirii serviciului în cadrul Centrului în funcția de colaborator al subdiviziunii specializate cu risc sporit pentru viață și sănătate se include în vechimea de muncă specială, care acordă dreptul la pensie și se calculează de la coeficientul 1 la 1,5, conform legislației în vigoare.

În articolul 43, care reglementează concediul colaboratorilor, se propune majorarea concediilor colaboratorilor de la 30 la 35 de zile. Modificările care se propun la Legea nr.190 din 2003 vin să egaleze veteranii Centrului cu veteranii serviciului militar.

Redacția nouă a anexei nr.7 ”Salariile funcției pentru unele funcții specifice apărării naționale, securității și ordinii publice” la Legea nr.355 din 2005 este necesară pentru a se conforma prevederilor Legii nr.155 din 2011 pentru aprobarea Clasificatorului unic al funcțiilor publice și Legii nr.59 din 29.03.2012 privind activitatea specială de investigație.

Din considerente că Centrul nu se mai regăsește în lista instituțiilor din subordinea Guvernului, este necesar de a completa Legea nr.48 din 2012 cu un nou compartiment care să conțină codul și tipul funcției, precum și gradul de salarizare pentru funcționarii publici care vor activa în cadrul Centrului.

Membrii Comisiei au propus excluderea sintagmei ”cel mult” din punctul 18 al proiectului. În punctul 25, în redacția propusă, alineat (10), după cuvîntul ”prestație” trebuie de completat cu sintagma ”de asigurări sociale”. Este necesar de reformulat alineatul (3) articolul 40¹ în punctul 26, deoarece Legea nr.190 din 2003 nu reglementează modul de acordare a biletelor de tratament balneosanatorial.

În articolul 42¹ urmează să fie precizat care anume angajați ai Centrului vor beneficia de pensii în conformitate cu Legea nr.1544 și care în conformitate cu

Legea nr.156, precum și pentru care funcții de colaboratori se va calcula vechimea în muncă specială, care acordă dreptul la pensii, și se va calcula de la coeficientul 1 la 1,5.

Urmare a dezbatelor, proiectul, cu majoritatea de voturi (7 ”pro”, 2...) se propune adoptarea acestui proiect de Lege în prima lectură.

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

Întrebări pentru comisie? Nu sînt.

Stimați colegi,

În condițiile celor prezentate, supun votului dumneavoastră aprobarea în primă lectură a proiectului nr.3119. Cine este pentru rog să voteze. Majoritatea.

Vă mulțumesc.

Acum, ceea ce am remarcat eu și în raportul de bază, și în coraportul prezentat, ambele comisii propun atenției plenului și posibilitatea de adoptare în a doua lectură, ținînd cont de acele amendamente care au fost înaintate și de cele incluse în raport și coraport și, respectiv, acele propuneri care au fost evocate de la microfoanele din sală și acceptate de autor.

În aceste condiții ale rapoartelor și sugestiilor, ele sînt, presupun, coordonate și cu autorul, în aceste condiții, voi supune votului dumneavoastră adoptarea în a doua lectură a proiectului nr.3119. Cine este pentru rog să voteze.

Rog să fie anunțate rezultatele, stimați colegi numărători.

N u m ă r ă t o r i i :

Sectorul nr.3 – 31.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

N u m ă r ă t o r i i :

Sectorul nr.2 – 26.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

Presupun că sectorul întîi – zero.

57 de voturi ”pro”. Împotrivă? 0 voturi. Proiectul de Lege nr.3119 este adoptat în a doua lectură.

Continuăm, stimați colegi, cu proiectul de Lege nr.2630 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului. Lectura a doua.

Rog comisia.

Domnul Alexandru Stoianoglo:

Stimați colegi,

Comisia securitate națională, apărare și ordine publică a examinat proiectul de Lege cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului și relatează următoarele.

Proiectul a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de Guvernul Republicii Moldova. Conform notei informative, proiectul are drept scop perfecționarea cadrului legal de activitate a Poliției, fapt invocat în Concepția de reformare a Ministerului Afacerilor Interne și a structurilor subordonate și desconcentrate ale acestuia, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.1109 din 06.12.2010, Strategia de reformare a sectorului justiției, aprobată prin Legea nr.231 din 25 noiembrie 2011.

Obiecțiile și propunerile de modificare și/sau completare, expuse de către deputații în Parlament, reprezentanți ai societății civile sînt expuse în sinteza amendamentelor, parte componentă a prezentului raport.

Urmare a dezbaterilor, Comisia securitate națională, apărare și ordine publică informează despre imposibilitatea luării unei decizii finale pe marginea proiectului de Lege cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului, iar despre oportunitatea adoptării acestui proiect urmează să se pronunțe plenul Parlamentului.

Domnul Marian Lupu:

Da, am recepționat informația din partea conducerii comisiei.

Mulțumesc, domnule președinte.

Nu văd în sală alte propuneri.

Deci, stimați... Sau este? Nu.

În aceste condiții, voi supune votului dumneavoastră, știm bine pozițiile Regulamentului, chiar dacă nu este o decizie adoptată regulamentar în calitate de raport al comisiei de profil, este de responsabilitatea plenului Parlamentului să adopte finalmente o decizie.

Deci, în condițiile expuse ale examinării acestui proiect, este și sinteza propunerilor, în aceste condiții, voi supune votului dumneavoastră adoptarea acestui proiect în a doua lectură. Cine este pentru rog să voteze.

Rog să fie anunțate rezultatele. Lectura a doua.

Microfonul nr.4.

N u m ă r ă t o r i i :

Sectorul nr.1 – 0.

Sectorul nr.3 – 31.

Sectorul nr.2 – 25.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc, stimați colegi numărători.

56 de voturi ”pro”. Împotrivă? 0 voturi. Proiectul de Lege nr.2630 este adoptat în a doua lectură.

Proiectul de Lege cu nr.3156. E vorba de Centrul de suport... Deci proiectul aprobat în primă lectură ieri. Comisia agricultură și industrie alimentară.

Domnule Popa,
Vă rog.

Domnul Gheorghe Popa:

Domnule Președinte,
Stimați colegi,

În primul rînd, Frațiunea Partidului Comuniștilor aduce dezacordul comportamentului dumneavoastră referitor la imposibilitatea de prezentare din partea comisiei a acestui proiect în primă lectură. Noi am cerut ieri, fiindcă a fost o nouă inițiativă prin care comisia trebuia să prezinte raportul respectiv.

Dat fiind faptul că s-a procedat astfel, ieri, în discuții cu colegii din Comisia agricultură și industrie alimentară, de fapt, noi ieri trebuia să prezentăm acest proiect de lege și pentru a fi votat în lectura a doua. Dat fiind faptul că nu s-a procedat, deci, cu titlu de excepție, noi propunem ca acest proiect de lege să fie votat în lectura a doua.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

Alte propuneri nu sînt.

Domnule președinte al comisiei,

Vă mulțumesc.

Stimați colegi,

În condițiile raportului comisiei de profil, voi supune votului dumneavoastră adoptarea în a doua lectură a proiectului nr.3156. Cine este pentru rog să voteze.

Rog să fie anunțate rezultatele să fie anunțate, stimați colegi. Lectura a doua.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – zero.

Sectorul nr.2 – 25.

Sectorul nr.3 – 31.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc, stimați colegi.

56 de voturi „pro”. Împotrivă? Zero voturi. Proiectul de Lege nr.3156 este adoptat în a doua lectură.

Proiectul de Lege nr.2942 privind importul inventarului sportiv. Inițiativa unui grup de deputați.

Domnule Munteanu,
Vă rog.

Domnul Valeriu Munteanu – Frațiunea PL:

Domnule Președinte,

Stimați colegi,

Este un proiect extrem de simplu, care prevede introducerea cu titlu de excepție, prin derogare, de fapt, în Republica Moldova a 30 de stadioane de fotbal. Este vorba despre minifotbal, stadioane artificiale, evident, pentru dotarea lotului național de fotbal și, respectiv, introducerea, în aceleași condiții, a unor echipamente pentru lotul național de gimnastică ritmică și aerobică, pentru asigurarea procesului de antrenament pentru participarea la competițiile naționale și internaționale.

Domnul Marian Lupu:

Întrebări?

Microfonul nr.3.

Doamna Violeta Ivanov – Frațiunea PCRM:

Domnule deputat,

Spuneți, vă rog, un an în urmă ați mai venit cu așa o inițiativă, cu un proiect de lege. El a fost votat, în țară au fost introduse sute de tone de granule de cauciuc. Deci m-am adresat către ministrul respectiv, ca să mă informeze ce s-a făcut cu deșeurile care au fost, prin derogare de la lege, introduse în țară, ceea ce este interzis. Până astăzi nu am nici un răspuns.

Spuneți, vă rog, ce se subînțelege... noi sîntem pentru dezvoltarea sportului în țara noastră, dar iarăși se presupune introducerea cărorva deșeurii sau ce înseamnă aceasta?

Domnul Valeriu Munteanu:

Stimată doamnă deputat,

Întrebarea dumneavoastră este legitimă, dar face obiectul altei întrebări. De fapt...

Doamna Violeta Ivanov:

De ce?

Domnul Valeriu Munteanu:

Este vorba despre importul în Republica Moldova a unor stadioane de minifotbal și nicidecum deșeurii, chiar dacă sînt din cauciuc. Este de neînchipuit ca ele să fie construite din altceva.

Este un compromis făcut, dacă vreți, între capacitatea noastră de antrenament a copiilor, în primul rînd, și a tinerei generații și păstrarea mediului ambiant pentru care vreți să ne convingeți că trudiți.

Eu cred că se încadrează perfect această inițiativă legislativă în toate prevederile și în toate rigorile legii pe care le avem astăzi în Republica Moldova.

Doamna Violeta Ivanov:

Nu sîntem contra, dar, pur și simplu, data anterioară, sub pretextul stadioanelor, au fost introduse deșeurii. De aceea și am pus întrebarea respectivă.

Domnul Valeriu Munteanu:

De această dată, stimată doamnă, nu pot să vă răspund vizavi de experiențele anterioare. Sînt autorul acestei inițiative legislative și am toată convingerea că demersurile care au venit din partea acestor asociații, din partea acestor uniuni, sînt foarte serioase și foarte pertinente.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.4.

Domnul Valeriu Streleț:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimate domnule autor,

Totuși din proiectul propus rămîn multe confuzii referitor la valoarea acestor mărfuri propuse de a fi introduse cu scutirea de plată a taxelor vamale și altor taxe prevăzute de legislația în vigoare și ce includ ele. Spre exemplu, noțiunea de 30 de stadioane de fotbal, scrisă în forma în care este scrisă în proiect, aceasta iese... ce iese? Cu tot cu porți, cu tot cu garduri, cu tot cu terenul de sub stadioane, ce este, e covor de iarbă vedre, e covor artificial?

Adică, dacă ar fi posibil, în primul rînd, era firesc să existe o anexă la acest proiect, ca să fie o descriere exactă a bunurilor propuse spre import.

Și doi. Valoarea lor în vamă, ca să vedem totuși care, de ce sumă scutim noi Federația de Fotbal, care, din cîte știm noi, nu este o Federație săracă. La noi, calitatea pregătirii lotului național nu este legată de lipsa de bani, este legată de alte probleme. Dacă să fim, așa, absolut onești.

Domnul Valeriu Munteanu:

Eu cred că aveți dreptate doar pe jumătate. Cu adevărat, cel mai probabil, la lectura a doua va trebui să completăm acest proiect de lege cu prevederile fiscale despre care vorbiți dumneavoastră.

Domnul Valeriu Streleț:

Sigur că da.

Domnul Valeriu Munteanu:

...cifre, pentru ca să știm foarte exact care este valoarea.

Domnul Valeriu Streleț:

Exact.

Domnul Valeriu Munteanu:

Sau mărimea exactă a scutirilor vizavi...

Domnul Valeriu Streleț:

Și lista, lista întregului...

Domnul Valeriu Munteanu:

...de aprecierile pe care le-ați făcut, a Federației Moldovenești de Fotbal. Nu cred că președintele acestei Federații, marele dumneavoastră prieten, ar fi de acord cu această apreciere.

Federația Moldovenească de Fotbal nu poate să se deosebească foarte mult de alte federații din Republica Moldova. Este la un nivel în care este, încercă să popularizeze acest sport, încercă să disemineze această informație.

Domnul Valeriu Streleț:

OK.

Domnul Valeriu Munteanu:

Și, respectiv, nu doar informații.

Domnul Valeriu Streleț:

OK.

Domnul Valeriu Munteanu:

Ci și capacitate pe întreaga Republica Moldova. Este evident că aceste terenuri de sport nu vor fi depozitate sub gardurile sau pe vreun teren al Federației, ci vor fi așa cum s-a mai făcut și anterior...

Domnul Valeriu Streleț:

Domnule autor,

Ne-am înțeles.

Domnul Valeriu Munteanu:

...așezate prin întreaga Republica Moldova, inclusiv în mediul rural, ceea ce este foarte important.

Domnul Valeriu Streleț:

Adică, dumneavoastră acceptați ca pentru lectura a doua să fie o descriere exactă...

Domnul Valeriu Munteanu:

Evident.

Domnul Valeriu Streleț:

...a bunurilor și a valorii acestora.

Domnul Valeriu Munteanu:

Evident.

Domnul Valeriu Streleț:

Inclusiv...

Domnul Valeriu Munteanu:

Da. Altfel...

Domnul Valeriu Streleț:

Celor...

Domnul Valeriu Munteanu:

Altfel nu putem.

Domnul Valeriu Streleț:

De acord.

Domnul Valeriu Munteanu:

Altfel legea rămîne declarativă. Da...

Domnul Marian Lupu:

Bine.

Domnul Valeriu Streleț:

OK.

Domnul Valeriu Munteanu:

Recunosc acest lucru.

Domnul Valeriu Streleț:

Și a utilajului pentru sălile de gimnastică, de asemenea.

Domnul Valeriu Munteanu:

Care...

Domnul Valeriu Streleț:

Care-i cantitatea lui...

Domnul Valeriu Munteanu:

...mai mult sau mai puțin este descris în această lege.

Domnul Valeriu Streleț:

...fiindcă eu am înțeles că sînt mai multe seturi de asemenea utilaj.

Domnul Valeriu Munteanu:

Nu.

Domnul Valeriu Streleț:

Nu este doar unul...

Domnul Valeriu Munteanu:

Pentru... legea este, în acest sens, explicită. Este vorba de doar 30 de stadioane, așa cum au fost demersurile și doar....

Domnul Valeriu Streleț:

Nu, stadioanele e clar.

Domnul Valeriu Munteanu:

Acele utilaje despre care vorbiți, dar, cu adevărat, descrierea trebuie să se conțină...

Domnul Valeriu Streleț:

Da cât...

Domnul Valeriu Munteanu:

În anexă.

Domnul Valeriu Streleț:

E un set de utilaj pentru gimnastică sau sînt mai multe seturi?

Domnul Valeriu Munteanu:

Este un set descris în această inițiativă și doar acesta.

Domnul Valeriu Streleț:

Nu e podium, sol, dar în anexă poate să fie două bucăți. Cover – 3 bucăți sau mai știu eu.

Domnul Valeriu Munteanu:

Nu. Este o donație de la Federația Europeană.

Domnul Valeriu Streleț:

Bine. Atunci am convenit că în lectura a doua vedem descrierea detaliată.

Domnul Valeriu Munteanu:

Accept. Obiecțiile dumneavoastră sînt pertinente.

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.5.

Domnul Chiril Lucinschi – Frațiunea PLDM:

Domnule deputat,

Am vrut să vă întreb: spuneți, vă rog, care va fi mecanismul de distribuire aplicat acestor, acestui echipament, direct o să primească federațiile ori prin intermediul ministerului?

Domnul Valeriu Munteanu:

Nu este o... acest... beneficiarii direcți ai acestor scutiri sînt federațiile, pentru că ele au contractat aceste echipamente. Respectiv și sarcina de distribuire, respectiv, de folosire la aerobică va fi acestor, direct a Federației, iar ingerință, dacă vreți, sau suport din partea ministerului nu se prevede în acest sens. Este bucătăria lor internă și o să hotărască ei singuri cum o să facă acest lucru.

Domnul Chiril Lucinschi:

Bine. Ar fi bine, pentru a doua lectură, că mecanismul acesta cît de cît o să fie explicit descris, pentru că ar fi bine, într-adevăr, că federațiile o să fie beneficiari finali.

Domnul Valeriu Munteanu:

Eu...

Domnul Chiril Lucinschi:

Da, ai acestor echipamente...

Domnul Valeriu Munteanu:

Este adevărat, în același timp nu cred că noi sîntem în măsură să le indicăm acestor federații cum trebuie să repartizeze aceste bunuri.

Evident, dacă este nevoie, vom specifica în lectura a doua și sper comisia să ne ajute să redactăm proiectul de lege în acest sens, să specificăm expres că federațiile sînt beneficiari, dar nu cred că putem să le indicăm sau să le cerem să ne spună foarte exact cum o să le distribuie. Cred că este deja o ingerință în activitatea lor.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.2.

Domnul Sergiu Stati:

Da, mulțumesc.

Domnule Munteanu,

Eu salut faptul că dumneavoastră vă bateți capul pentru dezvoltarea fotbalului în Republica Moldova, dar nu prea înțeleg din ce cauză anume dumneavoastră ieșiți cu astfel de inițiative. Deci normal era ca să vină Guvernul aici să prezinte, inclusiv această inițiativă. Un moment.

Al doilea moment. Deci ca să aducă toate cifrele respective, calculele efectuate deci derogările de la legislație ș. a. m. d.

Adică, eu cred că, în sensul acesta, normal era dacă nu făceați lobby pentru partid, dar încercați, într-adevăr, să vă bateți capul pentru dezvoltarea fotbalului în Republica Moldova.

Domnul Valeriu Munteanu:

Vă mulțumesc foarte mult pentru intervenție nu și pentru aprecieri, și pentru judecăți de valoare.

Vreau să vă spun că aceste inițiative sau demersurile au venit direct din partea federațiilor către noi și, respectiv, noi am satisfăcut, dacă vreți, această necesitate imperioasă pe care o au.

Eu cred că fiecare în acest Parlament are drepturi egale și responsabilități, în același timp, egale, de a se implica în toate procesele pe care le avem în societate.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

Microfonul nr.4.

Domnul Nicolae Juravschi – Frațiunea PLDM:

Mersi, domnule Președinte.

Domnul Valeriu Munteanu:

Eu vreau să vă văd...

Domnul Nicolae Juravschi:

Domnule autor,

Referitor la ceea ce ați...

Domnul Marian Lupu:

Eu aș ruga.

Domnul Nicolae Juravschi:

Ce ați vorbit dumneavoastră...

Domnul Marian Lupu:

Domnule Streleț,

Domnule ministru,

Sau vă așezați, că nu se vede...

Domnul Nicolae Juravschi:

Vreau să vă spun în felul următor. Acest contract sau această donație eu am negociat-o cu Federația Internațională și nu este donație, dar este o scutire de plată, așa să zicem.

După ce se desfășoară campionatele mondiale și europene ei sînt disponibili să ne ofere acest utilaj cu un preț 20 la sută și în așa caz noi am convenit ca pentru Republica Moldova să fie oferit acest utilaj, și nu este numai pentru un gen de gimnastică, este pentru toate 5 genuri.

Și era bine dacă veneam cu o listă amplă în tot domeniul și scuteam, făceam lucrul acesta odată și închidem întrebarea, fiindcă peste o lună – două va trebui să

ieșim iarăși cu propuneri de genul acesta și oamenii nu înțeleg, și nici colegii parlamentari nu înțeleg, și nici populația.

Da, da, fiindcă apar suspiecții că noi nu rezolvăm problema sportului, dar demonstrăm alte...

Domnul Valeriu Munteanu:

Eu vă mulțumesc foarte mult, domnule Juravschi.

Precum bine spuneți, eu cred că inclusiv în cadrul acestei inițiative legislative putem să, citez, închidem anumite întrebări și, la lectura a doua, putem să perfecționăm acest proiect de lege, astfel încât să răspundă tuturor rigorilor despre care ne vorbiți dumneavoastră.

Domnul Nicolae Juravschi:

Bine. O să venim cu alte...

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc, stimat coleg.

Rog comisia.

Domnul Veaceslav Ioniță – Frațiunea PLDM:

Stimați colegi,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege nr.2942 care prevede importul unor echipamente sportive.

Conceptual, comisia a susținut acest lucru, dar... din câte... și autorul este de acord, pentru lectura a doua va fi necesară o listă exhaustivă și iarăși, conform spuselor domnului deputat Juravschi, va fi nevoie să adăugăm și alte echipamente în așa o manieră ca toate federațiile și toate tipurile de gimnastică să beneficieze de aceste facilități.

De aceea, astăzi cred că pentru prima lectură, iar în lectura a doua se va veni...

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc, domnule președinte al comisiei.

Stimați colegi,

În condițiile rapoartelor autorului și al comisiei de profil, supun votului dumneavoastră aprobarea în primă lectură a proiectului nr.2942. Cine este pentru rog să voteze. Majoritatea.

Proiectul nr.2942 este aprobat în primă lectură.

Proiectul de Hotărîre a Parlamentului nr.3120. De altfel și nr.3121, fiindcă și autorul este aceeași persoană, colegul nostru, și comisia, în egală măsură, este aceeași, audiem aceste două prezentări.

Domnul Chiril Lucinschi:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimați colegi,

În vederea asigurării eficiente a activității Consiliului Coordonator al Audiovizualului, precum și a creșterii competitivității Consiliului Coordonator al Audiovizualului, îndeplinirea funcțiilor și atribuțiilor sale, se propune modificarea și completarea Hotărârii Parlamentului nr.433 cu privire la aprobarea statutului și structurii organizatorice și a efectivului-limită a Consiliului Coordonator al Audiovizualului.

Inițiativa de reformare a structurii organizatorice a Consiliului vine drept urmare a majorării alocațiilor din bugetul de stat pentru anul 2013, resurse financiare suficiente pentru a salariza 22 de funcții noi în cadrul Consiliului Coordonator al Audiovizualului, dar și ca rezultat al dezvoltării pieței media audiovizuale din Republica Moldova.

În contextul celor expuse, solicităm respectuos să susțineți proiectul de hotărâre nominalizat.

Domnul Marian Lupu:

Întrebări? Nu sînt.

Stimați colegi,

Supun votului dumneavoastră adoptarea proiectului de Hotărâre nr.3120. Cine este pentru rog să voteze. Majoritatea.

Proiectul nr.3120 este aprobat.

Domnule președinte al comisiei și stimate domnule autor,

Vă rog, nr.3121... Sau ambele le-ați prezentat? (*Rumoare în sală.*)

Domnul Chiril Lucinschi:

Stimați deputați,

Comisia parlamentară cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media a examinat proiectul nominalizat și, reieșind din atribuțiile și competențele funcționale, comunică următoarele.

Proiectul de Lege nr.3121 a fost înaintat de către un grup de deputați în Parlament și prevede modificarea și completarea Legii nr.165 din 11 iulie 2012 cu privire la modificarea și completarea Codului audiovizualului al Republicii Moldova nr.260 din 27 iulie 2006.

Alineatul (3) punctul 3 din articolul 1 prevede ca distribuitorii de servicii să acopere publicitatea și teleshopping-ul din serviciile de programe retransmise. În acest sens, au fost organizate multiple consultări cu distribuitorii de servicii prin cablu care au solicitat prelungirea termenului de aplicare a normei juridice respective.

Drept urmare, se propune modificarea legii prin schimbarea termenului de la... de 1 ianuarie 2013 cu 1 iulie 2013.

Comisia a dezbătut acest proiect și, cu votul majorității membrilor 7 – „pro” 4 – „împotrivă” și o abținere, susține proiectul de lege nominalizat și propune Parlamentului aprobarea acestuia în primă lectură și adoptarea lui în a doua lectură.

Domnul Marian Lupu:

Da, mulțumesc.

Întrebări?

Microfonul nr.2.

Domnul Alexandr Petkov – Frațiunea PCRM:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule raportor,

În primul rând, ar fi bine să spuneți calitatea în care sînteți dumneavoastră raportor. Eu cred că mai degrabă sînteți în calitate de reprezentant local al „Gazprom-Media”, decît de președinte al comisiei. Este un moment.

Or, de aceasta depinde foarte mult, în special faptul că cei mai mari distribuitori de servicii n-au fost de acord nici măcar cu data respectivă – 1 iulie. Da, lor le trebuie mai mult timp. Dar pe mine mă interesează: de ce totuși 1 iulie?

Haideți să facem, nu știu, 1 ianuarie 2014. Or, haideți să revenim la norma ceea care a fost enunțată ieri, ce fel de legi cu efecte pe viitor. Lăsați în vigoare 1 ianuarie și rezolvăm problema.

Care este totuși sensul ca să fie 1 iulie? Or, nu se ascund aici careva interese, în special dumneavoastră personal și pentru că, eu vă spun, la ședința comisiei, companii cu cea mai mare capitalizare fiind „Moldtelecom” sau ”Sun Communications” s-a spus că nu sînt ei în capacitate să devină executorii acestei legi de pe 1 iulie.

Aceasta este realitatea și avem o scrisoare semnată de cei mai mari distribuitori de servicii. Și atunci eu întreb: dacă dumneavoastră totuși insistați ca ea să fie, de ce schimbați data? Lăsați-o așa cum este.

Domnul Chiril Lucinschi:

Domnule Petkov,

Vreau să vă răspund la prima.

În primul rând, mă aflu aici în calitate de președinte al comisiei parlamentare.

În al doilea rând, mă aflu în calitate de președinte al comisiei unde dumneavoastră sînteți vicepreședinte.

În al doilea rând, toate, umorul dumneavoastră deja este atît de jerpelit, deja nu se poate de ieșit la microfon și de vorbit de 3 ani una și aceeași. Deja nimeni nu reacționează.

După aceasta, vreau să vă spun în ceea ce privește termenul. Deci termenul respectiv a fost discutat la ședința comisiei parlamentare și, cu votul majorității, a fost acceptat.

Mai mult decît atît, acest termen a fost consultat împreună și cu distribuitorii de servicii. Avînd în vedere că legea a fost adoptată, dacă nu mă înșel, pe 11 iulie 2012, avînd în vedere că distribuitorii de servicii au solicitat un termen suplimentar, în total 12 luni, deci noi am convenit că plus termenul necesar care este stabilit în proiectul de față, în total deci constituie exact 12 luni. De aceea...

Domnul Alexandr Petkov:

Eu vă mulțumesc.

Dar este o...

Domnul Chiril Lucinschi:

Suficient pentru implementarea...

Domnul Alexandr Petkov:

Este o informație eronată sau răspuns eronat. În primul rînd, vă rog foarte mult totuși să aveți un simț...

Domnul Chiril Lucinschi:

Eu cred că nu este... dumneavoastră acea persoană...

Domnul Alexandr Petkov:

Un simț, da...

Domnul Chiril Lucinschi:

...care trebuie să califice eronată, nu este eronată informația...

Domnul Alexandr Petkov:

Pentru că dumneavoastră sînteți reprezentantul „Gazprom-Media” în Moldova. Eu n-am pus la îndoială...

Domnul Marian Lupu:

Așa, alte întrebări...

Domnul Alexandr Petkov:

Calitatea dumneavoastră.

Domnul Marian Lupu:

...la subiect.

Domnul Alexandr Petkov:

De președinte de comisie.

Domnul Chiril Lucinschi:

Domnule Președinte...

Domnul Alexandr Petkov:

A doua întrebare.

Domnul Chiril Lucinschi:

Raportul este prezentat.

Domnul Alexandr Petkov:

A doua...

Domnul Marian Lupu:

Am acceptat.

Domnul Chiril Lucinschi:

Decizia comisiei este clară.

Domnul Alexandr Petkov:

A doua întrebare.

Domnul Chiril Lucinschi:

De aceea, eu...

Domnul Marian Lupu:

Vă rog, a doua întrebare.

Domnul Alexandr Petkov:

A doua întrebare pentru reprezentantul „Gazprom-Media” în Moldova.

Spuneți-mi, vă rog, distribuitorii respectivi, dumneavoastră spuneți că din 11 iulie a fost adoptată legea: când s-au adresat în Parlament? Și scrisoarea a fost semnată în noiembrie și nu ne induceți, vă rog, în eroare Parlamentul.

Acea... acel an nu poate fi din 11 iulie, pentru că a fost și publicat cu întârziere. Eu acum am pus o întrebare și nu am găsit răspuns. Dacă totul este OK, de ce schimbați data? Lăsați-o așa cum este.

Lăsați-o așa cum este. A fost o normă legală. Dacă spuneți că бизнес есть бизнес, lăsați așa cum este.

Domnul Chiril Lucinschi:

Domnule Petkov,

Ieri, noi la comisie, am discutat acest subiect. A fost, la propunerea dumneavoastră, au fost invitați și distribuitorii de servicii, care v-au spus foarte clar: unele, unii dintre ei deja sînt gata pentru a se conforma prevederilor care au fost, modificărilor care au fost adoptate anul curent. Alții încă nu sînt gata.

Deci noi, intrînd în înțelegere cu dîșii, le-am propus ...cu 7 luni, eu cred că e un termen absolut suficient pentru...

Domnul Marian Lupu:

Da. Domnule președinte...

Domnul Chiril Lucinschi:

Să fie...

Domnul Marian Lupu:

De acord. Dumneavoastră ați spus deja lucrul acesta.

Domnul Chiril Lucinschi:

Coordonate toate problemele.

Domnul Marian Lupu:

Nu trebuie, da, să mergem pe cercul al doilea.

Microfonul nr.5.

Domnul Valeriu Munteanu:

Domnule Președinte,

Vreau să ne spuneți, în accepțiunea dumneavoastră, de ce, avînd în vedere că totuși legea a fost adoptată, anumiți operatori nu au reușit să se conformeze.

Și dacă considerați că, în baza noului termen, pe care, iată, încercăm să-l promovăm acum sau să-l promovăm dumneavoastră, și cereți suportul nostru, va fi pregătit domeniul, va fi pregătită breasla să îmbrățișeze aceste noi condiții? Care este garanția acestui ...

Domnul Chiril Lucinschi:

Da. Garanția este, repet, acea înțelegere și acele două întâlniri organizate de Consiliul Coordonator al Audiovizualului cu distribuitorii de servicii. Și această înțelegere este ...

Domnul Valeriu Munteanu:

Este cumva ...

Domnul Chiril Lucinschi:

...de comun acord ...

Domnul Valeriu Munteanu:

Dacă îmi permiteți să o nuanțez. Tot dumneavoastră ați spus că o parte dintre operatori sînt pregătiți sau s-au conformat legii, o altă parte dintre operatori nu s-au conformat legii sau, din varii motive, nu s-au pregătit.

Avînd în vedere că afacerile sînt afaceri, cu ce ocazie sau cum putem să credem că ați împăcat toată lumea și toți vor să meargă sub același tipar? Cel harnic să-l aștepte pe acel care nu a fost suficient de pregătit. Aceasta vreau să înțeleg.

Cum v-a reuși totuși să obțineți acordul tuturor, un compromis rezonabil, pentru ca să împăcați toată piața? Avînd în vedere că ei, totuși, sînt concurenți.

Domnul Chiril Lucinschi:

Domnule deputat ...

Domnul Valeriu Munteanu:

Iar regulile sînt mai dure decît la noi aici, în Parlament.

Domnul Marian Lupu:

E clar.

Domnul Chiril Lucinschi:

Vă răspund. Deci unii dintre ei deja s-au conformat parțial. Adică, nu sînt gata ca prevedere care a fost votată să fie executată întocmai. Adică, noi trebuie, înțelegînd foarte bine că, într-adevăr, sînt unele momente pur tehnice, care, eu cred că este de prisos să vi le explic acum, nu se reușește. Adică distribuitorii de servicii este un dispozitiv sau este o soluție tehnică, care se face, se assemblează la comandă.

De aceea, noi am convenit cu dînșii, căci cred că termenul propus de acest proiect este suficient ca ei, într-adevăr, să achiziționeze acest dispozitiv.

Domnul Valeriu Munteanu:

Nu, dar ei în luna iulie știaau că trebuie să procure. Adică, vreți să spuneți că ei nici nu s-au apucat să-l procure?

Domnul Marian Lupu:

Colegi, aceasta se transformă deja într-o discuție între voi.

Domnul Chiril Lucinschi:

S-a negociat deja cu acei care livrează echipamentul necesar.

Domnul Marian Lupu:

Da. Alte întrebări? Nu sînt.

Mulțumesc.

Ba, da. Microfonul nr.3.

Domnul Constantin Starîș – Frațiunea PCRM:

Благодарю вас.

Вчера на заседании комиссии фактически открытым текстом было сказано, что имплементация этого закона, неважно – с 1 июля или с сегодняшнего дня, приведет к тому, что мелкие операторы будут вынуждены платить крупным операторам, которые сегодня могут позволить себе купить это оборудование. Фактически речь идет, вам не кажется ли, вот этот вопрос, что речь идет просто о нелояльной конкуренции, о закабалении мелких операторов, лишении их возможности маневров.

Спасибо.

Domnul Chiril Lucinschi:

Nu, eu nu consider că aceasta este concurență neloială. Mai mult decît atît, noi am discutat și nu este încă bătut în cuie care va fi soluția tehnică finală. Se

propune, de exemplu, că, prin intermediul unei instituții de stat, o să fi creat acest filtru, dacă doriți, da, despre care vorbim noi. Și, respectiv, deja prin instituția respectivă vor fi distribuite aceste canale.

Deci sînt diferite situații, diferite soluții la etapa actuală. Eu cred că noi, la începutul anului viitor, deja o să găsim soluția finală.

Domnul Marian Lupu:

Bine. Microfonul nr.2.

Domnul Anatolie Zagorodnîi – Frațiunea PCRM:

Mulțumesc.

Domnule președinte,

După cîte am înțeles, dumneavoastră vreți implementarea acestei legi, ca să concretizez, de cînd? Intrarea în vigoare de cînd?

Domnul Chiril Lucinschi:

De la 1 iulie 2013.

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

1 iulie 2013. Eu nu în zadar am întrebă, deoarece vreau să fac o concretizare și, în special, pentru главный либерал страны Ghimpu, cînd, în ședința de ieri, a spus, la propunerea mea, ca legea, care ați votat-o, nr.2309, să fie implementată din 2015, dumnealui a propus din 3000, spunînd că așa ceva nu există

Iată că avem, astăzi, un asemenea caz cînd o lege se propune intrarea în vigoare ...

Domnul Marian Lupu:

Nu, păi, se propune modificarea termenului.

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

Termenului.

Domnul Marian Lupu:

Acestea sînt două lucruri diferite.

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

N-are importanță, dar este vorba de un termen al unei legi care va intra în vigoare începînd ... peste aproape un an. Așa că fiți atenți cum reacționați atunci cînd opoziția propune și cînd propune guvernarea.

Domnul Marian Lupu:

Bine. Stimați coleg,

Noi am sesizat momentul ...

Alte întrebări? Nu sînt.

Mulțumesc, domnule Lucinschi.

Stimați colegi,
Proiectul nr.3121. Cine este pentru aprobarea acestui proiect în primă lectură rog să voteze. Majoritatea. Proiectul este aprobat în prima lectură.

Comisia propune și cea de a doua lectură.

Stimați colegi,

În condițiile raportului comisiei de profil, supun votului dumneavoastră adoptarea acestui proiect în a doua lectură. Cine este pentru rog să voteze.

Grupul din patru persoane fiind în cerc, votează sau nu.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 0.

Domnul Marian Lupu:

Votează, da?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.3 – 30.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.2 – 25.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

55 de voturi „pro.” Împotrivă? Zero voturi. Proiectul de Lege nr.3121 este adoptat în a doua lectură.

Stimați colegi,

Vom continua cu proiectul cu nr.12 pe ordinea e zi, nr.3116. Noi am încheiat dezbaterile pe marginea acestui proiect și prezentarea raportului încă în ziua de ieri. Pe acest motiv, trecem direct la exercițiul de vot.

Cine este pentru aprobarea acestui proiect în primă lectură rog să voteze. Majoritatea. Proiectul este aprobat.

Comisia, aduceți-mi aminte: a propus și lectura a doua, da? Prezentarea raportului a avut loc.

În condițiile raportului comisiei de profil, cine este pentru adoptarea acestui proiect în a doua lectură rog să voteze.

Rog rezultatele, stimați colegi numărători. Vă rog.

N u m ă r ă t o r i i:

– 29.

Domnul Marian Lupu:

Douăzeci și ...

N u m ă r ă t o r i i:

Nouă.

Domnul Marian Lupu:

... nouă. Păi, da este iată ... Țineți cont de faptul că este și domnul Ghimpu, de exemplu, pe aici.

N u m ă r ă t o r i i:

– 30.

Domnul Marian Lupu:

– 30.

Sectorul nr.2?

N u m ă r ă t o r i i:

– 24.

Domnul Marian Lupu:

Sectorul nr.1 – 0.

54 de voturi „pro.” Împotrivă? Zero voturi. Proiectul nr.3116 este adoptat în a doua lectură.

Continuăm cu ... Ce este?

Microfonul nr.3.

Domnul Oleg Sîrbu – Frațiunea PDM:

Împotrivă la vot.

Domnul Marian Lupu:

Împotrivă. Cîte voturi?

Domnul Oleg Sîrbu:

Cinci. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Marian Lupu:

Cinci.

Cu 5 voturi „împotrivă”, proiectul de lege ... eu am fixat doar bilanțul, este adoptat. Stenografiati, vă rog, voturile împotrivă.

Proiectul de Hotărîre nr.3007 privind modificarea Planului Național de acțiuni în domeniul drepturilor omului pentru 2011 – 2014. Guvernul.

Domnul Oleg Efrim:

Stimate domnule Președinte,

Onorat Parlament,

Propun atenției dumneavoastră proiectul de Hotărîre privind modificarea și completarea Hotărîrii Parlamentului cu privire la aprobarea Planului național de acțiuni în domeniul drepturilor omului pentru anii 2011 – 2014.

Acest important document de politici a fost aprobat de Parlamentul Republicii Moldova la 12 mai 2011. Planul național de acțiuni în domeniul drepturilor omului reprezintă un instrument național care materializează politica statului privind consolidarea protecției drepturilor omului.

Trebuie să menționez că în cadrul celei de a XIX-a sesiuni a Consiliului ONU pentru drepturile omului, Republica Moldova a trecut exercițiul de evaluare periodică universală. Acest exercițiu a contribuit semnificativ la estimare prin abordarea globală și coordonată a situației drepturilor omului din țară sub aspectul implementării standardelor internaționale în domeniu.

În rezultatul acestui exercițiu, țara noastră a primit, i-au fost formulate 122 de recomandări, multe dintre ele fiind acceptate integral sau parțial. În rezultatul acestui exercițiu a fost necesar de reevaluat Planul de acțiuni în domeniul drepturilor omului, ceea ce a început la 30 martie 2012, când Comisia pentru implementarea PNADO a dispus începerea procesului de revizuire a PNADO-ului, fiind implicate toate autoritățile naționale.

În rezultatul acestui exercițiu, au fost formulate, de către aceste autorități implicate, propunerile pe care le aveți în față, astfel încât acest important document de politici pe termen scurt să înglobeze toate acțiunile necesare de întreprins pînă în anul 2014.

Acestea fiind spuse, acțiunile sînt în anexă, eu rog Parlamentul Țării să susțină această modificare a hotărîrii de Parlament.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

Întrebări?

Microfonul nr.3.

Domnul Eduard Mușuc – Frațiunea PCRM:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule ministru,

Fără supărare, dar vă rog frumos să fiți mai corect în continuare, țara aceasta se numește Republica Moldova. Și atunci, pur și simplu, cînd pronunțați sau vorbiți despre țara noastră, așa și spuneți Țara noastră sau Republica Moldova, dar nu țara aceasta. Nu sună bine.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.4.

Domnul Igor Corman:

Da. Mulțumesc.

Domnule ministru,

Noi sprijinim acest Plan important de acțiuni, cu atât mai mult că e vorba de drepturile omului. Dar dacă ne uităm în partea a doua, deci în anexă, unde sînt prezentate toate acțiunile, cam sînt încurcate aici pe alocuri ițele.

Iată, spuneți-mi, vă rog, la punctul 28, da, aici sînt mai multe acțiuni, sînt vreo cinci la număr, este vorba de crearea Serviciului de protecție a pacienților în instituțiile psihiatrice. Da, la patru acțiuni este responsabil Ministerul Sănătății, dar cînd e vorba de crearea serviciului ca atare, deci responsabil vedem Ministerul Finanțelor. De cînd trec astfel de competențe în domeniul psihiatric în competența Ministerului Finanțelor?

Domnul Oleg Efrim:

Vă mulțumesc, domnule deputat.

Toate instituțiile care se regăsesc în coloana șapte sînt responsabile de realizarea acțiunilor. Faptul că este Ministerul Finanțelor primul în listă, aceasta înseamnă doar că în sarcina acestui minister va fi pus suportul cheltuielilor pentru realizare la tot ce este, dar, în cazul de față nu este principial care instituție este pe locul unu.

Domnul Marian Lupu:

Adică, acel care este indicat pe locul întîi nu înseamnă că este pe poziție de coordonator sau executorul principal?

Domnul Igor Corman:

Nu, eu cred că este tocmai așa. Acel care-i în prima poziție este responsabil de luarea tuturor proiectelor, managementul banilor, care sînt dați pentru crearea serviciului ș.a.m.d. E adevărat, domnule ministru? Așa este, da?

Domnul Oleg Efrim:

Domnule deputat,

Toate instituțiile menționate aici au rolul lor în acest proces. Pentru că, dacă vorbim concret, la crearea Serviciului de protecție a pacienților în instituțiile psihiatrice, Ministerul Finanțelor, în afară să suporte cheltuielile pentru acest proces, nu are ce face și el nici nu poate coordona acest proces. Pentru că instituțiile psihiatrice sînt în subordonarea altei autorități publice.

Domnul Igor Corman:

Aceeași situație o văd, iată, dacă vă uitați, la punctul 53, deci responsabil de elaborarea, aprobarea, implementarea Programului național de implementare a Serviciului de urgență 112, e vorba, de asemenea, de cadrul normativ necesar pentru organizarea și funcționarea sistemului, este Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor, iar crearea sistemului într-o acțiune e pusă Cancelaria de Stat. Deci se creează impresia că cineva trebuie să facă toată munca, dar cineva, care nu este responsabil de domeniul respectiv, da, să se ocupe cu altceva.

De aceea, eu vreau să vă spun că această poziție a Frațiunii Partidului Democrat noi am prezentat-o și anterior, colegii noștri de la alte fracțiuni o cunosc, și noi o să cerem o pauză înainte de a fi pus la vot acest proiect de lege.

Mulțumesc.

Domnul Oleg Efrim:

Doar, vă rog, să-mi permiteți să comentez la ...

Domnul Marian Lupu:

Da, vă rog.

Domnul Oleg Efrim:

... această a două afirmație a dumneavoastră. Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor, dacă vă uitați la acțiunea nr.1, pe care ați menționat-o dumneavoastră, este responsabil de elaborarea și aprobarea reglementărilor, ceea ce este normal pentru un minister care elaborează politici și reglementările necesare.

Ceea ce ține de acțiunea nr.2, nu este vorba de Cancelaria de Stat. Este scris concret care autoritate din cadrul Cancelariei de Stat și anume Centrul de Telecomunicații Speciale. Pentru că aici deja nu vorbim despre o reglementare sau despre o politică în domeniu, dar sînt concret acțiuni necesare pentru îndeplinirea reglementărilor, pe care le adoptă ministerul. Deci eu nu văd aici nici un fel de confuzii.

Domnul Marian Lupu:

Bine.

Domnul Igor Corman:

Dumneavoastră nu vedeți, domnule ministru, noi le vedem.

Domnul Marian Lupu:

Bine. Microfonul nr.3.

Domnul Igor Vrenea – Frațiunea PCRM:

Domnule ministru,

Spuneți-mi, vă rog, în contextul discuției pe care ați avut-o pînă acum, deci vreau să vă întreb: cine a fost tras la răspundere din responsabilii care au fost indicați sau sînt indicați în Planul în vigoare, care încă este în vigoare, pentru nerespectarea termenelor de implementare a sarcinilor, conform hotărîrii adoptate?

Domnul Oleg Efrim:

În primul rînd, eu nu cred că puteți menționa că termenele nu au fost respectate. Sau, dacă aveți astfel de exemple, puteți punctual să le menționați și atunci am să pot să vă răspund. Dar modificarea Planului, repet, vine drept urmare

a exercițiului de evaluare periodică. Deci o bună parte din acțiunile care s-au realizat în 2011 și în 2012 nu se mai regăsesc în Plan.

Domnul Igor Vrenea:

OK. Vă dau un exemplu concret. Punctul 1, la acțiunea 3, de exemplu, elaborarea proiectului de Lege privind ratificarea Convenției Consiliului Europei privind adopția copiilor. În Planul în vigoare este prevăzut termenul de realizare 2011. Ce dificultate a prezentat, iată, elaborarea unui proiect de lege de ratificare ca noi acum să venim cu rectificarea acestui Plan în sensul desemnării unui altui termen? Adică, nu a fost suficient 2011, dar a trecut și 2012 și acum noi vrem să modificăm acest termen și să ne mai gândim la elaborarea unui proiect, care constă dintr-o propoziție, de fapt.

Domnul Oleg Efrim:

Domnule deputat,

Hotărîrea Parlamentului prevede un mecanism foarte clar și concret de monitorizare a implementării Planului de acțiuni. Deci este Comisia pentru implementarea Planului de acțiuni la nivel de Guvern și care ... ulterior, raportăm Comisiei parlamentare pentru drepturile omului.

Domnul Igor Vrenea:

Eu cred că ...

Domnul Oleg Efrim:

Fiecare acțiune respectivă, dacă sînt întîrzieri, cu siguranță va fi examinată în cadrul acestor autorități de monitorizare.

Domnul Igor Vrenea:

Domnule ministru,

Eu, de fapt, analizînd acest proiect, am constatat că, cel puțin, 90% din acțiunile pe care le propuneți a le schimba termenul, trebuiau să fie realizate în 2011 – 2012. De aceea, întîi trebuia de pornit de la un raport amplu asupra executării Planului de acțiuni în vigoare și pe urmă să venim cu unele ...

Domnul Marian Lupu:

Informația a fost recepționată.

Domnul Igor Vrenea:

... pe marginea respectării termenelor și cu sancțiuni, dacă era nevoie, și cu prelungirea termenelor.

Domnul Marian Lupu:

Domnule Vreamea,

E clar. Ideea e clară. Și eu sînt de acord cu dumneavoastră în contextul în care comisia permanentă, chiar o să rog Comisia drepturile omului și relații interetnice să facă o asemenea analiză și rezultatele să fie prezentate deputaților.

Domnul Igor Vreamea:

Fiindcă eu constat că, doi ani, s-a vorbit că respectarea drepturilor omului nu știu la care nivel e ...

Domnul Marian Lupu:

Domnule Vreamea,

Am înțeles.

Domnul Igor Vreamea:

... și acum noi venim, căci noi n-am executat nimic în această direcție.

Domnul Marian Lupu:

Nu vă repetați, vă rog, stimate coleg.

Bine. Am înțeles. Da.

Microfonul nr.5.

Domnul Valeriu Munteanu:

Domnule ministru,

În aceeași ordine de idei cu expunerea făcută de la microfonul nr.3. Vreau să vă zic: considerăm că responsabilii de implementarea acestor acțiuni trebuie să fie una și aceeași entitate, altfel toată sarcina cade pe o instituție, iar laurii o să-i culeagă altcineva.

Și vă exemplific prin exemplul de la numărul 66 – perfecționarea sistemului de management al mediului.

Toată responsabilitatea cade pe Ministerul Mediului, iar, la sfîrșit, laurii trebuie să-i culeagă Cancelaria de Stat. Noi considerăm că o instituție poate să fie responsabilă și trebuie să facă tot lucrul de jos pînă sus.

Și vă rog frumos să țineți cont de propunerea noastră.

Mulțumesc.

Domnul Oleg Efrim:

Domnule deputat,

Eu reiterez că toate autoritățile incluse sînt responsabile, iar atribuțiile au fost, responsabile sînt determinați în dependență de atribuțiile funcționale și atribuțiile prevăzute prin lege ale acestor autorități, nu le substituim noi sau în cadrul pregătirii acestui document.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.2.

Domnul Artur Reșetnicov:

Mulțumesc.

Domnule ministru,

Acest Plan de acțiuni în domeniul drepturilor omului a fost aprobat în 2011. A trecut un an de zile, un an de activitate și dumneavoastră veniți nu altceva decât să schimbați termenele de executare, pentru că, în mare parte, nu s-a executat, nu s-a făcut nimic.

Și eu aici vreau să menționez diplomația cu care dumneavoastră veniți în fața Legislativului și cred că veți putea ocupa nu numai postul de ministru al justiției, dar, eventual, și postul de ministru de externe, în cazul în care domnul Leancă totuși va pleca din acest post.

Acum, întrebarea. Noi am așteptat totuși să veniți în fața deputaților și să explicați care acțiuni concret nu au fost îndeplinite în 2011 – 2012, care autorități responsabile nu au îndeplinit aceste acțiuni și, ca urmare, să solicitați prelungirea termenului de către forul legislativ. Nu am auzit această informație și rog acum să precizați care concret acțiuni nu au fost îndeplinite și cine nu a îndeplinit aceste acțiuni.

Domnul Oleg Efrim:

Domnule deputat,

Eu vă mulțumesc pentru aprecieri, dar se cer câteva concretizări în privința Planului de acțiuni în domeniul drepturilor omului.

Repet, modificarea respectivă vine drept urmare a exercițiului care s-a numit evaluarea universală periodică în domeniul drepturilor omului.

Noi nu venim cu solicitarea de prelungire de termen. Toate autoritățile care au fost implicate în această evaluare, după ce am văzut acele 122 de recomandări făcute de Comitetul ONU pentru drepturile omului, au venit cu propuneri de completare a Planului respectiv.

Iar în ceea ce privește anumite restanțe care, inevitabil, se întâmplă, am zis că este mecanism de monitorizare a Planului cu implicarea autorităților guvernamentale și a comisiei parlamentare de profil, și astăzi misiunea mea este alta decât să explic care autorități, din cele peste 100 menționate aici, au îndeplinit sau nu au îndeplinit.

Domnul Artur Reșetnicov:

Domnule ministru,

Eu vă mulțumesc pentru răspuns și dumneavoastră ați confirmat că totuși cel puțin pe intern domnul Leancă va avea concurență.

Eu vreau să înțeleg, spuneți-mi, vă rog, această evaluare universală, despre care dumneavoastră vorbiți, un an în urmă nu ați avut-o?

Domnul Oleg Efrim:

Domnule deputat,

Acest exercițiu a fost trecut pentru prima dată de țara noastră și exact cum spuneți, un an în urmă nu a fost posibil s-o avem. Deci în momentul în care am adoptat Planul de acțiuni, evaluarea încă nu era trecută. După aceasta am mers la...

Domnul Artur Reșetnicov:

Atunci, spuneți-mi, vă rog, care este asigurarea dumneavoastră.

Domnul Marian Lupu:

Domnule Reșetnicov,

E deja a treia întrebare.

Domnul Artur Reșetnicov:

Nu, o precizare. Care este asigurarea dumneavoastră că, peste un an, în două mii... la sfârșitul anului 2013, nu veți veni și veți spune că nu am avut o evaluare universală în 2012.

Domnul Marian Lupu:

Vom trăi și vom vedea.

Domnul Oleg Efrim:

Domnule deputat,

Implementarea hotărârilor Parlamentului este obligația nu doar a Ministerului, ministrului justiției, dar a tuturor autorităților menționate în Plan.

Domnul Marian Lupu:

De acord.

Microfonul nr.3.

Domnul Grigore Petrenco:

Mulțumesc.

Domnule raportor,

Se creează impresia că aveți nevoie de acest Plan, для галочки, cum se zice, deci să vă raportați în fața donatorilor că aveți un asemenea Plan și nimic mai mult.

Vreau să vă atrag atenția dumneavoastră la capitolul legat de asigurarea accesului la informația libertății de exprimare, punctul 5 – asigurarea activității mijloacelor de informare în masă. Subpunctul 5 – întreprinderea măsurilor pentru a proteja mass-media independentă și a garanta libertatea de exprimare și de informare. (*Rumoare în sală.*)

Cine este responsabil: Procuratura Generală, Ministerul Afacerilor Interne? Cum... eu vă întreb: cum Procuratura Generală și Ministerul Afacerilor Interne va garanta libertatea de exprimare și de informare și va proteja mass-media?

Propuneți și niște indicatori foarte stranii. Indicatori, îi numiți, de progres. Citim: numărul de cazuri de intimidare a jurnaliștilor, numărul de petiții, plângeri depuse.

Ce fel de indicatori de progres, numărul de cazuri de intimidare a jurnaliștilor? Asta e un indicator de progres? Și cum, încă o dată repet întrebarea: cum Procuratura Generală și Ministerul Afacerilor Interne vor asigura libertatea mass-mediei și va garanta această libertate?

Domnul Oleg Efrim:

Vă mulțumesc, domnule deputat.

Eu cred că doar acei care nu vor să vadă sau care sînt rău-intenționat nu observă progresul pe care l-a făcut Republica Moldova în ultimii 3 ani în domeniul protecției drepturilor omului. Aceasta la prima parte a afirmației dumneavoastră.

În ceea ce privește exemplul concret, regret că dumneavoastră faceți abstracție de prevederile legislației, care stabilesc răspunderea, inclusiv penală, a celor care intimidează jurnaliștii, și numărul de cazuri instrumentate de către organele de poliție și de Procuratura Generală este un indicator foarte concret în această situație.

Domnul Grigore Petrenco:

Domnule ministru,

Noi avem o televiziune care a fost închisă 8 luni în urmă și, pînă în ziua de astăzi nu există decizia instanței de judecată. Dumneavoastră credeți că acești jurnaliști nu au fost intimidați?

Televiziunea nu funcționează. Este vorba de postul de televiziune NIT. Cîte, cum s-a autosesizat, în cazul de față Procuratura Generală și Ministerul Afacerilor Interne?

Dumneavoastră cunoașteți ce măsuri au fost întreprinse în acest caz? Absolut nimic și cunoașteți și poziția unor structuri europene de la...

Domnul Marian Lupu:

La subiect.

Domnul Grigore Petrenco:

Despre ce progrese vorbiți, domnule ministru? Dar eu cred că este un Plan de acțiuni care, pînă la urmă, nu va aduce absolut nimic nou. Situația continuă să degradeze și aprobați acest Plan doar pentru ca să raportați...

Domnul Marian Lupu:

...poziția...

Domnul Grigore Petrenco:

...în fața donatorilor, nimic mai mult.

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Poziția este clară.

Alte întrebări? Nu sînt.

Domnule ministru,

Vă mulțumesc.

Stimați colegi,

Sînt... mai era încă, vreau să aud poziția și Comisia economie, buget și finanțe, fiindcă anterior am fost informat că e nevoie și de ceva timp suplimentar pentru definitivarea unor elemente pe marginea proiectului nr.2977.

Microfonul nr.4.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Domnule Președinte,

Noi avem nevoie să... Comisia economie, buget și finanțe, în sala PLDM, pentru 5 minute. Ne adunăm chiar acum, cînd începe pauza și după aceasta...

Domnul Marian Lupu:

Nu, deci și a fost și solicitarea pînă la exercițiul de vot pe marginea nr.3007.

Nu, eu de acum știu fișka cu 5 minute. (*Rumoare în sală.*) Jumătate de oră, da?

Colegii îmi spun să luăm un 20 – 25 de minute. Sau jumătate de oră insistați? Jumătate de oră. Deci la ora unu și treizeci de minute revenim în ședința plenului Parlamentului.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Comisia economie, buget și finanțe exact acum...

Domnul Marian Lupu:

Bine. Mersi.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Două minute. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Marian Lupu:

Da, microfonul nr.5.

Domnul Victor Popa:

Comisia juridică, numiri și imunități, vă rog, 5 minute, la Frațiunea Partidului Liberal, căci avem o problemă de rezolvat.

P A U Z Ă

*

* * *

DUPĂ PAUZĂ

Domnul Marian Lupu:

Bine, stimați colegi,

Rog să continuăm.

Deci am fost informat că e nevoie... va fi nevoie de puțin timp suplimentar pentru proiectul nr.3007, pentru definitivarea unor...

Stimați colegi,

Rog să ocupați locurile dumneavoastră.

La nr.3007 vor continua consultările în cadrul ședinței deja, pe care motiv la moment vom continua cu proiectul de Lege nr.2977 pentru modificarea și completarea unor acte legislative. Lectura a doua.

Domnule Ioniță,

Nr.2977.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege nr.2977. Pe parcursul examinării, au parvenit mai multe amendamente. Dumneavoastră aveți sinteza amendamentelor. Toate dintre ele au fost discutate în comisie. Unele au fost acceptate, altele – nu.

Astăzi, a mai avut loc o întâlnire, am discutat mai multe subiecte, dar, pînă la urmă, s-a acceptat doar un singur lucru, care nu este în sinteză, dar îi voi da citire, lucru care a fost aprobat de către comisie la propunerea autorului. În acest caz, Banca Națională, și anume la pagina 16 punctul 12 articolul 26, unde îl avem în prezent scris în felul următor. Este o literă nouă n), care are următorul cuprins: ”în calitate de agent Banking Sures, respectiv litera n) devine litera o). Deci este așa ceva în prezent la dumneavoastră. Dar va trebui să extindem norma și va fi următorul text. Textul îl dau citire, este la propunerea Băncii Naționale:

Alineatul întâi, litera n) se expune în următoarea redacție: ”n) orice alte activități sau servicii în măsură în care acestea se circumscriu domeniului financiar, permise de Banca Națională”.

Se introduce alineatul (1¹): ”Dispozițiile alineatului întâi se interpretează și se aplică astfel încît activitățile enumerate la alineatul întâi să acopere orice operațiuni, tranzacții, produse și servicii care se scriu în sfera acestor activități sau pot fi asimilate acestora, inclusiv servicii auxiliare acestor activități”.

Pentru a fi mai clar ce se are în vedere, dăm dreptul ca băncile comerciale să dezvolte mai multe servicii financiare. Sperăm că, în felul acesta, va fi posibil inclusiv să fie un canal puternic de dezvoltare a companiilor de asigurări, care prin intermediul băncilor, vor putea vinde produsele. Am dat o normă generală, să nu ne limităm la un singur serviciu. Pot fi și servicii mai complicate.

Comisia a acceptat acest amendament, însă el acum a fost acceptat, de aceea i-am dat citire integral.

În contextul celor expuse, comisia propune adoptarea proiectului de Lege în lectura a doua, ținând cont de sinteză și de amendamentul suplimentar căruia i-am dat citire.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

Alte propuneri?

Microfonul nr.3.

Domnul Artur Reșetnicov:

Mulțumesc.

Domnule președinte al comisiei,

Am menționat de vreo câteva ori, în procesul examinării în primă lectură, și, spre regret, nu găsesc în sinteza pregătită de dumneavoastră, poate este o scăpare sau o eroare.

Vreau să vă readuc aminte că acest proiect de lege conține unele prevederi care sînt vădit neconstituționale și, în sprijinul acestor afirmații, nu găsesc în sinteză, dar vin și ultimele hotărîri ale Curții Constituționale, în special articolul 2 din proiectul respectiv, și vreau să-l deschideți și să-l citim împreună, se referă la modificarea Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei. Articolul 2 punctul 2. Dumneavoastră propuneți ca articolul 11 să fie completat cu un alineat, alineatul (4), care va suna în felul următor:”Instanța de judecată nu poate dispune suspendarea executării actelor Băncii Naționale.”

Chiar recent, Curtea Constituțională a declarat prevederi asemănătoare din alte acte legislative neconstituționale, pentru că acesta este un drept garantat de Constituție și nici... și instanța de judecată, și subiecții trebuie să aibă dreptul să suspende executarea.

Mai departe, după text. Uitați-vă, vă rog, după text eu nu găsesc în sinteză la dumneavoastră, domnule președinte...

Domnul Veaceslav Ioniță:

Domnule deputat...

Domnul Artur Reșetnicov:

...cererea de chemare în judecată...

Domnul Veaceslav Ioniță:

...dacă îmi dați voie ca să nu...

Domnul Artur Reșetnicov:

...nu, ca să finalizez cu neconstituționalitatea și după aceea discutăm. Cererile de chemare în judecată împotriva Băncii Naționale...

Domnul Veaceslav Ioniță:

...dar noi nu sîntem în...

Domnul Artur Reșetnicov:

...domnule președinte,

Eu vă rog să fie în stenogramă, pentru că pe urmă veți spune că n-am discutat, când se va examina la Curtea Constituțională...

Domnul Veaceslav Ioniță:

Dar nu se discută în lectura a doua, domnule...

Domnul Artur Reșetnicov:

...cererea de chemare în judecată împotriva Băncii Naționale a Moldovei se examinează în termen de 3 luni de la data depunerii. Acesta este un termen fix sau pînă la 3 luni? De ce?

Apoi, ultimele... cum dumneavoastră, dar cum instanța... dar dacă în 2 luni se examinează, dar dacă în 4 luni se examinează? Nu este constituțional.

Apoi, articolul 6 din proiect. Impuneți persoanelor rezidente în jurisdicția Republicii Moldova să întreprindă sau să implementeze niște acțiuni. Iarăși, sînt vădit neconstituționale. Și multe alte prevederi.

Ar fi bine să fie o examinare sub prisma constituționalității și eu regret că nu ați examinat în acest aspect al consolidității și întrebarea mea, deoarece nu se regăsește în sinteză: cum se coraportează proiectul prezentat de dumneavoastră cu ultimele hotărîri chiar al Curții Constituționale?

Domnul Veaceslav Ioniță:

Eu vă mulțumesc.

Domnule deputat,

Eu nu impun nimic. Aici sînt președinte de comisie, care prezintă raportul comisiei asupra proiectului unei legi. În cazul de față autori sînt Banca Națională și Guvernul. De aceea, eu, pur și simplu, prezint raportul comisiei.

Acum mai departe. Deoarece este o lege complexă, am solicitat și de fiecare dată solicit, în special în Comisia economie, buget și finanțe, ca toate amendamentele formulate în plen... deputații au acum consilieri, am alocat buget, le dăm bani...

Domnul Artur Reșetnicov:

Eu vă rog, la subiect. Nu povestiți despre istoria de la Adam și Eva...

Domnul Veaceslav Ioniță:

...ca să gătească amendamentul în scris.

Domnul Artur Reșetnicov:

... pentru că noi știm și istoria de la cazinourile...

Domnul Veaceslav Ioniță:

Vă rog mult, amendamentul în scris nu a fost formulat, noi nu l-am examinat.

Domnul Artur Reșetnicov:

Păi, noi am discutat în primă lectură despre contituționalitate...

Domnul Veaceslav Ioniță:

Nu, noi...

Domnul Artur Reșetnicov:

Este Hotărîrea Curții Constituționale de 3 săptămîni în urmă. Eu cred că dumneavoastră urmăriți...

Domnul Veaceslav Ioniță:

Și mai departe, domnule deputat, vreau să vă spun un lucru...

Domnul Artur Reșetnicov:

Dar dumneavoastră aveți consilieri?

Domnul Veaceslav Ioniță:

Da, avem în comisie...

Domnul Artur Reșetnicov:

Și v-au informat...

Domnul Veaceslav Ioniță:

... 7 consilieri. Avem 7 consilieri.

Domnul Artur Reșetnicov:

... despre Hotărîrea Curții Constituționale?

Domnul Veaceslav Ioniță:

Domnule deputat,

Dumneavoastră știți foarte bine că, dacă veți considera că este o normă a legii, în opinia dumneavoastră este anticonstituțional, o puteți ataca.

Domnul Artur Reșetnicov:

Nu, noi... noi de fiecare dată facem acest lucru...

Domnul Veaceslav Ioniță:

Ceea ce vă pot spune și...

Domnul Artur Reșetnicov:

...dar eu vreau acum să vă preîntîmpin să nu...

Domnul Veaceslav Ioniță:

Nu trebuie să mă preîntîmpinați.

Domnul Artur Reșetnicov:

...adoptați legi neconstituționale.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Este opinia dumneavoastră, doar Curtea Constituțională se poate expune dacă legea este constituțională sau neconstituțională.

Domnul Marian Lupu:

Bine. Mulțumesc.

Alte propuneri? Nu sînt.

Mulțumesc, domnule președinte al comisiei.

Stimați colegi,

În condițiile celor discutate, în condițiile raportului comisiei de profil, voi supune votului plenului Parlamentului adoptarea în a doua lectură a proiectului nr.2977. Cine este pentru rog să voteze.

Rog rezultatele, stimați colegi.

N u m ă r ă t o r i i :

– 31.

Sectorul nr.1 – 0.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

Sectorul nr.3?

N u m ă r ă t o r i i :

– 31.

Domnul Marian Lupu:

– 31.

Sectorul nr.2?

N u m ă r ă t o r i i :

Sectorul nr.2 – 25.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

56 de voturi ”pro”.

Împotrivă?

N u m ă r ă t o r i i :

Domnule Președinte,

Îmi cer scuze. Doamna Postoico mi-a făcut observație.

Domnul Marian Lupu:

Care anume?

N u m ă r ă t o r i i :

Cine n-a votat? Ați votat?

– 25.

Domnul Marian Lupu:

– 25.

Deci rămîne a fi rezultatul anunțat de mine anterior.

Împotrivă? 0 voturi.

Proiectul de Lege nr.2977 este adoptat în a doua lectură.

Proiectul de Lege nr.2117 cu privire la oamenii de creație și Uniunea de Creație. Dar nu-l văd în sală pe autorul proiectului.

Bine, în aceste condiții, proiectul de Lege nr.1914 cu privire la modificarea și completarea Legii cu privire la activitatea farmaceutică. Este vorba de lectura doua. Proiectul a fost dezbătut pentru lectura a doua, spun notițele din agenda mea.

Microfonul nr.4.

Domnul Valeriu Streleț:

Domnule Președinte,

Noi, din numele Frațiunii, am solicita ca acest proiect să fie supus la vot un pic mai spre sfîrșitul ședinței, după ce se va examina în lectura înîi. Pentru că mai avem...

Domnul Marian Lupu:

Păi...

Domnul Valeriu Streleț:

Nr.1914.

Domnul Marian Lupu:

Nr.1914. Eu vreau doar să vă spun că noi sîntem, iată... În afară de acest proiect de lege sînt altele 3 proiecte de lege. A rămas nr.3007, a rămas nr.1257, nr.1914 și, respectiv, legea la care am făcut eu referință.

Acum domnul autor încă nu este în sală, domnul Ciobanu. Alegeți, care din aceste 3 subiecte cu care continuăm.

Microfonul nr.4.

Domnul Valeriu Streleț:

Domnule Președinte,

În condițiile actuale, noi solicităm ca votul pentru proiectul nr.1914, la fel ca și votul pentru nr.1257, să fie transferat pentru altă ședință.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.3.

Domnul Artur Reșetnicov:

Stimați colegi,

Eu v-aș ruga totuși să finalizăm pe o notă mai optimistă și ședința, și sesiunea. Să nu transformați în târg și în circ cu aceste pauze nenumărate. Este ordinea de zi, examinăm ordinea de zi, supunem votului și închidem ședința, vă rog mult.

Domnul Marian Lupu:

Da.

Microfonul nr.4.

Domnul Valeriu Streleț:

Tu să ne dai lecții?

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.4.

Domnul Valeriu Streleț:

Zic, eram surprins cine ne dă lecții pentru când să anunțăm pauze și cum să anunțăm pauze.

Domnul Marian Lupu:

Atunci, stimați colegi, noi mai avem un subiect pe ordinea de zi, în afară de proiectele de lege. Este vorba de audierea domnului ministru al sănătății. Dacă convenim, continuăm cu acest subiect, după care...

Ce e, domnule Lucinschi? Domnule Lucinschi, ce-mi atrageți atenția dumneavoastră? Apropiati-vă dacă e o informație.

Da, colegul nostru ne atrage atenția că este printre autorii proiectului nr.2117 și, în acest caz, chiar o să-l rog să prezinte colegul nostru și din partea grupului de autori, cât și din partea comisiei raportul, da?

Domnul Chiril Lucinschi:

Da.

Domnul Marian Lupu:

Vă rog.

Domnul Chiril Lucinschi:

Da, mulțumesc.

Domnule Președinte,
Stimați deputați,

Uniunile de creație reprezintă o valoare însemnată în dezvoltarea culturii și artei autohtone. Aceste uniuni profesionale sînt afirmate în lume și fac parte din cele mai prestigioase foruri internaționale. Statul are un beneficiu inestimabil din activitatea uniunilor de creație prin completarea patrimoniului și repertoriului național al teatrelor, organizațiilor concertistice, fondurilor radioului și televiziunii publice cu lucrări literare, dramaturgice și muzicale, din activitatea educațională desfășurată de uniunile de creație, din crearea imaginii culturii naționale pe plan mondial.

Specificul uniunilor de creație constă în faptul că aceste organizații obștești, spre deosebire de altele, reprezintă o formă de sindicate profesionale multifuncționale, întrunînd doar profesioniști. Scopul prezentului proiect de Lege este de a crea garanții legale pentru asigurarea drepturilor sociale ale oamenilor de creație din domeniul literaturii și artei, precum și reglementarea relațiilor de drept legate de particularitățile fondării și activității uniunilor de creație și asociațiilor uniunilor de creație pentru păstrarea și dezvoltarea tradițiilor literaturii și artei naționale. Acest proiect de lege garantează și reglementează aspectele ce țin de activitatea oamenilor de creație, uniunilor de creație, înlătură incorectitudinea și tratarea acestora.

Domnul Marian Lupu:

Da, mulțumesc.

Întrebări?

Microfonul nr.4.

Domnul Oleg Țulea – Frațiunea PDM:

Bună ziua.

Eu am o întrebare, domnule autor, referitor la acest proiect, pentru că noi sîntem de acord că aceste prevederi sînt necesare în raport cu acest grup, dar n-ați considera dumneavoastră că ar fi relevant ca aceste prevederi, care se conțin în acest proiect de lege, să fie comasate cu Legea culturii, care este deja în discuție în Parlament, pentru că, dacă ne dorim să existe totuși o coerență în materie de acte legislative, o calitate dacă vreți pentru oamenii de cultură, atunci poate ar fi cazul să integrăm aceste prevederi și vă aduc și anumite argumente.

Noi am primit avizele anumitor ministere și, iată, Ministerul Justiției, Ministerul Economiei, Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale expres indică în aceste avize că anumite prevederi legale care se conțin în proiect, practic, dublează legislația existentă, unele dintre ele sînt declarative, adică nu conțin norme. Și, iată, dacă am numărat din totalul de 22 de articole, dintre care există și dispoziții finale și tranzitorii, și dispozițiile generale la început, se propune a fi excluse, practic, 11 articole. Deci, în final, rămîn vreo 5 articole și ar fi judicios să examinăm, poate să le integrăm în Legea culturii, care deja, repet, se discută în Parlament. Ce părere aveți?

Domnul Chiril Lucinschi:

Da. Vă mulțumesc, domnule deputat.

Eu consider că totuși dacă vorbim despre garanție și despre activitatea uniunilor de creație, atunci trebuie să existe o lege distinctă. Da, bineînțeles că este o variantă să comasăm cu alt proiect, dar mi se pare că, în primul rând, el încă nu a fost dezbătut la noi la comisie și, în al doilea rând, totuși despre ceea ce vorbim acum este un pic altă prevedere și nu prea văd eu cum poate să devină parte a Legii culturii, deși, dacă...

Domnul Oleg Țulea:

Nu sînt alte prevederi...

Domnul Chiril Lucinschi:

...dacă este propunerea dumneavoastră, este....

Domnul Oleg Țulea:

...pentru că este vorba...

Domnul Chiril Lucinschi:

Este și cu autorul acestui proiect, domnul Ghenadie Ciobanu. Dacă se poate, domnule Președinte, el poate să completeze răspunsul.

Domnul Marian Lupu:

Da.

Microfonul nr.3.

Domnule Ghenadie Ciobanu – Frațiunea PLDM:

Mulțumesc, domnule Președinte.

În primul rând, domnule Președinte, privind Regulamentul lucrului Parlamentului. Mie îmi pare rău că am întârziat la prezentarea acestui proiect, dar este normal, după toate legile, să avem măcar o oră pentru a lua masa și a ne pregăti. În viitor, vă rog frumos, dacă se poate de făcut un Regulament al Parlamentului conform tuturor regulilor.

Dar acum vreau să răspund la această întrebare a domnului Țulea. Metodologic, este absolut incorect ca acest proiect, care privește cu totul alte garanții sociale pentru oamenii de creație și uniunile de creație, să le unim cu Legea-cadru a culturii.

Mai mult decît atît, domnul Țulea cred că ar trebui să cunoască că în Legea culturii, care este acum un proiect nou prezentat, din multe articole, majoritatea dintre acele articole noi, pentru că, ca atare, 21 de articole sînt vechi, din Legea culturii veche, cele noi sînt absolut declarative. Vă numesc numai unul dintre ele – articolul 13, în care se spune că se garantează învățămîntul artistic. Deci fiecare persoană are garanția la învățămîntul artistic. Proiecte de acest gen sînt 10 din 17 care sînt noi. Deci atunci nu putem invoca că sînt declarative sau nu.

Această Lege, la fel, este cadru și este făcută după toate normele și după toate legile. A existat și o Lege tip în 1997, care... acum sînt multe dintre legi adoptate după acest model. Ele sînt după recomandările Uniunii Europene, mai bine zis ale UNESCO, și nu poate nicidecum fi comasat, metodologic este incorect să fie comasată această lege cu Legea culturii.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.4. Sau...

Domnul Oleg Țulea:

Eu mă refeream la 22 de articole în Legea cu privire la oamenii de creație și uniunile de creație și nicidecum la Legea culturii...

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Dar eu mă refeream la Legea culturii, în care tot sînt declarative.

Domnul Oleg Țulea:

Care noi încă n-am discutat-o în comisie. Deci urmează să discutăm în comisie, ca să ...

Domnul Chiril Lucinschi:

Stimați colegi...

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Această lege a fost discutată în comisie pe deplin, nu este nici una declarativă, toate sînt conform legislației. Dar pentru prima dată această lege vorbește despre unele categorii care nu sînt legal nicăieri, ei nu sînt nici șomeri, nici întreprinzători, nimeni. Și atunci ele pot fi și declarative ca lege-cadru.

Domnul Chiril Lucinschi:

Stimați colegi,

Eu vreau să vă calmez un pic. Pentru că urmează să organizăm multiple dezbateri la acest proiect și la alt proiect, la care s-a referit deja aici și cred că acolo deja o să discutăm acest subiect.

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

De acord.

Mulțumesc și eu.

Microfonul nr.5.

Domnul Vladimir Saharneau – Frațiunea PL:

Eu, la fel, sînt de acord cu vehemența domnului Ciobanu că apără ... sînt două legi diferite: Legea culturii și Legea uniunilor de creație. Or, cultura, uniunile

de creație au tangență, sigur, dar nu pot fi identificate. Aici este cu totul și cu totul alt aspect.

Eu am o observație la Legea, pe care ne-ați propusă-o, domnule președinte de comisie, încet, lent, latent, dar se încearcă a scoate jurnaliștii din categoria oamenilor de creație. În această lege noi avem sintagma „doar din domeniul literaturii și artei.” Eu propun ca să facem următoarea sintagmă, s-o construim: „literaturii, artei și mass-media”. Fiindcă în mass-media avem categorii de oameni de creație: producători, jurnaliști ș.a.m.d., pe ai căror umeri au crescut și scriitori, și compozitori, și alți oameni care sînt notorii și creatori de valori.

Și propun ca toată sintagma pe parcursul acestui proiect să fie înlocuită, dacă sînteți de acord.

Domnul Chiril Lucinschi:

Vă mulțumesc.

Eu cred că propunerea dumneavoastră o s-o discutăm la comisie și, de ce nu, eu sînt absolut de acord cu dumneavoastră că în ceea ce privește jurnalismul, jurnaliștii, într-adevăr, unii dintre ei tot fac parte din freelancer, la care s-a făcut referire aici, în proiectul de față.

Domnul Vladimir Saharneau:

Dar nu e vorba doar de freelancer, de profesia liberă, este vorba ca atare de profesie.

Domnul Chiril Lucinschi:

Eu zic unii dintre ei.

Domnul Vladimir Saharneau:

Unii dintre ei, da. Deci este un aspect al acestei profesii, o categorie.

Domnul Chiril Lucinschi:

Sînt de acord.

Domnul Vladimir Saharneau:

Și eu, la fel, aș vrea ca în acest proiect de lege, în această lege să avem mai bine stabilite proprietățile Uniunii de Creație, nu doar proprietățile create de oamenii de creație, fiindcă sînt două lucruri diferite. Or uniunile de creație nu pot exista fără anumite proprietăți. Din anumite lucruri trebuie să se hrănească, adică să creeze, să promoveze valori, dar în baza la ce?

Fiindcă noi toți spunem că banii creează tot și mișcă într-un stat, dar aceste, iată, instituții – uniunile de creație le lăsăm să existe din aer. Și așa au practicat toate regimurile de la noi, din păcate, pînă acum.

Domnul Chiril Lucinschi:

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Da, pentru lectura a doua veți pregăti.

Microfonul nr.3.

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Mulțumesc.

Domnule Președinte,

Eu, totuși, aș insista să prezint această lege. Pentru că în prezentarea pe care o fac eu multe dintre aceste întrebări își găsesc răspunsul.

Domnul Marian Lupu:

Domnule Ciobanu,

Fără supărările de rigoare. Eu m-am ...

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Eu chiar mă supăr, pentru că nu este normal, ca autor ...

Domnul Marian Lupu:

Dar chiar nu vă supărați, coleg, fiindcă trebuia să fiți în sală.

Domnul Ghenadie Ciobanu:

... cu 5 minute am întârziat.

Domnul Marian Lupu:

Nu cu 5 minute.

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Uneori se procedează la noi cu totul altfel în Parlament!

Domnul Marian Lupu:

Stimate coleg,

Eu am anunțat foarte clar: noi reluăm ședința la jumătate la două. Ședința a fost reluată la fără un sfert și atunci ...

Alte întrebări?

Microfonul nr.4.

Domnul Dumitru Diacov – Frațiunea PDM:

Eu nu știu dacă am o întrebare, am așa, o meditație la tema respectivă. Fiindcă, într-adevăr, eu sînt de părerea că noi trebuie să avem grijă de oamenii de creație, dar nu de niște instituții, care, în cazul de față, se cheamă uniunile de creație.

Este clar absolut că uniunile de creație este o emanație a sistemului sovietic. Atunci au fost create în spațiul sovietic uniuni de creație, prin care partidul promova politica partidului în rîndul oamenilor de creație. De aceea, eu nu știu și

nu-mi amintesc ca să existe uniuni de creație în Statele Unite, în Germania, în Italia, în Franța ș.a.m.d.

De aceea, este clar că noi trebuie să avem grijă de oamenii de creație. Și oamenii de creație trebuie să se găsească în întreg sistemul culturii din Republica Moldova.

Eu cred că proiectul acesta în primă lectură îl adoptăm și după aceea revenim la celelalte.

Domnul Marian Lupu:

Aceasta și a fost. Toată lumea susține proiectul în primă lectură.

Stați puțin.

Doamnă Fusu,

Primul care s-a înscris pentru luare de cuvânt este colegul dumneavoastră domnul Saharneau, pe care îl invit la tribuna centrală. Și dumneavoastră sînteți a doua. Așa este ordinea în care ... Dacă colegul dumneavoastră vă oferă prioritate, cum doriți.

Doamnă Fusu, doamnă Fusu,

Domnul Saharneau vă oferă prioritate dumneavoastră.

Eu gîndeam că în cadrul Fracriunii mai coordonați, oamenii știu cine ia cuvîntul.

Vă rog.

Doamna Corina Fusu:

Onorat Parlament,

Astăzi este 27 decembrie și este Ziua Națională a Actorului. Pe această cale vreau să felicit toți actorii de la toate teatrele de la noi, să le doresc curajul pe care l-au manifestat pînă în prezent, rezistînd în aceste condiții complicate, uneori vitrege pentru oamenii de cultură. Felicitări! Și cred că votarea acestui proiect cu privire la oamenii de creație și la uniunile de creație este un semn bun, că Parlamentul Republicii Moldova are grijă și de cultură, de creație.

Cultura descrie multitudinea de moduri prin care ființele umane se exprimă în scopul de a se asocia cu alții, formînd un grup, deținînd o identitate și chiar pentru a se distinge ei însuși, ca fiind unici. O cultură autentică duce la înflorirea adevăratelor valori interioare ale omului, cum ar fi: ordinea, justiția, adevărul, egalitatea, onoarea și libertatea – valori de natura sa proprie pentru oameni.

În calitate de instrument al coeziunii sociale, cultura contribuie la crearea unui echilibru între tradiție și inovare, făcînd posibil dialogul dintre culturi și dintre generații. În calitate de catalizator al dezvoltării economice, cultura și anume oamenii de creație pot contribui la dezvoltarea și regenerarea urbană și la creșterea și ocuparea forței de muncă locale.

Recent, Uniunea Europeană a făcut un studiu care se numește „Economia culturii în Europa.” Poate să vă surprindă lucrurile acestea, dar, măsurînd impactul economic direct al instituțiilor culturale și beneficiile indirecte pentru regiunile Uniunii Europene și întreprinderi, studiul explorează legăturile încă foarte mult subestimate dintre cultură, creativitate, inovare și economie la nivel general. În

termeni economici, sectorul cultural este cel care deține primul loc la contribuțiile aduse creării de locuri de muncă și creștere.

Dar, în primul rând, aceste lucruri contribuie la dezvoltarea aptitudinilor creative și în alte sectoare ale economiei, stimulând performanța acestora și creînd locuri de muncă în domeniile mai interesante.

Cînd ne gîndim la adoptarea acestei legi, nu trebuie să uităm că uniunile de creație au drept scop promovarea intereselor profesionale, materiale și morale ale membrilor săi, apărarea drepturilor acestora, precum și păstrarea memoriei acelor care, în decursul timpului, au contribuit la afirmarea și dezvoltarea culturii în Republica Moldova.

Susținerea activității membrilor săi este un factor important în formarea și valorificarea patrimoniului cultural național. Respectarea principiului libertății creației, a schimbului de opinii, egalității în drepturi, a inițiativei, disciplina, eficiența și solidaritatea de breaslă, dreptul la asigurare socială, pensie vor fi principiile de bază ale existenței și activității oricărei uniuni de creație odată cu adoptarea acestui proiect de lege.

Dacă e să facem un scurt istoric la politicile publice în domeniul culturii, cadrul legislativ din Republica Moldova nu-l putem privi într-o perspectivă chiar foarte optimistă. În cele două decenii, după declararea independenței Republicii Moldova și pînă în prezent, a fost elaborat un singur document de politici publice de lungă durată „Programul de stat pentru dezvoltarea culturii pentru anii 1993–2000 și asigurarea protecției sociale a oamenilor de cultură.”

În această perioadă, au fost aprobate și două documente de politici de durată medie: Programul de stat „Dezvoltarea și ocrotirea culturii și artei în Republica Moldova pentru anii '97–'98” și „Programul sectorial” care relevă, în primul rând, Programul de dezvoltare a bibliotecilor în Republica Moldova.

Totodată, obiectivele trasate pentru anii 1993 –2000 rămîn actuale și pînă în ziua de astăzi. Vreau să remarc faptul că, în ultimii trei ani, o mare parte din probleme, în special de ordin legislativ și normativ, încearcă să soluționeze anumite probleme pe care le-am evidențiat în domeniul culturii. Au fost elaborate 7 acte legislative și un Program național. Legea privind protecția patrimoniului arheologic, Legea monumentelor de for public, Legea privind protejarea patrimoniului cultural național imaterial, Legea privind protejarea patrimoniului cultural național mobil, Legea cu privire la activitatea editorială, Legea pentru ratificarea Convenției europene privind coproducția cinematografică și Legea privind reintroducerea patrimoniului cinematografic în fondul de film către „Moldova-Film” de la Centrul Cinematografic „Dovjenko” din Ucraina.

Bineînțeles că această lege, după ce o vom vota în primă lectură, necesită dezbateri publice cu membrii tuturor uniunilor de creație de la noi, pentru ca, în lectura a doua, să venim cu o lege care va putea fi aplicată și va fi de folos oamenilor de cultură.

De asemenea, ne gîndim să luăm exemplul și altor țări, cum este, spre exemplu: România, Țările Baltice, Ucraina, care au deja o asemenea lege. Dar o țară de referință în ceea ce privește protejarea oamenilor de cultură și promovarea culturii în general este Franța.

Fracțiunea noastră ne-am gândit că de ce să nu venim cu un proiect legislativ, inspirat din România, privind timbrul literar cinematografic teatral, muzical, folcloric, al artelor plastice, al arhitecturii și de divertisment. Și un alt proiect de lege care ar prevedea indemnizații speciale pentru acei mai meritoși oameni din domeniul culturii.

Și am să închei discursul meu, spunând, afirmând încă o dată despre ... ca premisă și ...

Domnul Marian Lupu:

Timpul depășit.

Doamna Corina Fusu:

... ca scop, ca preocupare a tuturor, la care cu toții ar trebui să avem acces prin intermediul educației și al interesului acordat fenomenelor artistice. Acestea sînt primele principii care stau la baza noțiunii de dezvoltare culturală. În acest sens, promovarea și susținerea oamenilor de creație prin intermediul uniunilor de creație profesionale vor constitui baza dezvoltării noastre spirituale, dar, bineînțeles, și materiale.

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Avem încă două luări de cuvînt. Următorul este domnul Saharneau. Și ultima luare de cuvînt – doamna Maria Ciobanu.

Domnul Vladimir Saharneau:

Stimați colegi,

Voi începe cu replica dată domnului Diacov, că uniunile de creație sînt o emanație a regimului sovietic. Îmi pare rău, căci și dînsul este jurnalist și nu a văzut lumea mai larg, adică doar din interiorul regimului sovietic. Adevărat, au existat în Uniunea Sovietică uniuni de creație, dar aceasta a fost o replică. De exemplu, Uniunea Jurnaliștilor din Uniunea Sovietică a fost organizată în 1956, ca replică la Federația Internațională a Jurnaliștilor, și regimul sovietic a constituit în lagărul socialist așa-numite uniuni democratice ale jurnaliștilor și lucrul acesta s-a dezvoltat mai departe. Ce a făcut Uniunea Sovietică din uniunile de creație și, în fond, din Uniunea Jurnaliștilor? A făcut organizații de propagandă.

A existat și în condițiile noastre, de la '90 încoace, anumite regimuri politice, care au transformat uniunile de creație în organizații de propagandă, în primul rînd, ceea ce vroiau ei să promoveze ca ideologie în stat.

Avem experiența anului 2003, cînd regimul comunist a instituit chiar o Lege a ideologiei de stat, fapt interzis chiar de Constituție. Și această lege există și acum, este în vigoare. Și rușinea noastră este că această lege nu este abrogată în continuare. Noi sîntem un regim politic, care am înlocuit comuniștii, un regim democratic, european, dar lăsăm, iată, toate aceste sechele, dureri de cap, ideologia de stat să existe într-o lege.

Uniunile de creație sînt bresle, și domnul Diacov știe acest lucru, și fiecare dintre colegii noștri, sînt elitele organizate în anumite bresle, cu care scop? Scopul este de a impune din interior anumite standarde profesionale, anumite standarde profesionale care trebuie respectate de toți membrii cutărei sau cutărei bresle.

Iar în lumea, mă rog, modernă de la 1700 încoace au existat diferite ligi profesionale, gildei, care s-au transformat, iată, pe timpul nostru, în uniuni de creație. Aceasta ca adaos la aceea ce am vorbit eu, că nu au existat doar în Uniunea Sovietică așa-numite uniuni de creație. Ele au existat de cînd lumea, breslele s-au organizat. Fiindcă ele sînt constituite din elite, iar elitele sînt cele mai conștiente, deși cele mai liberale în comportamentul lor.

Noi avem acum o experiență cînd s-a făcut o inflație în ceea ce privește dezvoltarea mass-media, după 2009 încoace, cînd avem solicitări pentru jurnaliști, pentru activitatea de jurnalist în foarte multe instituții mass-media, care au apărut ca ciupercile după ploaie, după 2009, și, iată, aici suferă, desigur, calitatea.

Dacă noi nu mergem ca să consolidăm breslele prin anumite legi, prin această lege care este bună, de fapt, prin intenția sa, noi vom lăsa aceste bresle la discreția celor care vor încerca, iarăși, să pună mîna pe putere prin propagandă, prin manipulare. Lucrul acesta se observă deja. Fiindcă mulți oligarhi își fac proprietăți din anumite instituții mass-media și cu aceste proprietăți manipulează și cu aceste proprietăți acaparează puterea. Deci cu banii fac puterea, iar cu puterea fac banii mai departe. Iată care este schema.

Eu zic: avem o lege, un proiect de lege care este binevenit și el trebuie susținut în continuare, dacă vrem ca, inclusiv în breasla jurnalistică, să domine corectitudinea, încrederea în mass-media, să avem garantul că populația va fi informată corect.

La fel, și în celelalte bresle: a scriitorilor, a compozitorilor, a pictorilor, care deja au experiență, în cadrul Republicii Moldova, de solidaritate, iar această solidaritate trebuie consolidată legal. Nu trebuie să uităm nici o clipă că aceste uniuni de creație trebuie susținute. Și aici domnul Diacov, iarăși, nu are dreptate, că noi pretindem, adică această elită, organizată în bresle, pretinde la bugetul de stat.

În țările dezvoltate și care au deja anumite experiențe în dezvoltarea democrației se mizează foarte mult pe corectitudinea și solidaritatea acestor bresle. Fiindcă aici este garantul că statul nu va devia și nu va pleca în regimuri obscure. Ei se bazează pe mintea, pe mentalitatea acestor oameni, acestor elite și de ele se conduc, ele devin ca un reper moral al societăților.

Or, noi observăm, din păcate, în mass-media o stare de lucruri extrem de strigătoare la cer, este vorba de instituții mass-media care pătrund acum pe piața mass-media și activează sub acoperirea de instituții de presă, dar, de fapt, sînt instituții de propagandă.

Și în zadar comuniștii spun că NIT-ul a fost cutare instituție mass-media, că acolo au lucrat jurnaliști. Noi, breasla de jurnaliști, am spus întotdeauna, aceasta nu este o instituție de presă, iar jurnaliștii de acolo erau doar propagandiști. Și a călcat pe greblă nu o dată. Fiindcă Parlamentul și societatea au fost atît de tolerante cu batjocurile acestei instituții, încît au lăsat-o să activeze mai mult decît a meritat. Și

lucrurile acestea trebuie să fie de învățatură pentru toți acei care vin cu diferite diversivuni în cadrul unei profesii. Și scopul acestor diversivuni este ca să compromită încrederea populației în instituțiile mass-media și în jurnaliști. Or, asta nu trebuie să aibă loc, dacă vrem să construim o societate democratică.

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Domnul Ghenadie Ciobanu.

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Stimați colegi,

Actualmente, în Republica Moldova oamenii de creație și uniunile de creație reprezintă o categorie dintre cele mai vulnerabile și neprotejate din punct de vedere social și aceasta din cauza că statutul lor juridic nu este determinat pînă în prezent. Cu toate că atît recomandările UNESCO, cît și agendele culturale ale tratatelor europene validează statutul special al oamenilor de creație.

Specificitatea profesiilor artistice, ca și rolul lor educativ, social și cultural, invită colectivitățile să intervină pentru susținerea oamenilor de creație și a breslelor acestora. Această susținere este mai mică sau mai mare, în funcție de țară, dar în Europa politicile culturale sînt peste tot în vigoare, chiar dacă ele sînt foarte diverse în modurile de intervenție și susținere. Fără susținere publică, unele sectoare, printre care, în primul rînd, creația artistică și creatorii, nu și-ar găsi existența în cadrul strict al pieței. Intervenția publică se situează, în primul rînd, în introducerea unui cadru legislativ, a unei reglementări adecvate, apoi în punerea în practică a unor ajutoare directe și indirecte.

În Europa, artiștii pot să fie propriii lor angajatori: self-employed artist. La noi, de jure, nu există acest grup independent de oameni ai muncii, precum oamenii de creație. Nu este legalizată în calitate de activitate specifică nici activitatea de creație. Încă se mai aud voci care consideră că oamenii de creație și uniunile de creație ar trebui să se înregistreze și să activeze ca întreprinzători și că creația este un fel de business. Logica lor este una simplă. Dacă scrieți, compuneți sau pictați, înseamnă că produceți un anumit produs pe care îl comercializați și nu este nici o deosebire dintre voi și alți producători.

Stimați deputați,

În lumea civilizată, politicile publice culturale, mai mult decît piața, definesc statutul operelor și locul celor care le concep și le realizează, adică ale creatorilor. În Franța, actorii, muzicienii, dansatorii sînt, conform Codului muncii, presupuși salariați. Ca salariați, oamenii de creație beneficiază de o protecție socială asemănătoare cu aceea a altor salariați în ceea ce privește remunerările, concediile plătite, șomajul, asigurările de sănătate, stagiile de formare, pensionare etc.

Legea și contractele colective fixează regulile care încadrează și reglementează meseriile artistice. Atunci cînd legislația este stabilită, poate apărea dialogul social, care ar permite negocierea diferitelor forme de parteneriat social cu scopul organizării procesului de muncă a oamenilor de creație. Ca de exemplu: contractul de muncă în Anglia, asigurările de sănătate în Germania, casele de

pensii în Franța, pensiile viagere în România. Toate aceste exemple sînt relevante pentru modul de gestiune internă în baza legislației naționale.

Prezentul proiect instituie garanții social-juridice pentru oamenii de creație și reglementează relațiile de drept legate de particularitățile fondării și activității uniunilor de creație și asociațiilor uniunilor de creație.

Stimați colegi,

Înainte de a vă îndemna să susțineți acest proiect de lege, voi aduce o afirmație dintr-un document european. Citez: ”Europenii reuniți, în sfîrșit, într-un spațiu deschis, vor putea scrie o cultură comună și, în acest lent și amplu proces care se anunța pînă nu demult utopic, oamenii de creație au de jucat un rol important.”.

Vă mulțumesc pentru atenție și vă rog să sprijiniți acest proiect. (*Aplauze.*)

Domnul Marian Lupu:

Sincer să vă zic, nici nu mă așteptam că anume pe marginea acestui proiect o să avem atît de multe dezbateri și atîtea emoții.

Proiectul nr.2117. Cine este pentru aprobarea acestuia în primă lectură rog să voteze. Majoritatea. Proiectul nr.2117 este aprobat în primă lectură.

Revenim la nr.3007, fiindcă ne-au rămas 3 proiecte pe marginea ordinii de zi. Ne-am oprit la momentul prezentării raportului de către comisia de profil.

Doamna Jantuan,

Vă rog.

Doamna Stella Jantuan – Frațiunea PDM:

Comisia drepturile omului și relații interetnice a examinat proiectul de Hotărîre privind modificarea Planului național de acțiuni în domeniul drepturilor omului pe anii 2011 – 2014.

Prerogativele recunoscute de dreptul internațional în raport cu societatea și statul constituie drepturile și libertățile fundamentale ale omului. Acestea au drept scop protejarea și satisfacerea esențialelor necesități umane și a unor aspirații legitime în contextul economico-social, politic, cultural și istoric al societății.

Republica Moldova a ratificat numeroase documente de talie universală în domeniul drepturilor omului, dintre care: Declarația universală a drepturilor omului, Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale, Convenția privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială, Convenția împotriva torturii și altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, Convenția cu privire la drepturile copilului și alte acte la fel de importante.

Scopul acestor ratificări a fost de a parcurge calea spre un sistem de protecție internațională a drepturilor omului prin instrumente juridice de transpunere a acestor drepturi în prevederi legale, devenind un imperativ de bază pentru societatea moldovenească.

Totodată, pornind de la faptul că unele instrumente juridice internaționale prescriu standarde minime de protecție a drepturilor omului statul a decis de a

reglementa mai larg unele drepturi sau libertăți. Astfel, în ultimii ani Republica Moldova a înregistrat o evoluție pozitivă în cadrul normativ la capitolul drepturile omului și libertățile fundamentale. Totuși, asigurarea respectării drepturilor omului solicită eforturi considerabile și continue.

Planul de acțiuni a fost aprobat la 12 mai 2011 și oferă un șir de soluții pentru ameliorarea situației în domeniul drepturilor omului. În rezultatul examinării Republicii Moldova prin prisma mecanismului evaluării periodice universale în cadrul celei de-a XIX-ea sesiuni a Consiliului ONU pentru drepturile omului din perioada 14 – 16 martie 2012 a fost adoptat raportul final privind evaluarea Republicii Moldova și formulate 122 recomandări, în urma cărora a apărut necesitatea de a opera unele modificări în cadrul Planului național de acțiuni în domeniul drepturilor omului pe anii 2011 – 2014.

Pornind de la cele menționate, Comisia propune proiectul de Hotărîre privind modificarea Planului național de acțiuni în domeniul drepturilor omului pe anii 2011 – 2014 spre aprobare.

Domnul Marian Lupu:

Da. Întrebări pentru comisie? Propuneri?
Microfonul nr.4.

Domnul Igor Corman:

Da, mulțumesc.
Domnule Președinte,

Deci noi am avut și dezbateri atunci, cînd s-a prezentat proiectul de lege, a fost creat așa, ad hoc, și un grup de lucru în pauza solicitată și eu înțeleg că colegii noștri sprijină ideea că este rațional, deci, ca instituția care se ocupă de crearea unui sistem să ducă pînă la capăt și să poarte responsabilitatea pentru acest sistem, ca să nu se încurce lucrurile.

Deci propunerea Frațiunii noastre a fost ca punctul... (pentru stenogramă vreau să dau citire) la punctul 53 subpunctul 2 coloana a 7-a, sintagma ”Cancelaria de Stat” se inversează cu sintagma ”Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicației”.

Domnul Marian Lupu:

Da.
Microfonul nr.4.

Domnul Valeriu Streleț:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Noi am discutat, într-adevăr, am dezbătut acest subiect, dar propun să se pună la vot această propunere, cît și proiectul per ansamblu, după ce vom consuma ultimul punct al ordinii de zi din motive că încă sîntem în proces de coordonare. Urmează să avem o expunere mai clară din partea Executivului: se acceptă definitiv această situație sau nu. Fiindcă noi intervenim într-un text care a venit de

la Guvern, fără a avea poziția definitivă a dumnealor. Adică, pînă la momentul de față încă nu am primit o... un reper clar.

Doamna Stella Jantuan:

Dacă pot să intervin, domnule Președinte.

Domnul Marian Lupu:

Da, vă rog, doamna Jantuan.

Doamna Stella Jantuan:

Deci Comisia drepturile omului și relații interetnice, care este raportor și în cadrul Planului național pentru drepturile omului monitorizează implementarea acestui plan, este cea care poartă să decidă asupra unor amendamente care au parvenit de la comisie. Deci noi putem acum să introducem acest amendament. Nici o problemă dacă s-a convenit, este înaintat de către o fracțiune.

Domnul Valeriu Streleț:

Oricum...

Doamna Stella Jantuan:

Nu-i neapărat să consultăm poziția Guvernului.

Domnul Valeriu Streleț:

...e proiect de Hotărîre...

Doamna Stella Jantuan:

Pentru că nu cere niște resurse materiale suplimentare.

Domnul Valeriu Streleț:

...e proiect de Hotărîre și, respectiv, acest gen de amendamente se votează separat.

Domnul Marian Lupu:

În mod evident că aceste amendamente le voi supune votului...

Doamna Stella Jantuan:

Atunci nici o problemă. Oricum sîntem în drept.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.5.

Domnul Valeriu Munteanu:

În aceeași ordine de idei, considerăm că trebuie să se procedeze la punctul 66 coloana a 7-a, Ministerul Mediului, iar Cancelaria de Stat trebuie să fie omisă de aici.

Mulțumesc.

Doamna Stella Jantuan:

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Acum, stimați colegi, eu vreau să verific un lucru.

Domnule Streleț,

Dumneavoastră ați propus ca, de fapt, ultimele 2 proiecte care mai rămân, în afară de acest proiect, și anume în speță nr.1257 și nr.1914, rugămintea a fost să le mișcăm pentru altă ședință. Acesta este ultimul. Nr.3007 este ultimul.

Doamna Stella Jantuan:

...d-apoi, ian stați o clipă...

Domnul Marian Lupu:

Audierea.

Microfonul nr.5.

Domnul Gheorghe Brega:

Mulțumesc.

Domnule Președinte,

Nr.1914, proiectul de-acum trebuie pus... e vremea, trebuie pus pe rolă, deoarece noi am blocat activitatea Camerei de Licențiere, farmaciile nu se deschid, ei nu pot elibera licențe.

Deci să-l respingem prin vot și să activeze mai departe, deoarece nici planul nu-i implementat, nu este implementat, nici... și oamenii stau și nu pot activa.

Nr. 1914 trebuie pus la vot, respins prin vot pentru că este ilegal acest proiect de lege și atîta-i tot.

Domnul Marian Lupu:

Eu am înregistrat această informație.

Doamnă Jantuan,

Eu vă mulțumesc. Rog să luați loc.

Eu o să rog acuș să avem o claritate definitivă, fiindcă ne-a mai rămas doar subiectul, un subiect important, ultimul pe ordinea de zi. Informația pe care o vom audia-o din partea domnului ministru al sănătății.

Dar pînă atunci, deci eu am înregistrat o solicitare pe marginea nr.1914, ca să fie amînat, pe de altă parte, fiind un proiect votat deja în ordinea de zi, a venit propunerea ca să nu fie amînat. În aceste condiții, voi fi obligat să supun votului.

A fost propunerea ca nr.1257 să fie amînat pentru o altă ședință. Nu văd, nu am văzut alte propuneri suplimentare. De aceea, ori mergem acum cu audierile și după aceasta ne clarificăm cu aceste legi, ori ne clarificăm cu dînsele și după aceasta mergem cu audierile.

Deci încă o dată.

Domnule Streleț,
La microfon, vă rog.
Nr.1257 a solicitat transferul pentru... deja pentru anul viitor, înțeleg.
Microfonul nr.4.

Domnul Valeriu Streleț:

Domnule Președinte,

Noi am discutat în repetate rînduri acest proiect și, firește, în condițiile în care noi încă nu avem o unanimitate de opinii în cadrul Alianței, propunem exercițiul de vot să fie transferat...

Domnul Marian Lupu:

Bine.

Domnul Valeriu Streleț:

...pentru o altă ședință de plen.

Domnul Marian Lupu:

Eu nu văd alte propuneri pe marginea acestui proiect. Dacă nu sînt, nr.1257 se consideră transferat.

Domnul Valeriu Streleț:

Același lucru la nr.1914 se referă.

Domnul Marian Lupu:

Nr.1914. Domnul Brega a propus să rămîină în ordinea de zi avînd 2 poziții diferite exprimate oficial aici, în sală. Va trebui să supun votului acest lucru. Deci lucru pe care și-l fac.

Domnule Mușuc,

Dumneavoastră nu aveți nimic la acest proiect, nu vă supărați.

Proiectul nr.1914.

Microfonul nr.3.

Domnul Eduard Mușuc:

Da, domnule Președinte, comisia noastră a pregătit sinteza propunerilor pentru proiectul de Lege nr.1257 și deja se amîină a treia sau a patra oară.

Da, noi solicităm ca toate transferurile acestea să le faceți la o bancă comercială, dar aici, în Parlament, să supunem votului proiectul de lege.

Domnul Marian Lupu:

Noi, în orice circumstanță, o să acționăm potrivit Regulamentului.

Domnul Eduard Mușuc:

La vot.

Domnul Marian Lupu:

Evident că la vot. Vom supune cine este pentru a menține. Nu, cine este pentru a... el a fost votat, el este în ordinea de zi, propunerea a fost să fie transferat. Altă propunere, de la microfonul nr.5, a fost să rămână pe ordinea de zi.

Deci cine este pentru menținerea acestui proiect în cadrul ședinței... nr.1914, eu de câte ori pot să repet...

Cine este pentru menținerea acestui proiect pe ordinea de zi, potrivit propunerii de la microfonul nr.5, rog să voteze.

Nu vorbesc de transfer, vorbesc de menținere.

Dați-mi rezultatele, ca să constat o stare de lucruri.

Voce din sală:

Microfonul nr.3. De procedură.

N u m ă r ă t o r i i :

Sectorul nr.2 – 0.

Domnul Marian Lupu:

Sectorul întâi?

N u m ă r ă t o r i i :

Sectorul nr.3 – 10.

Domnul Marian Lupu:

Zece. Zece. Noi... eu vă rog frumos, să ciuliți puțin urechile. Eu deja obolesc să vă repet de trei ori celor care nu urmăresc evenimentele din sală, ce este supus votului.

În condițiile acestui rezultat al votului, deci nr.1914, la solicitarea care a fost înaintată, îl transferăm pentru altă dată.

Microfonul nr.4.

Domnul Mihai Godea:

Mulțumesc, domnule Președinte.

De fapt, nu trebuia de supus votului menținerea, căci el este în ordinea de zi.

Domnul Marian Lupu:

Stimate coleg...

Domnul Mihai Godea:

Era firesc să puneți la vot excluderea, pentru că proiectul este în ordinea de zi.

Domnul Marian Lupu:

El este în ordinea de zi și a venit o propunere să fie exclus, altă propunere – să fie menținut.

Domnul Mihai Godea:

Păi, dar ce să menții, dacă el este în ordinea de zi? Trebuia de...

Domnul Marian Lupu:

Mult stimat coleg...

Domnul Mihai Godea:

...trebuia supus votului excluderea...

Domnul Marian Lupu:

Știți, rusul spune: что в лоб, что по лбу. Вам какая разница? Important este rezultatul. (*Rîsete în sală.*)

Domnul Mihai Godea:

Большая разница, domnule Președinte, очень большая.

Domnul Marian Lupu:

(*Rîde.*) Păi, dacă este o "razniță" mare pentru dumneavoastră, pentru noi este mai mică. Deci nr.1914 se transferă pentru altă dată.

La nr.3007 mai ajungem.

În momentul de față, audierea informației prezentate de domnul ministru al sănătății. Rog concentrare, stimați colegi, fiindcă și subiectul este important, și situația este la fel de importantă.

Domnule ministru Usatî,

Vă rog, la tribuna centrală.

Eu gîndesc că trebuie cu dumneavoastră să stabilim anumite norme de regulament pentru...

Stimate coleg,

Dați-mi voie să termin și după aceasta o să veniți dumneavoastră cu normele dumneavoastră de procedură.

Și eu, la fel, de procedură.

Domnule ministru,

De cât timp aveți nevoie pentru prezentarea informației? Pînă în jumătate de oră? Sau mai mult?

Domnul Andrei Usatî – ministrul sănătății:

18 minute.

Domnul Marian Lupu:

Pînă în jumătate de oră. După care, la fel, tradițional, cred că pînă într-un ceas, maximum, întrebări – răspunsuri. Sau, bine, doar jumătate de oră – patruzeci de minute, în funcție și de situația din sală, vom vedea care-i.

Stați, dacă-i de procedură, pe rînd, căci primul a fost microfonul nr.3.

Vă rog.

Domnul Grigore Petrenco:

Mulțumesc.

Domnule Președinte al ședinței,

Totuși, cum rămîne cu proiectul nr.1257? N-ați pus la vot. Noi...

Domnul Marian Lupu:

Nr.1257, nu au fost alte propuneri decît propunerea de la microfonul nr.4...

Domnul Grigore Petrenco:

Nu. A fost o propunere...

Domnul Marian Lupu:

...pe care motiv noi o să încheiem dezbaterea în altă ședință.

Domnul Grigore Petrenco:

Nu, nu, nu, deci a fost o propunere. Eu cred că trebuie să puneți la vot, așa cum ați pus la vot proiectul...

Domnul Marian Lupu:

Nu este așa.

Domnul Grigore Petrenco:

...proiectul precedent. A fost...

Domnul Marian Lupu:

La vot se pun doar propunerile...

Domnul Grigore Petrenco:

...în ordinea de zi avem acest proiect, trebuie să-l examinăm...

Domnul Marian Lupu:

Ascultați-mă cu multă atenție. La vot...

Domnul Grigore Petrenco:

A fost o propunere din partea lui Streleț.

Domnul Marian Lupu:

La vot... Ascultați-mă cu multă atenție. Știu că vă place mult să vorbiți, dar văd că aveți probleme de ascultare.

Domnul Grigore Petrenco:

Nu comentați, puneți la vot.

Domnul Marian Lupu:

Doar atunci cînd...

Domnul Grigore Petrenco:

Nu trebuie să comentați.

Domnul Marian Lupu:

...încideți microfonul nr.3.

Repet ultima dată pentru acei care sînt neatenți și nu doresc să asculte.

Doar atunci cînd vin pe marginea unui proiect 2 propuneri diferite. Una, de exemplu, spune una, altă propunere spune altceva. Atunci, avînd 2 propuneri diferite, este supus votului, ca să adoptăm decizia. În caz contrar, dacă nu există propuneri contradictorii la nivel de excludere, ele, în mod automat, se exclud.

Microfonul nr.4.

Domnul Dumitru Diacov:

Domnule Președinte,

Stimați colegi,

Eu vreau ca noi, pur și simplu, să ne înțelegem la această chestiune foarte clar. Treizeci de minute – domnul ministru. Treizeci de minute – întrebări și răspunsuri. Și gata. Fiindcă după aceasta o să apară fel de fel de idei năstrușnice ș.a.m.d.

Domnul Marian Lupu:

Nu, după aceasta pot să fie luări de cuvînt, pot fi orișice conform Regulamentului.

Domnul Dumitru Diacov:

Păi, domnule Președinte, dacă după aceasta luări de cuvînt, atunci de la început trebuie de înțeles. Luări de cuvînt din numele fracțiunii sau din numele...

Domnul Marian Lupu:

Nu, stați, eu vreau să vă spun altceva. Există o normă generală...

Domnul Dumitru Diacov:

Fiindcă o să stăm 3 ore...

Domnul Marian Lupu:

...înscrierea ... nu-i așa, înscrierea la luări de cuvînt se face doar pînă în momentul în care aceste luări de cuvînt încep.

Domnul Dumitru Diacov:

Din numele fracțiunii cîte unul sau toți 101?

Domnul Marian Lupu:

Dar cum vă pare dumneavoastră că noi o să putem să limităm dorința deputaților, iată, spune-ți.

Domnul Dumitru Diacov:

Sînt cazuri cînd trebuie limitată. Din numele fracțiunii cîte un deputat și gata.

Domnul Marian Lupu:

Deci am convenit asupra acestor norme de procedură.

Dacă este la subiect, domnule Petrenco.

Microfonul nr.3.

Domnul Grigore Petrenco:

Mulțumesc.

Domnule Președinte al ședinței,

Totuși, punctul 10 din ordinea de zi pentru ziua de astăzi este legea... completarea Legii cu privire la Guvern.

Parlamentul a votat pentru această ordine de zi. Cine a exclus această chestiune din ordinea de zi? Dumneavoastră puteți să-mi spuneți?

Domnul Marian Lupu:

Plenul Parlamentului, în mod tacit a acceptat...

Domnul Grigore Petrenco:

Noi nu am votat excluderea...

Domnul Marian Lupu:

...propunerea, fiindcă nu s-a venit au alte propuneri.

Eu vă rog frumos. Да не пудрите мозги, вы мастер на это. Așezați-vă la loc și ne vom ocupa de probleme serioase.

Domnule ministru,

Vă rog.

Domnul Andrei Usatîi:

Stimate domnule Președinte,

Stimați deputați,

În primul rînd, vreau să vă mulțumesc pentru această invitație de a avea posibilitatea și onoarea să expun ceea ce am a vă spune la întrebările înaintate, dar, succint, voi trece, în primul rînd, peste problemele abordate.

Prima. Este vorba despre sectorul spitalicesc, care a fost înaintată de către deputatul în... Domenti Oxana. Aș vrea să încep această informație cu faptul că sectorul spitalicesc, în ultimii 10 ani, parcurge o modificare și perfecționare extrem de rapidă, ținînd cont de faptul că acest sector spitalicesc nu mai seamănă cu acel sector spitalicesc care a fost în anii '85 sau '90, sau '92.

Paradigma spitalului s-a modificat în sensul utilizării eficiente a resurselor spitalicești, ceea ce ține de resurse financiare, resurse umane și resurse tehnologice.

Pornind de la acest context, Ministerul Sănătății, eu, fiind membru al unui Guvern care și-a anunțat vectorul european de a integra Republica Moldova în

uniunea Europeană și Programul de activitate al Guvernului prevede modernizarea sistemului spitalicesc, punînd accentul pe 3 piloni de bază.

Este vorba despre modernizarea tehnologică, care necesită să fie implementată în pași rapizi.

Este vorba despre modernizarea managementului și aducerii cunoștințelor moderne în acest sistem.

Și al treilea. Este vorba despre utilizarea eficientă și excluderea ineficiențelor moștenite pe parcursul anilor.

Sistemul sănătății spitalicesc sau sectorul spitalicesc, de fapt, s-a reformat în anii '99 – 2000, cînd am avut un număr de peste 367 de spitale, majoritatea fiind ineficiente, atunci s-a finalizat această reformă și s-au păstrat, la momentul potrivit, doar 67 de spitale. Acum avem 84 de spitale.

Fondul de paturi este 22 de mii, în total cifră absolută, ceea ce coincide cu 61 de paturi la 10 mii, fiind aproape de media europeană, și numărul de paturi este 2 și 3 la 10 mii de locuitori, ceea ce este aproape de media europeană.

Acum se pune întrebarea calității accesului și eficienței sectorului spitalicesc, deoarece cetățeanul Republicii Moldova speră și are toată încrederea că, ajungînd într-un spital, va primi și va fi îngrijit în modul cel mai adecvat și necesar la situația în care se găsește.

De aceea, aș vrea să vă dau cîteva cifre. În momentul de față, din 21 de mii de paturi care funcționează în Republica Moldova, 1650 sînt excluse din circuit, adică sînt neutilizate din motivul că patul funcționează doar 284 de zile. Dacă să transferăm această cifră în bani, este vorba despre irosirea a peste 200 milioane de lei.

Aș pune acum o întrebare retorică: 200 milioane de lei ar fi suficienți să dotăm cu echipament necesar, pentru a dezvolta în Republica Moldova, în spitalele municipale republicane și raionale departamente de stabilizare în stările critice ce ține de infarct acut al miocardului, accident vascular acut?

Și aici, iarăși, vă dau două cifre. Din cauza infarctului miocardului acut în Republica Moldova decedează de 5 ori mai mult la 10 mii de locuitori decît în țările din preajmă, iar din cauza accidentelor cerebrale vasculare acute, chiar de 10 ori mai mult.

Aceste cifre sînt, într-adevăr, și populația, și pacienții nu le cunosc, eu astăzi le dau în premieră, dar se întîmplă din cauză că instituțiile medicale nu au fost îngrijite, nu au fost dotate suficient pentru a face față rigorilor. De aceea și cursul sau strategia de dezvoltare a sectorului spitalicesc este de a raționaliza banul public, utilizat în acest segment.

Dacă din fondul global total din sănătate, care constituie 4 miliarde și aproape 300 de milioane, 2 miliarde 150 de milioane sînt absorbiți de către sectorul spitalicesc, atunci apare, iarăși, o întrebare: dar eficiența și plusvaloarea din acești bani care este pentru populația Republicii Moldova?

De aceea, aș vrea să informez că, prin dotarea și modernizarea sectorului spitalicesc, se prevede, în primul rînd, micșorarea și diminuarea duratei medii de tratament.

În acest scop, vom reduce durata medie de la 10 la 6 zile, care va permite să tratăm peste 260 mii de pacienți adăugător, excluzând rîndurile la cele mai sofisticate operații din republică.

Au loc măsuri de modernizare a Institutului Oncologic prin atragerea investițiilor private străine și a Guvernului. S-au inițiat modernizări în Spitalul Municipal nr.3 de Urgență din Chișinău, în Spitalul Republican și în multe spitale din Republica Moldova.

Acest program prevede ca la sfîrșitul anului 2015, spitalele din Republica Moldova să obțină un alt aspect calitativ, care va asigura calitate, acces și siguranță în aceste spitale.

Acum aș vrea să pun accentul pe două întrebări pe care le-am auzit de mai mult timp: se închid sau nu se închid spitale? Aceasta este cea mai ușoară întrebare pentru mine.

Încă o dată vreau să afirm, nici un spital nici pînă cum nu s-a închis și de astăzi încolo nu se vor închide, deoarece nu este obiectivul perfecționării și modernizării acestui segment prin închidere, prin reducere.

Dacă să pun a doua întrebare: se vor disponibiliza cineva sau nu? Iarăși vă răspund: nici o persoană nu se disponibilizează din cauză că sistemul sănătății astăzi suferă de carență, de personal medical de toate categoriile. De aceea, aceste două aspecte nu vor fi ca parte componentă a raționalizării.

Referitor la secțiile consultative de ambulatoriu, care, de fapt, au fost concepute, de la bun început, ca parte componentă a spitalelor și sînt ale spitalelor, nu sînt ale asistenței medicale primare, vor continua să devină și să funcționeze ca parte componentă a acestor spitale, dar asta... alta este vorba despre utilizarea eficientă a acestor resurse, pentru a oferi medicilor de familie serviciul de consultanță specializată într-un mod modern și eficient.

Vă dau, iarăși, două cifre. Raportul dintre vizitele la doctorii de familie și vizitele la medicii specialiști, practic, sînt în echilibru, același număr, ceea ce este o deformație care nu se poate de imaginat. Acest raport ar trebui să fie de 10 la unu. 10 la doctor de familie și o vizită la medicul specialist și de aceea un program de durată medie de a amplasa corect și de a aplica un management modern pentru servicii de consultanță specializată de ambulator este prevăzută pentru următorii 5 ani, ca, gradual, acest serviciu să fie gestionat, administrat totalmente de către sectorul spitalicesc, așa cum și se cuvine.

Aici am, iarăși, un exemplu: un doctor care, permanent, este angajat în secția consultativă de ambulatoriu, care 20 de ani și sau mai mult nu a efectuat nici o operație sau investigații complicate, este întrebarea: oare poate să ofere calitate? Desigur că răspunsul este cunoscut.

Referitor la asistența medicală primară, care este un segment important, și, începînd cu anul '99 – 2000, a obținut, a trecut printr-o metamorfoză totală, trecînd de la policlinicile sovietice la un serviciu de asistență medicală modernă cu pilonul doctorul de familie și asistentele care îl asistă.

Acest sistem funcționează și a devenit un model pentru Ucraina, Bielarusi și alte țări, România și alte țări din regiune, care a întruchipat toate calitățile pentru un serviciu de asistență medicală primară.

Dar și aici este o problemă pe care o rezolvăm și va fi rezolvată neapărat. Este vorba de a apropia serviciul de asistență medicală primară la locul de trai al cetățenilor. Este vorba de orașe, orașele și Municipiul Chișinău.

Acest serviciu trebuie și va fi plasat în cartiere unde locuiesc cetățenii, pentru a obține această consultație la locul de trai, și doar consultațiile specializate să fie referite către specialiști în policlinici sau în centre mai mari în municipiu.

Acest program îl va aproba Consiliul municipal, îl va realiza Consiliul municipal. Ministerul Sănătății este instituția care recomandă strategia și politica în acest domeniu.

Următorul segment la care aș vrea să mă refer, este vorba despre a doua întrebare, pe care am dorit să o elucidez astăzi, este transferarea sau prezentarea unei informații referitoare la ordinul ministrului sănătății, care vizează transferarea farmaciilor în posesia întreprinderilor de stat.

Aici aș vrea să menționez că Ministerul Sănătății doar a îndeplinit o hotărâre de Guvern din anul o mie nouă... 2008. Această Hotărâre de Guvern cu nr.103 prevede crearea rețelelor farmaceutice raionale, unde, clar, este expus că se propune autorităților administrației publice locale transmiterea în proprietatea publică a statului spațiile ocupate de farmaciile centrelor medicilor de familie cu transmiterea ulterioară în gestiunea economică a SA "Sanfrim".

Această Hotărâre de Guvern din 2008 a devenit călăuză și în... ministrul sănătății a emis ordinele respective, pentru a crea condiții de a fi realizată această Hotărâre de Guvern care, de altfel, este una justificată, deoarece acest segment este nelegalizat, nu deține de licență, nu dețin de case sau de... în evidența fiscală și această ordine este important să o aducem cât mai de curând.

Al treilea subiect, vizavi de care doresc să mă opresc, este vorba despre cercetările sau studiile medicale care se efectuează în Republica Moldova.

Acest subiect a stîrnit mai multe discuții pe parcursul lunilor și aș vrea să menționez că Republica Moldova, care a aderat la Declarația de la Helsinki și a Asociației Mondiale a Medicilor prin legile ulterioare adoptate în Republica Moldova și Hotărâre de Guvern, respectă întocmai plasarea și inițierea acestor studii clinice care se efectuează, de altfel, în toată lumea.

Se vorbește că Moldova a devenit o țară de cobai. Adică, a devenit o țară unde medicamentele se testează ilegal. De aceea, vreau, cu toată certitudinea, să aduc informația corectă la acest subiect. Nu există. Noi am inițiat la Ministerul Sănătății o examinare a acestui caz aprofundat.

S-a constatat că atât declanșarea, atât permisia, atât cercetarea sau studiul propriu-zis se efectuează în deplină concordanță cu legislația în vigoare. Și aici iarăși am un exemplu. Se vorbește că noi sîntem acei care aducem pe cineva.

Dimpotrivă, în Statele Unite ale Americii, din 140 de mii de cercetări care astăzi au loc pe glob, 70 de mii sînt în Statele Unite ale Americii, 8 mii sînt în Germania, 1800 – în România, 800 – în Ucraina. Noi avem doar 50 de testări clinice care abia au început la sfîrșitul secolului trecut.

Aceste examinări, dacă să vorbim, la Spitalul de Psihiatrie sînt examinări sau testări academice și nu sînt experimente, cum se exprimă cineva. Aceste testări academice prevăd testarea unor medicamente la faza a treia, ceea ce înseamnă atât

acidul acetilsalicilic, cât și allopurinolul, cât și raloxifenul, cât și paramixolul se examinează pe pacienții care au fost selectați corect și cu deplină cunoștință de către pacienții care s-au înrolat în aceste testări și aceste medicamente se folosesc din anii '60. Adică, nu mai sînt medicamente noi sau care ar fi un risc pentru pacienți, dar se testează unii parametri ai pacientului în vederea excluderii unor complicații.

Și aș vrea să închei, domnule Președinte, cu ultimul episod, este vorba de crearea managementului administrativ comun în instituțiile medicale din țara noastră.

În primul rînd, în raioane avem 4 prestatori de servicii medicale, care necesită să fie un management administrativ comun, care ar permite, în primul rînd, excluderea dublărilor serviciilor similare în teritoriu, care ar permite să se aplice planificare și finanțare strategică în vederea oferirii cetățeanului Republicii Moldova calitatea și eficiența serviciilor medicale.

În Municipiul Chișinău avem altă problemă, aici directorii de spitale, care sînt menținuți în poziții de directori cu încălcarea legislației, adică Legea ocrotirii sănătății nr.411 din două... 1995 și ulterioara Hotărîre de Guvern care prevede că fiecare director este obligat să treacă concursul și se angajează pe un termen de 5 ani.

În 13 instituții din Municipiul Chișinău directorii de spitale au un termen de la 15 la 30 de ani. Niciodată nu au fost trecuți prin concurs și nu se respectă termenul de 5 ani pentru un mandat de a fi director al unei instituții.

De aceea și multe interpretări sînt făcute în vederea menținerii confortului doar a unui număr redus de directori care au teama și frica în defavoarea multor mii, poate milioane de cetățeni ai Republicii Moldova, că își vor pierde fotoliul, dar nu este aceasta o teamă, este vorba de a utiliza eficient, de a respecta legea și de a oferi cetățeanului Republicii Moldova acces la servicii medicale calitative și sigure.

Vă mulțumesc.

Doamna Liliana Palihovici:

Și eu vă mulțumesc, domnule ministru.

Întrebări dacă sînt? Dacă nu... Sînt?

Microfonul nr.2.

Domnul Ghenadie Morcov – Frațiunea PCRM:

Mulțumesc, doamnă Președinte al ședinței.

Stimate domnule ministru,

La începutul alocuțiunii dumneavoastră ați spus că sînteți membru al unui Guvern care ...vectorul european, dar vreau să vă aduc aminte că sînteți membru al unui Guvern care a promis salariul pentru medici de cel puțin 10 mii de lei și, în acel context, vreau să vă aduc la cunoștință articolul 43 din Constituție, care obligă statul de a institui un salariu mediu pe economie a orișicărui lucrător.

Și de aici apare întrebarea și o concretizare ce se referă la contractarea pe anul 2013. Îndeosebi, o să mă refer la sectorul medicinei primare și o să fac o

comparației foarte mică. Vasăzică, s-a contractat pe anul 2013 – 85% din salariul de bază al lucrătorilor medicali, iar celelalte 15% se promit din bonificare.

În legătură cu aceasta, vă aduc la cunoștință că în anul 2013... 2012 la copii de la zero cinci ani s-a contractat 402 lei, iar pe anul 2013 se prevăd 356 lei.

La vârsta cinci – 50 de ani – 236 de lei a fost.

Doamna Liliana Palihovici:

Domnule deputat,

Vă rog, întrebarea.

Domnul Ghenadie Morcov:

Deci...

Doamna Liliana Palihovici:

Nu referat.

Domnul Ghenadie Morcov:

Eu vă aduc la cunoștință că salariul lucrătorilor medicali pe anul 2013 va fi în scădere cel puțin de la 600 la 700 de lei. Cum dumneavoastră argumentați această chestie?

Cum puteți argumenta că salariul medicilor...

Domnul Andrei Usatîi:

Vă mulțumesc.

Domnul Ghenadie Morcov:

Va fi scăzut pe anul 2013, în deosebi la medicina primară.

Domnul Andrei Usatîi:

Vă mulțumesc, domnule deputat.

Vreau să vă răspund de la sfârșitul întrebării. Este vorba de eficientizarea și finanțarea, într-adevăr, a sectorului de asistență medicală primară. Se va... sau mecanismul de contractare se va modifica. 85% vor fi contractate pentru fiecare persoană, iar 15% – în funcție de performanțe și aici sînt doar 4 criterii de performanță care sînt.

Domnul Ghenadie Morcov:

Le cunosc.

Domnul Andrei Usatîi:

Foarte clare și foarte ușor de realizat, doar trebuie asistența medicală primară să răsuflă mînele și să lucreze în vederea testării la tensiunea arterială, la stările precoce ale...

Domnul Ghenadie Morcov:

Domnule ministru...

Domnul Andrei Usatfi:

...cancerului...

Domnul Ghenadie Morcov:

...eu cunosc detaliile acestea.

Domnul Andrei Usatfi:

Și a tuberculozei.

Domnul Ghenadie Morcov:

Toate aceste chestii se validează odată la 3 luni. Celelalte 15% – din salariu. Dacă nu vor fi validate cartelele și nu vor fi bonificarea odată la 3 luni...

Domnul Andrei Usatfi:

Sînt condiții tehnice care regulament...

Domnul Ghenadie Morcov:

O să primească minus 700 de lei.

Domnul Andrei Usatfi:

Toate vor fi trimise.

Domnul Ghenadie Morcov:

În baza... înseamnă că...

Doamna Liliana Palihovici:

Domnule deputat,

A doua întrebare.

Domnul Ghenadie Morcov:

Vă rog frumos, doamnă Președinte...

Doamna Liliana Palihovici:

Uitați-vă câtă lume așteaptă să adreseze întrebări și este jumătate de oră.

Domnul Ghenadie Morcov:

Eu aș avea mai multe.

Doamna Liliana Palihovici:

Vă rog, adresați întrebarea succint.

Domnul Ghenadie Morcov:

Întrebări.

A doua întrebare. Spuneți-mi, vă rog, din ce criterii se formează și se acceptă lista medicamentelor compensate și dacă practicați consultația lucrătorilor medicali, dacă practicați, aplicați normele legislative în acest domeniu, dacă aveți cumva un studiu despre rezultatul tratamentului cu medicamentele care sînt compensate și dacă ați luat în considerație recomandările OMS...

Domnul Andrei Usatîi:

Referitor la medicamentele compensate. Într-adevăr, pentru prima dată, în ultimii 22 de ani, în Republica Moldova s-a creat o comisie de specialitate, care a lucrat timp de 8 luni pentru a elabora și a face o listă de medicamente compensate în strictă conformitate cu necesitățile populației. Prioritate a fost dată pacienților care suferă de maladii care necesită utilizarea medicamentelor permanent, pentru toată viața: sînt maladiile endocrinologice, este vorba de astma bronhică, cancer, dereglări psihologice, boli rare care, pînă acum, niciodată nu au fost finanțate, cum ar fi hemofilia factorii 7, 8 și 9, este vorba despre mucoviscidoză.

Cu alte cuvinte, acest ordin este semnat, va fi aplicat de la 1 ianuarie. Sînt sigur că populația Republicii Moldova și medicii din asistența medicală primară vor resimți această schimbare în bine a listei. Și partea cantitativă. Este vorba despre o sporire de la 67 milioane în 2010 la 161 milioane pentru anul viitor.

Și un aspect foarte important, în listă nu sînt incluse medicamente care nu dețin calitatea de GMP adică medicamente calitative. Nu vom mai procura medicamente care nu au certificatul de calitate.

Vă mulțumesc.

Domnul Ghenadie Morcov:

Vă mulțumesc, domnule ministru.

Doamna Liliana Palihovici:

Microfonul nr.3.

Domnul Eduard Mușuc:

Da. Vă mulțumesc.

Domnule ministru,

Dumneavoastră vorbiți despre lipsa mijloacelor financiare, dar, totodată, vorbiți despre necesitatea de optimizare, închideți, reorganizați, comasați, micșorați numărul paturilor, numărul zilelor de ședere în spitale. Dar, concomitent, cunoaștem că, de exemplu, pe soldurile CNAM-lui s-au acumulat sute de milioane de lei, mai mult de 300 milioane de lei. De ce acești bani nu sînt folosiți pentru sănătate, pentru dezvoltarea domeniului respectiv, pentru investiții în instituțiile medicale, pentru sporirea calității serviciilor respective? De ce se apelează la credite? De ce instituțiile medicale sînt nevoite să achite dobînda, inclusiv bancară? Și de ce banii acumulați de la cetățeni nu se folosesc pentru cetățeni, pentru acest domeniu?

Domnul Andrei Usatii:

Tocmai sînt de acord cu dumneavoastră, sîntem într-un sinergism în gînduri: sursele financiare vor fi și au fost utilizate, spre deosebire de mulți ani, pentru cetățeni. Este vorba de sporirea finanțării pentru medicamente compensate. Fondul de dezvoltare și modernizare, care a fost mărit de trei ori față de anul 2009, permite, ca în ultimii 20 de ani ...

Domnul Eduard Mușuc:

Domnule ministru,

Nu vă supărați, eu vorbesc despre soldurile acumulate pe conturile CNAM-lui.

Domnul Andrei Usatii:

Ajung și la solduri. Aceasta și vreau să vă spun.

Domnul Eduard Mușuc:

Dar, vă rog frumos, să vă referiți la întrebarea mea, dar să nu-mi dați un răspuns evaziv.

Domnul Andrei Usatii:

Pentru prima dată, în ultimii douăzeci de ani, blocul neterminat de către Spitalul de Urgență va fi finalizat și plasat în condiții moderne. Pacienții care vor necesita intervenții ortopedice, traumatologice.

La solduri. Soldurile sînt transparente, toată lumea le cunoaște. Și, cu părere de bine, a fost aprobată o lege care prevede ca aceste solduri să fie direcționate pentru binele cetățenilor. Este vorba de a moderniza, de a perfecționa sistemul sănătății cu 50%, cu 25% pentru Fondul de bază și celelalte 25% ...

Domnul Eduard Mușuc:

Domnule ministru,

Nu aveți dreptate. Încă o dată reiterez același mesaj. Mai mult de 300 milioane de lei rămîn blocați și nu sînt folosiți pentru domeniul sănătății. Și ceea ce spuneți dumneavoastră, nu vă supărați, dar sînt niște cai verzi pe pereți, așa cum și culoarea partidului pe care îl prezentați.

Doamna Liliana Palihovici:

Bine că nu-s roși caii, domnule Mușuc.

Microfonul nr.4.

Domnul Anatolie Dimitriu:

Fără replică cu caii lui.

Domnule ministru,

Ați vorbit în raport despre numărul de paturi. După cum știți, mulți directori de spitale mențin excesiv numărul mare de paturi, pentru a contracta sume mai

mari de bani. Care sînt metodele și ce face Ministerul Sănătății pentru eficientizarea cheltuirii banilor publici?

Domnul Andrei Usatii:

Vă mulțumesc, domnule deputat, pentru această întrebare.

Eu am menționat în informația pe care am oferit-o că profilul de paturi necesită să fie revăzut și ajustat la necesitățile populației. De exemplu, astăzi, în Republica Moldova, noi avem în secții pentru serviciile paleative, pentru servicii de durată lungă, pentru stările terminale ale pacienților ce suferă de cancer. De aceea, profilul de paturi necesită să fie revăzut și să fie ajustat la necesitățile populației.

Iar unde avem spitale, cum ar fi profilul de boli contagioase, unde patul este utilizat la 50%, sau profilurile de otorinolaringologie în raioane și alte specialități, iarăși, să fie ajustate la necesitățile reale ale populației, pentru a oferi posibilitatea să-și satisfacă necesitățile medicale la locul de trai.

Domnul Anatolie Dimitriu:

Vă mulțumesc.

Doamna Liliana Palihovici:

Microfonul nr.5.

Domnul Gheorghe Brega – Frațiunea PL:

Mulțumesc.

Eu te-aș ruga, domnule Ioniță, să nu ...

Domnule ministru,

După toate rapoartele dumneavoastră și toate explicațiile dumneavoastră tot mai multe și mai multe întrebări apar. Eu să vă pun întrebări, îmi trebuie o oră. De aceea, prima întrebare o să fie în două direcții, despre două loturi de teren.

Am avut noi „Atletmed” pe Belinschi, da? Pe strada Belinschi. Eu v-am avertizat cîndva că „Atletmed” o să fie dus la Doina. Păi, i-ați dus încolo. Și acum nu știu cine construiește și nu știu ce construiește și în baza la ce construiește, privați? Se numește, dacă nu mă înșel, „Eurolap.” Ce construiesc nu știu.

Tot în acest racurs, aș vrea să vă întreb. Ieri, fiind la o televiziune privată, moderatorul mi-a dat o întrebare: dar dumneavoastră cunoașteți că terenul de la „Toma Ciorbă” de acum e vîndut printr-o hotărîre de Guvern? Zic: nu cunosc.

Aș vrea să aflu de la dumneavoastră: e vîndut terenul acesta de la „Toma Ciorbă” sau nu? Și ce-i cu terenul de la „Atletmed”? Și cine rezolvă problemele acolo?

Domnul Andrei Usatii:

Vă mulțumesc, domnule deputat, pentru întrebare.

Pentru dumneavoastră personal și pentru acei care vor să afle, acest „Atletmed”, pînă în anul acesta, s-a plasat într-o clădire de vreo 150 de ani, care,

practic, era o rușine pentru Republica Moldova. Sînt fotografiile făcute, să se vadă în ce condiții ...

Domnul Gheorghe Brega:

Domnule ministru,

Noi cunoaștem aceasta. Răspundeți concret la teren cine construiește? De cînd construiește? Și ce construiește? Și în baza la ce?

Domnul Andrei Usatîi:

Terenul fostei instituții „Atletmed” este liber acum, nu este contractat cu nimeni. Se pregătesc devizurile și documentele, planurile necesare pentru a construi un edificiu nou pentru serviciul „Atletmed”.

Domnul Gheorghe Brega:

Bine. Mulțumesc.

Și al doilea, cu terenul de la „Toma Ciorbă”.

Domnul Andrei Usatîi:

Și al doilea. Chiar nu am nici un răspuns. Spitalul „Toma Ciorbă”, am vorbit și cu domnul președinte al Partidului Liberal în pauză, va fi în secolul al XXI-lea Spitalul „Toma Ciorbă.” Dacă dumneavoastră aveți informație că este deja vîndut

...

Domnul Gheorghe Brega:

Domnule ministru,

Eu am fost întrebant de moderatorul de la televiziune. Și eu tot am rămas uimit și am vrut să aflu.

Domnul Andrei Usatîi:

Atunci, prin intermediul dumneavoastră, transmiteți moderatorului că acest teren nu este vîndut. Această unitate funcționează în deplină măsură și nu este nici un risc și nu va fi vîndut.

Domnul Gheorghe Brega:

Aveți în vedere în urma protestelor oamenilor, sub presiunea societății publice?

Și a doua întrebare. Dumneavoastră aveți ordinul nr.1032, îl cunoașteți destul de bine, după acest ordin noi, în noiembrie, v-am invitat la Sindicate, am invitat toți șefii de la CMF-uri, dumneavoastră ați fost martor, ați promis tuturor că nu vă atingeți mai mult, ceea ce se referă de reforma medicinei primare, deci n-o să scoateți specialiștii de la CMF-uri. Ca, imediat, să faceți aceeași mai departe.

Iată, subpunctul 8, dumneavoastră, prin ordinul acesta, oleacă ați modificat foaia de parcurs, dar aceasta e altă întrebare, integrarea serviciului de asistență medicală, implementată în cadrul spitalelor specializate.

Domnul Andrei Usatii:

În cadrul?

Domnul Gheorghe Brega:

În cadrul spitalelor. Deci cum vă închipuiți dumneavoastră, un pacient ... noi știm că majoritatea pacienților la țară, în raioane sînt oameni în vîrstă, cum vă închipuiți, el vine la un capăt de oraș, vine la medicul de familie și-l trimiteți la alt capăt de oraș, unde nu-i nici troleibuz, nici autobuz, nici taxi, omul se duce în cîrjă în capătul celălalt, se duce la specialist în spital, specialistul e ocupat cu alte chestii, pînă îl consultă, pînă revine înapoi la medicul de familie, medicul de familie a finisat ziua de lucru. El se duce înapoi 30 de kilometri, ca să vină a doua zi iarăși la medicul de familie.

Cum vă închipuiți dumneavoastră treaba aceasta? (*Domnul ministru rîde.*)
Noi ce apropiem ...

Domnule ministru,

Nu vă rîdeți, că lumea plînge de rîsul dumneavoastră.

Ceea ce ați dat dumneavoastră acum niște explicații, aceasta e absurd. Eu vreau să vă întreb: cum vă închipuiți dumneavoastră ca omul în cîrjă să plece 3 – 4 kilometri pe jos în capătul celălalt de orașel?

Domnul Andrei Usatii:

Domnule Președinte,

Eu, de fapt, la întrebarea domnului deputat Brega am răspuns, dar vreau să-i răspund încă o dată. Că asistența medicală primară, în primul rînd, nu este plasată în spitale. Asistența medicală primară ...

Domnul Gheorghe Brega:

Păi, aceasta confirm și eu, ea e în policlinică, CMF-ul, majoritatea.

Domnul Andrei Usatii:

Asta-i una. A doua. Serviciul consultativ de ambulatoriu acum se găsește în cadrul asistenței medicale primare, care gradual, conform programelor elaborate de către autoritățile publice locale, va fi gradual plasat la locul lor firesc, pentru a asigura acces și calitate.

Domnul Marian Lupu:

Eu vă mulțumesc.

Domnul Gheorghe Brega:

Ce drept aveți dumneavoastră să comasați întreprinderile municipale din Chișinău, cînd nu sînteți fondator? Dumneavoastră ați comasat Spitalul „Ignatenco”, Spitalul de Boli Infecțioase. Acestea sînt municipale.

Domnul Marian Lupu:

Bine.

Domnul Gheorghe Brega:

Municipiul este fondator. În baza acestui ordin în care ...

Domnul Marian Lupu:

Domnule Gheorghe,

Este a treia întrebare. Sînt foarte mulți oameni la microfoane, pe care motiv eu rog: și întrebările, și răspunsurile – de manieră compactă, să poată interveni cît mai mulți dintre colegii noștri.

Microfonul nr.2.

Domnul Miron Gagauz – *Fracțiunea PCRM:*

Спасибо большое господин Председатель.

Господин министр,

В беседе с генеральным директором Молдавской железной дороги ...

Domnul Andrei Usatii:

Если можно на румынском. Я и плохо слышу Вас, и не все понимаю.

Domnul Miron Gagauz:

Ну, хорошо, я скажу погромче на русском, а Вы ответите, как Вы пожелаете.

Domnul Andrei Usatii:

Хорошо.

Domnul Miron Gagauz:

Значит, в беседе с генеральным директором Молдавской железной дороги мне стало известно о намерении передачи железнодорожной медицины в ведение Министерства здравоохранения. В связи с этим я хотел бы знать, была ли такая беседа? И какое видение ваше будущего использования этих учреждений? Это Окница, Унгень, Бэльць, Кишинэу и Басарабеаска.

Domnul Andrei Usatii:

Спасибо.

Întrebarea este tocmai actuală. Am vizitat toate instituțiile departamentale ce aparțin căilor ferate, începînd cu Ocnița și terminînd cu Basarabeasca. Aceste instituții sînt fără pacienți, sînt delăsate, sînt cheltuieli care nu aduc eficiență populației Republicii Moldova.

De aceea, am inițiat un proiect de hotărîre de Guvern ca aceste instituții să fie trecute în cadrul Ministerului Sănătății, pentru a fi oferite celor care au contribuit la edificarea acestor instituții și să obțină folos din aceste instituții. În cel mai apropiat timp, aceste instituții vor fi transferate către Ministerul Sănătății, dar Policlinica feroviarilor, care are competență specială și de testare, și de examinare, și de supraveghere a celor care lucrează la Calea Ferată, se va păstra cu acel

specific pe care îl are acest serviciu al Căii Ferate, pentru a asigura specificul medical al serviciului medical al feroviarilor.

Domnul Marian Lupu:

Mersi.

Domnul Miron Gagauz:

Спасибо.

Но вопрос второй. Дело в том, что я отчасти согласен с Вами, действительно они не загружены полностью, но из той информации, которую Вы вот сейчас озвучили и мы знаем, незагружены и другие медицинские учреждения Республики Молдова. Если Вы не знаете, что делать с этими, что же Вы будете делать еще с дополнительными площадями и больницами?

Domnul Andrei Usarîi:

Я думаю, что ваши констатации облегчит мои ответы.

Domnul Miron Gagauz:

Дайте, я закончу все-таки. Но я хотел бы обратить ваше внимание на требование Кодекса о труде, где четко записано: предприятия, где работают более трехсот человек, обязаны иметь медицинскую службу. На Молдавской железной дороге ... (и там, кстати, расписано все, в том числе и медицинское обслуживание на уровне почти что стационара или амбулаторного лечения) ... так вот, там работают сегодня порядка 12 тысяч.

Я бы просил Вас, вот когда Вы это все будете делать – то, что Вы говорите, – все-таки учитывать и требования этого закона.

Спасибо.

Domnul Andrei Usatîi:

Domnule deputat,

Vă mulțumesc pentru această constatare, că este exces nu doar în serviciul feroviarilor, dar este și în altă parte și atunci nu are rostul. Și, de aceea, dumneavoastră ne-ați devenit acum un partener pentru a rezolva problemele ce țin de utilizarea eficientă a resurselor din sistemul sănătății.

Dar ceea ce ține de lucrurile legale. Vor fi consultate cu sectorul juridic, pentru a ne încadra în totalmente în cadrul legal în procesul acestei integrări, ca să aducem beneficiu pentru cetățenii țării noastre.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.3.

Doamna Alla Mironic:

Domnule ministru,

Nu prima dată noi punem întrebarea legată cu o întrebare foarte simplă în privința medicamentelor, medicamentelor pentru oamenii săraci. Și, în ultimul timp, noi observăm că în farmacie nu sînt așa leacuri ca: aspirină, analgină, nitroglicerină. И у нас такой анализ буквально по месяцам. Это то, чем непосредственно живет сегодня человек старшего, как говорится третьего, возраста.

И мы убеждаемся в том, что непосредственно нам предлагают лекарства дорогостоящие. И наш производитель, молдавский, который всегда производил лекарства, лечившие людей, сегодня практически отстранен. Как Вы думаете эту ситуацию разрешить в 2013 году?

Спасибо за этот вопрос. Будет второй.

Domnul Andrei Usatîi:

Doamnă deputat,

Aș vrea să vă bucur că medicamentele pe care dumneavoastră le-ați enumerat sînt toate în farmacii.

Doamna Alla Mironic:

Dar cît costă?

Domnul Andrei Usatîi:

Aceasta dumneavoastră de acum știți mai bine, eu nu pot să vă spun care ar fi prețul fiecăruia, dar sînt la prețuri reale acum. Care este prețul real, acela și este prețul în farmacii.

Care va fi strategia în continuare? Este vorba de a proteja populația și de a oferi posibilitatea să-și obțină medicamentele mai aproape de locul de trai. Printr-o dispoziție a Prim-ministrului, în luna septembrie, s-a creat o listă de medicamente sociale, pe care le deține fiecare farmacie și sînt la prețurile cele mai joase, sînt 66 la număr. Aceste medicamente satisfac necesitățile de primă importanță, să zicem așa, pentru pacienții de vîrsta a treia.

În afară de aceasta, este o listă de medicamente, un număr de peste 1 750, care se eliberează la ghișeu, fără rețetă, iarăși care sînt posibile să devină și sînt accesibile pentru cetățenii Republicii Moldova.

În continuare, pentru sectorul farmaceutic se prevăd ca prețurile reale, care am atins, și v-a vorbit domnul Coman la ultima întrebare, va menține același curs pentru a păstra care este prețul real de producător, care sînt adaosurile comerciale. Ca să nu spunem oamenilor că sînt medicamente ieftine, dar ca atare ele nu costă ieftin.

Dar, subliniez încă o dată, vor fi prețurile reale, cît costă medicamentul, să nu fie umflate prețurile...

Domnul Marian Lupu:

Mersi.

Domnul Andrei Usatîi:

... să nu fie exagerat de mari. Acestea vor fi acțiunile de mai departe.

Doamna Alla Mironic:

Noi o să revenim la întrebarea aceasta, o să facem, totuși, analiza. Pentru că dumneavoastră dacă spuneți că sînt medicamente, dar dumneavoastră nu întotdeauna răspundeți cît ele costă. De aceea că ele vin din Bulgaria, din Polonia, din alte țări. Dar eu pun întrebarea: ce facem cu acea ... этой фармацевтической нашей структурой, которая в свое время давала нам лекарство по низкой цене?

Domnul Marian Lupu:

Stimată colegă,
A doua întrebare.

Doamna Alla Mironic:

И второй вопрос. Вы проявили хорошую инициативу, связанную с открытием в 4-ой больнице Центра для пожилых людей, для одиноких людей. Однако на сегодня этот центр не обеспечивается до конца всем тем, что необходимо. И самое главное, ставится вопрос о его закрытии. Это уже вызывает волнение среди людей старшего поколения.

И в продолжение этого вопроса, я хотела бы услышать ответ: почему те структуры или те палаты в районных больницах, которые в 2001, в 2008 году существовали для ветеранов войны, для одиноких людей, сегодня они закрыты?

Спасибо.

Domnul Andrei Usatîi:

Doamnă deputat,

Referitor la Spitalul nr.4, este competența autorităților publice locale s-o închidă, sau s-o lase, sau s-o reprofileze, nu este competența Ministerului Sănătății.

Referitor la saloane specializate pentru invalizi, pentru veterani ai războiului. Dacă ați reținut cifrele mele, v-am zis că avem paturi libere, care nu se utilizează. Nu consider că este înghesuială sau supraaglomerat, că nu ar permite să fie internată o persoană sau alta.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.
Microfonul nr.4.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Domnule ministru ...

Domnul Marian Lupu:

Stimată colegă,

Aici este runda întrebări-răspunsuri, nimeni nu vă împiedică să vă înscrieți pentru luare de cuvânt la Secretariat, vă rog.

Microfonul nr.4.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Domnule ministru,

Întrebarea mea vine dintr-o îngrijorare foarte mare, pe care o avem și noi, și colegii noștri liberali, chiar am discutat adineauri.

Vrem să întrebăm dacă la noi cumva este asigurată transportarea medicamentelor în țară în condiția în care trenul acela de 2 milioane și jumătate s-a defectat? Cum ducem noi medicamentele, dacă trenul s-a defectat? (*Rîsete în sală.*)

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.5.

Domnul Petru Știrbate – Frațiunea PLDM:

Mulțumesc, vă mulțumesc.

Domnule ministru,

Eu nu mă gândeam să ies în fața microfonului, dar, văzînd cît de versați sînt colegii mei din Parlament, care nu au nimic comun cu medicina, am hotărît și eu să ies. În primul rînd, ca să fac... vă transmit considerațiunile mele că ceea ce faceți, faceți corect. Și spun de ce. Știu cum a fost, fiindcă sînt din ramura medicină, știu cum a fost în 2000, știu cum a fost în 2001, în 2008, știu ce surse financiare se dădeau la sănătate în 2001 și în 2008. Știm cît se dă și astăzi. Și, sînt sigur, ceea ce a apărut acum în presă referitor la... chiar și la spitalul ”Toma Ciorbă”, cred eu, faptul că vrem să fim în pas cu armonizarea managementelor acestor spitale că o să fie în favoarea și a spitalului, și a pacientului.

Eu aș vrea aici să aflu chiar, dacă noi numim o administrație comună referitor la 1, 2 sau 3 spitale, se... într-un cuvînt se spune, deci se economisește într-un fel suma ceea de bani, ea va fi redirecționată tot pentru aceste instituții în folosul majorării beneficiului, mă refer la medicamente, chiar și alimentația pacienților, sau va fi redirecționată în alte instituții?

Domnul Andrei Usatîi:

Vă mulțumesc, domnule deputat.

Este vorba despre management administrativ comun, dacă să discutăm, între aceste spitale. Calculele arată că vor fi eliberate, cel puțin, circa 10 – 12 milioane lei din contul dublărilor și cheltuielilor ineficiente. Această sumă ar permite ca fiecare dintre instituții, în următorii 3 ani, să procure cîte un echipament costisitor, cum ar fi: rezonanță magnetică sau computer tomograf, sau angiografie care, de altfel, astăzi în Republica Moldova este o deficiență destul de mare. Nu în zadar am dat cifrele despre cazurile fatale, în cazurile în care sînt necesități de a interveni cu asemenea utilaj sofisticat.

În afară de aceasta, vor fi utilizați banii pentru modernizarea a înseși instituțiilor. Astăzi, pacienții nu au grupuri sanitare, nu au condiții de sejur în aceste spitale, astăzi pacienții așteaptă investigare rapidă, corectă și tratament eficient. Dacă vă dau altă cifră, noi astăzi nu avem platforme pentru operații endometriale... mendoevazive, care ar permite să scădem durata medie de tratament, ca pacientul să se reintegreze imediat, în a 3-a, a 4-a zi.

Toate aceste lucruri se vor întâmpla din banii care vor fi eliberați. Și, în afară de aceasta, vor fi îndreptați și pentru motivarea și stimularea personalului medical, dar, desigur, va fi un mic disconfort pentru directori. Nu vor avea toți mașini la scară, șoferi, secretară... cu benzină, cu motorină, eu știu, cu ce se utilizează. Iată disconfortul acesta deranjează.

De aceea, țara, cetățenii Republicii Moldova doresc și eu voi contribui și voi face tot ce este posibil ca banul public să fie utilizat pentru cetățeni și pentru comunitatea medicală, pentru a-și manifesta capacitățile profesionale care, de altfel, noi avem profesioniști foarte bine pregătiți...

Domnul Marian Lupu:

Domnule ministru,
Mai compact, nu vă supărați.

Domnul Andrei Usatîi:

...foarte bine instruiți, necesită doar echipament modern pentru a obține rezultate scontate.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

Domnul Petru Știrbete:

Deci, prin răspunsul dumneavoastră, domnule ministru, confirmați că ceea ce se va strânge din banii ceia va merge spre eficientizarea acestor instituții.

Domnul Andrei Usatîi:

Exact.

Domnul Petru Știrbete:

Și o altă întrebare. Vă rog frumos, am două.

Și o altă întrebare.

Noi sîntem în prag de An Nou. Conform Legii pe care noi am adoptat-o, la anul viitor este planificată crearea Agenției Medicamentului și Dispozitivelor. Cum se desfășoară pregătirea pentru crearea acestei instituții? Agenția Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale, vă rog frumos, dacă se face ceva și vom fi pregătiți?

Domnul Andrei Usatîi:

Legea aprobată în Parlament în anul acesta intră în vigoare începînd cu 20 ianuarie anul viitor. S-au pregătit toate regulamentele și celelalte necesare pentru a

crea condiții de aplicare în lucru a acestei legi. Avem toate condițiile ca ea, această lege să fie aplicată începând cu timpul prevăzut de către lege.

Domnul Petru Știrbate:

Eu vă mulțumesc, domnule ministru.

Domnul Andrei Usatfi:

Și eu vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.2.

Domnul Gheorghe Anghel – Frațiunea PCRM:

Mulțumesc.

Domnule ministru,

Eu am ascultat cu atenție, dar aș vrea totuși să înțeleg, fiindcă n-am înțeles din ceea ce ați spus dumneavoastră în privința reducerii numărului de paturi în spitalele raionale. Iată, la Ștefan Vodă oamenii stau în rând ca să poată să treacă un tratament. Și, în același timp, ați redus numărul de paturi de la 220 la 190. Cu 20 de paturi. Care calitate, despre care calitate puteți să vorbiți dumneavoastră, că să va îmbunătăți calitatea serviciilor medicale, dacă omul nu se poate trata la timp? Și ce fel de economie faceți dumneavoastră pe sănătatea oamenilor?

Domnul Andrei Usatfi:

Domnule deputat,

Încă o dată vreau să vă subliniez că autoritățile publice locale, în cazul de față Consiliul raional Ștefan Vodă, este în putere să ia decizia: reduc numărul de paturi sau chiar îl sporesc. De aceea, este o recomandare, luând în considerare calculele, estimările și argumentările pe care noi le deținem, această întrebare adresați-o autorităților publice locale, ele vă vor oferi răspuns...

Domnul Gheorghe Anghel:

Domnule ministru,

Mă scuzați că vă întrerup, dar este ordinul 192 al dumneavoastră din 1 martie și dumneavoastră le recomandați să închidă, să reducă numărul de paturi și ați contractat doar 150 din 220 de paturi.

Domnul Andrei Usatfi:

Încă o dată repet...

Domnul Gheorghe Anghel:

Consiliul raional nu are resurse pentru a plăti pentru celelalte de...

Domnul Andrei Usatfi:

Nu este imperativ, este de recomandare. Dumneavoastră citiți atent ce scrie acolo.

Domnul Gheorghe Anghel:

Da, dar recomandarea, dumneavoastră i-ați preîntîmpinat că altfel nu vor fi finanțați, nu vor fi contractate restul paturilor.

Domnul Andrei Usatfi:

Nu este vorba de acest lucru, este vorba de o recomandare care va fi în beneficiul cetățenilor din Ștefan Vodă.

Domnul Gheorghe Anghel:

Domnule ministru,

Au fost contractate 150 de paturi din 220. Ce poate să facă Consiliul raional?

Și a doua întrebare este legată de închiderea laboratoarelor. Dumneavoastră, iată, ați dispus ca să fie închise laboratoarele. Din 17 laboratoare în Ștefan Vodă să rămîna doar unul singur și acela să fie gestionat de un patron privat.

La fel, de fapt, ca și farmaciile. Dumneavoastră induceți lumea în eroare cînd spuneți că din 2008. Eu vă spun: este ordinul 440 din 15 mai anul curent, pe care l-ați semnat dumneavoastră și ați dispus ca farmaciile de la Centrele medicilor de familie să treacă iarăși în proprietate privată, și se mai vorbește că patronul acestei firme este moșul dumneavoastră.

Domnul Andrei Usatfi:

Nu știu, eu moș n-am, dar... poate este vreun moș, dar... (*Rîsete în sală.*)

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.3.

Domnul Andrei Usatfi:

Așa, vreau să vă răspund la întrebări referitor la farmacia și este Hotărîre de Guvern din 2008, eu am continuat realizarea acelei hotărîri, n-am inventat ceva nou și acea hotărîre a fost foarte bună și la timp adoptată. Cu părere de rău, nu a fost implementată la timp.

Referitor la moș, la ceilalți, adresați-vă și găsiți toți moșii mei, mi-i puneți în rînd, doar să-i felicit, poate nu i-am cunoscut.

Domnul Marian Lupu:

Vă rog, microfonul nr.3.

Doamna Stella Jantuan:

Stimate domnule ministru,

Dumneavoastră ați vorbit, ați vorbit aici, de la tribună, și ați făcut trimitere la niște acte internaționale, ceea ce ține de testările în instituțiile psihiatrice din Republica Moldova.

Vreau să reamintesc că atât Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, cât și Legea cu privire la drepturile și responsabilitățile pacientului prevede că, în cazul efectuării unor studii, cercetări, testări în domeniile medicinei și biologiei, trebuie respectate un șir de condiții, inclusiv consimțământul liber și în cunoștință de cauză al persoanei interesate.

Vreau să menționez că Carta ONU, despre care ați vorbit și dumneavoastră, prescrie nu doar consimțământul formal al persoanei supuse unor testări sau reprezentantului său legal, ci și consimțământul liber și în conștiință de cauză, subliniez acest fapt. Adică, pacienții sau reprezentanții legali ai acestora trebuie să fie bine informați asupra tuturor aspectelor și efectelor acestor testări

Totodată, Legea cu privire la drepturile și responsabilitățile pacientului prevede că, pentru efectuarea cercetării biomedicale, adică a studiului clinic, este obligatoriu acordul unei autorități de etică pentru cercetări biomedicale.

Și prima mea întrebare este. Deci, în această ordine de idei, spuneți-mi vă rog, dacă la obținerea consimțământului în timpul acestor testări medicale la instituțiile psihiatrice a pacientului de a participa la cercetarea biomedicală și poate aveți înscris, dacă aveți înscris trebuie să-mi prezentați, vă rog, au fost prezentate informații exhaustive despre scopurile, metodele, efectele secundare, riscul posibil, durata și rezultatele preconizate ale cercetării, precum și dreptul pacientului de a renunța la participarea la cercetarea biomedicală în orice etapă de desfășurare a acesteia, dumneavoastră ați spus că este a treia etapă. Oricum, dacă există asemenea acte. Și, totodată, să-mi răspundeți totuși dacă aveți acordul unei instituții, autorități de etică pentru cercetări biomedicale?

Domnul Andrei Usatfi:

Mulțumesc, doamnă deputat.

În vederea economisirii timpului dumneavoastră, vreau să vă răspund foarte scurt.

Tot cadrul legislativ, eu vreau...pot să-l enumer, îl am aici, nu se merită, a fost respectat. Am făcut o expertiză aprofundată a acestui caz, nu s-a depistat nici o încălcare de la momentul declanșării pînă la efectuarea acestui studiu și în consimțământul autorizat, și informativ. Tot ce ține de permisiune și Compania Națională de Asigurări în Medicină nu s-au depistat unele încălcări. Cu atât mai mult, directorul instituției respective s-a adresat la Procuratura Generală pentru a deschide un dosar penal pentru acei care au calomniat și au adus lucruri ne... distorsionate referitor la acest studiu. Atît ce am putut să vă adaug.

Doamna Stella Jantuan:

Deci, insistați că aveți toate probele acestea în scris, că bolnavii sau tutorele lor dădeau consimțământul în scris pentru a trece aceste testări?

Domnul Andrei Usatfi:

Exact. Pentru fiecare formular, fiecare pacient are dosarul care se pregătește pentru a iniția această procedură de studiu clinic și vreau să vă informez, doamnă deputat...

Doamna Stella Jantuan:

Și Comisia drepturile omului și relații interetnice poate să aibă acces la aceste...

Domnul Andrei Usatfi:

Cine?

Doamna Stella Jantuan:

Comisia noastră drepturile omului și relații interetnice care noi monitorizăm, apropo aceasta-i scrisă și în Planul național pentru drepturile omului. Responsabil este Ministerul Ocrotirii Sănătății. Deci noi vrem să avem acces la aceste documente care confirmă că pacienții și-au dat acordul în scris.

Domnul Andrei Usatfi:

Aceste dosare nu sînt secretizate, sînt transparente pentru acei care au dreptul să le examineze. Dar cum Institutul de Psihiatrie sau Spitalul Republican de Psihiatrie s-a adresat în judecată, și dumneavoastră puteți să vă adresați în judecată, ca organele abilitate să examineze acest caz și să-l aducă opiniei publice așa cum este acest caz.

Doamna Stella Jantuan:

Atunci de ce pentru aceste testări a plătit CNAM-ul, și nu producătorul de aceste medicamente?

Domnul Andrei Usatfi:

Adineauri am menționat că Compania Națională de Asigurări în Medicină n-a cheltuit bani pentru aceste studii. Studiile sînt sponsorizate de către acel care dă comandă de studiu, sînt regulamente respective.

Doamna Stella Jantuan:

Și banii au fost plătiți persoanelor care au participat?

Domnul Andrei Usatfi:

Poftim?

Doamna Stella Jantuan:

Banii au fost plătiți persoanelor care au participat sau instituțiilor medicale?

Domnul Andrei Usatfi:

Și instituția medicală este plătită în acest... după câte eu țin minte, aici sînt peste 120 mii de dolari, ar fi la 160 de mii de lei încasați de către spital pentru că s-a oferit să efectueze acest studiu.

Doamna Stella Jantuan:

Și bolnavii n-au primit nimic?

Domnul Andrei Usatfi:

Eu nu știu care au fost acolo regulamentele, fiecare studiu are specificul său.

Domnul Marian Lupu:

Bine.

Domnul Andrei Usatfi:

Dar, ca regulă, se plătesc și bolnavii. În cazul acesta trebuie să vedem.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

Doamna Stella Jantuan:

Oricum o să verificăm.

Și a doua întrebare, vă rog.

Deci, în ultimul timp, dumneavoastră foarte des ieșiți cu niște... adică pretensele reforme în medicină care nu sînt pe înțelesul atît al medicilor, cît și al pacienților.

Iată, de exemplu, nu pot să înțeleg logica prin care merge Ministerul Ocrotirii Sănătății atunci cînd acum dumneavoastră, prin ordinul dumneavoastră, ați comasat unele spitale care aveau la bază ca dezvoltarea unor școli medicale, cum este și în Europa. Renumitele Școli medicale în cardiochirurgie, în neurologie, în oncologie, cum sînt în Germania, Austria, Franța. Comasarea acestor spitale, cum este Institutul Neurochirurgiei, Cardiologiei cu Spitalul Republican Clinic, deci, nu, nu înțeleg cum va activa mai departe acest spital și aceste spitale? Care este, în genere, logica pe care ați mers și care va fi impactul asupra pacienților, în primul rînd ce mă interesează, managementul despre care dumneavoastră vorbiți.

Mie mi-i interesant unde găsiți așa un manager care va cunoaște atît de bine și cardiochirurgia, și neurologia, și alte specialități adică a spitalelor pe care dumneavoastră acum le-ați inițiat. Această logică care se referă și la comasarea spitalului "Toma Ciorbă" cu institutul... cu Dispanserul dermatovenerologic. Ce, care este logica? Vreau ca s-o înțeleagă și pacienții, care sîntem și noi toți acești, sîntem acei care utilizăm aceste servicii medicale de calitate despre care ne vorbiți în urma acestor reforme și aș vrea să înțeleg și eu, și cetățenii Republicii Moldova.

Domnul Marian Lupu:

E clar. Vă rog.

Domnul Andrei Usatfi:

Vă mulțumesc, doamnă deputat, pentru aceste două întrebări adăugătoare și aș vrea să vă răspund foarte scurt.

În primul rând, spitalele nu s-au comasat. Instituțiile: și brand-ul și denumirea rămân aceleași. Nu se comasează spitalul, se face management administrativ comun între spitale. Și care este obiectivul de bază, vi-l dau. Cine dintre deputații din sală și-ar imagina că în Austria mor pentru... din cauza infarctului miocardic acut doar 23 de persoane, dar în Moldova 137? Adică, să luăm un caz de accident acut la inimă. Noi n-avem echipamentul necesar să-i oferim cetățeanului salvare și iată managementul administrativ comun, am menționat mai devreme, când domnul Știrbate mi-a pus întrebarea, va permite să planificăm și să achiziționăm strategic echipamentul necesar pentru a salva populația Republicii Moldova în stări critice. Noi nu avem aceste departamente de stabilizare a stărilor critice, dar aceasta costă. Și acum spitalul nu se poate contempla, nu se poate de imaginat să existe fără aceste departamente de stabilizare a stărilor critice.

Și o... ultima întrebare: cine va gestiona? Managerul unui asemenea spital care va fi din 3 componente nu trebuie să fie nici cardiolog, nici neurolog, trebuie să fie, pur și simplu, manager. De aceea, nu este o problemă referitor la identificarea unei persoane care va prelua și va administra aceste spitale.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

Doamna Stella Jantuan:

Domnule ministru,

Deci dumneavoastră ați spus că nu se comasează, ci se absoarbe. Care este diferența? Este aceeași comasare, domnule ministru.

Domnul Andrei Usatfi:

Diferența este foarte și foarte mare. În primul rând, Institutul de Neurologie sau Institutul de Chirurgie va avea director, cum are și acum, nu va avea în plus 2 adjuncți pe care-i are acum, Institutul de Cardiologie și de Neurologie vor avea aceleași secții unde lucrează șeful de secție cutare, X, și doctorul cutare. Adică, rămâne aceeași instituție, dar va beneficia de surse financiare adăugătoare salvate...

Domnul Marian Lupu:

Avansate.

Doamna Stella Jantuan:

Domnule...

Domnul Andrei Usatfi:

...sau eliberate din contul managementului eficient.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

Microfonul nr.4.

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Vă mulțumesc.

Stimate domnule ministru,

În virtutea ultimelor circumstanțe, în ultima perioadă, am avut câteva întâlniri cu angajații din sistemul pe care-l conduceți și dumneavoastră v-ați referit, în discursul dumneavoastră, de aceea m-am decis, totuși să întreb la Legea nr.411. Întrebarea este: totuși, putem face ordine și poate că este necesară intervenția noastră, a legislativului sau pe alte căi în sistemul de numire și destituire din funcție în spitalele municipale? Pentru că aceasta și dumneavoastră ați menționat, este o mare problemă atunci când se merge împotriva unor normalități, unor legi, cu anii, cu 30 de ani, cu 20 de ani. Cum am putea face ordine, totuși, în acest sistem de numire și destituire a managerilor dintre șefii spitalelor din municipiu?

Domnul Andrei Usatfi:

Vă mulțumesc, domnule deputat.

Într-adevăr este o problemă, deoarece, conducând o instituție peste 25 pînă la 30 de ani, se pierde, să zicem, simțul și elasticitatea la aceea ce trebuie să se înfăptuiască.

Am adresat de mai multe ori, de aceea consider că ajutorul Parlamentului Republicii Moldova este binevenit și va fi necesar pentru a aduce pe acei, care nu respectă legea din autoritățile publice locale, nu doar municipiul Chișinău, sînt și alte administrări publice locale din raioane care ignorează această lege și numesc persoane în afara cadrului legal.

Vă mulțumesc pentru această întrebare și pentru oferirea de a ajuta de a depăși acest fenomen.

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Vă mulțumesc și eu și mai am o întrebare, deoarece deja mă aflu aici.

În urma audierilor, domnule ministru, totuși continuă o situație stranie și vreau să vă rog să-mi spuneți: cînd va fi suficientă această poliță pentru ca în sistem să nu se mai solicite bani suplimentari și știți la ce mă refer, să poată să acopere totul: și medicamentele, și dispozitivele, totul de ce este nevoie cu această poliță, deoarece nu este înțeles, este în afara sistemului ceea ce se întîmplă și cum ați putea comenta dumneavoastră?

Domnul Andrei Usatfi:

Domnule deputat,

Este cea mai actuală problemă despre care a vorbit și Prim-ministrul la Forumul pentru sănătate, care a avut loc în octombrie, că condiționarea pacienților există, practic, peste tot. Eu cunosc 2 cazuri recente, cînd un medic a fost eliberat din funcție pentru ca a cerut de la o pacientă, care era asigurată 700 de euro, pentru

a fi operată. Am identificat-o, am dat această informație unde se cuvenea, dar, pentru a preîntîmpina, am cerut și am creat condiții favorabile ca în toate instituțiile medicale să se instaleze monitoare mari. Adică, în scrinuri, ca această informație să fie permanentă în holuri, în sălile de așteptare, ca pacienții să audă pentru ce nu trebuie să plătească, pentru ce statul deja a plătit și nu este necesar să se plătească.

Desigur, un element-cheie va fi informarea populației la timp referitor la ceea ce statul deja a plătit și nu este necesar.

Și veți vedea, începînd cu anul viitor, la Institutul Oncologic, la Spitalul de Copii, la Spitalul Republican și în alte spitale aceste monitoare mari permanent vor demonstra și vor da informații populației și vor fi ramuri conectate, și în secții, ca să vadă împreună și doctorii, și pacienții această informație despre ce... pentru ce nu trebuie să plătim.

Vă mulțumesc.

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.5.

Domnul Valeriu Streleț:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Noi avem o oră și cinci minute de cînd a ieșit domnul ministru la tribună și, judecînd după caracterul mai multor întrebări, mi se creează impresia că o parte dintre colegii deputați au nu atît scopul de a se îngriji de sănătatea cetățenilor, cît de a, mă rog, de a, nu zic de a se răfui public, dar cumva de a-l scoate pe domnul ministru într-o lumină mai proastă.

Propunerea este, din numele Frațiunii PLDM, ca, în temeiul articolului 108, să încheiem dezbaterile pe acest subiect.

Vă rog să puneți la vot această propunere. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Marian Lupu:

Da. Stimați colegi,

Este regulamentar acest lucru, fiindcă articolul 108 spune foarte clar că la propunerea, inclusiv a unei fracțiuni... fracțiunea a înaintat această propunere și eu sînt obligat să o supun votului. (*Rumoare în sală.*)

Stimați colegi,

Eu trebuie să urmez legea, nu vă supărați.

Supun votului această propunere. Cine este pentru rog să voteze. Majoritatea. (*Rumoare în sală.*)

Stimați colegi,

Majoritatea-s, ambele sectoare votat. (*Aplauze.*)

Domnule ministru,

Eu vă mulțumesc.

Avem luările de cuvânt, stimați colegi, și prima luare de cuvânt este pentru doamna Domentî.

Doamna Oxana Domentî – Frațiunea PCRM:

Îmi pare rău, domnule Președinte, am finalizat audierile în acest mod, pentru că mai mulți colegi au avut multe întrebări și nu a fost majoritate în sală...

Domnul Marian Lupu:

Nu, eu vă rog foarte mult, înainte ca să-mi faceți mie observații, urmăriți foarte și foarte atent situația în sala.

Vă rog frumos, uzați-vă timpul.

Doamna Oxana Domentî:

Onorată asistență,

Discutăm astăzi unul dintre cele mai sensibile subiecte sociale, acel ce vizează, în mod direct, sănătatea cetățenilor noștri. Prea multe întrebări au apărut în societate cu privire la situația și problemele actuale din sistemul public de sănătate referitor la perspectivele domeniului, la acțiunile promovate de factorii decizionali din cadrul Ministerului Sănătății, la efectele și impactul acestor măsuri asupra pacienților și personalului medical.

Se întâmplă rar de tot atunci când, în cadrul unei ședințe parlamentare, mai mulți deputați din diverse formațiuni politice abordează probleme distincte din domeniul sănătății și cer audierea ministrului sănătății.

E o dovadă elocventă a faptului că lucrurile nu merg bine în domeniu și că ne confruntăm cu o lipsă totală de transparență în adoptarea deciziilor strategice din domeniu.

În urma audierilor de astăzi, a devenit limpede că, după reformele de mare succes din domeniul justiției, educației, protecției sociale, astăzi a venit rîndul acelor din domeniul sănătății sau, după cum vedem, a experimentelor din acest sector.

Și cum nu a încercat domnul ministru să ne convingă astăzi că nu este vorba de reforme, ci de niște simple schimbări structurale, optimizări sau eficientizări, mai multe ordine, semnate de dumnealui, se referă anume la accelerarea reformelor în domeniu.

Menționez că reformele se fac totuși cu aprobarea Parlamentului. Noi însă cu dumneavoastră nu am aprobat aici nici un curs de reforme în domeniul sănătății.

Fără îndoială, sistemul public de sănătate trebuie îmbunătățit, perfecționat și dezvoltat. Avem deficit de medici la sate, infrastructură și tehnologii învechite, acces redus la servicii medicale de calitate, la medicamente.

Avem nevoie, însă, de o viziune strategică, de un consens la nivel național privind cele mai bune soluții și nu de acțiuni răzlețe și decizi unipersonale. Sistemul nostru public de sănătate a fost clădit și constituit de mai multe generații: de buneii, de părinții noștri.

Accentuez, domnule ministru, sistem public și nimeni de unul singur nu este în drept juridic, dar și, în special, moral, să întreprindă acțiuni cu efecte distructive

și reversibile, să dispună reducerea potențialului acestui sector, să dispună lichidarea instituțiilor medicale, transmiterea în locațiune privată a spațiilor publice al instituțiilor medicale pe o perioadă de 49 de ani, avem caz în Spitalul Republican, ce reprezintă nimic altceva decît o privatizare ascunsă.

Nimeni nu are dreptul să dispună lichidarea unor servicii publice strategice și transmiterea lor în gestiune privată.

Dumneavoastră, domnule ministru, o faceți cu atîta ușurință, de parcă ați gestiona proprietatea dumneavoastră privată. Emiteți ordine cu impact reformator, fără a fi consultate cu societatea, sindicate.

Zadarnic veți încerca, stimați colegi deputați, eu, cel puțin, am încercat ieri să găsesc ordinul ministrului de reorganizare a celor mai importante instituții medicale din Moldova, fondate de zeci de ani, iar unele – de sute de ani, așa cum ar fi Institutul Cardiologic, Neurologic, Institutul Oncologic, Spitalul Clinic de Boli Infecțioase, Spitalul de Traumatologie. Aceste ordine de reorganizare a acestor instituții nu au fost făcute, cel puțin pînă în prezent, publice. Ele sînt atît de secretizate, încît a trebuit să facem eforturi deosebite să le găsim.

E clară tentativa de a ascunde aceste documente de ochii publici, pentru că, odată ce faci rost de ele, devine limpede că aceste reorganizări sau comasări, care au fost propuse, nu sînt deloc argumentate, nu au fost pregătite, iar colectivele acestor instituții au fost au fost luate prin surprindere.

Ministerul Sănătății dorește o supracentralizare a serviciilor medicale naționale, fără să elaboreze sau să prezinte o organigramă clară a acestor instituții, un mecanism clar decizional pe interior.

Repartizarea și distribuirea funcțiilor între medici, secții, instituții, dar cel mai important cum va fi organizată asistența medicală într-o astfel de instituție supracentralizată.

Nu sînt clare efectele scontate pe care le dorește ministerul. Despre ce fel de economie este vorba dacă e problema că secretarele sau mașinile conducătorilor ne costă scump, s-ar putea dispune doar optimizarea acestora, fără ca să fie afectate colective notorii, dar, cel mai important, fără ca să fie afectați cetățenii.

În lipsa unor argumentări raționale ale acestor decizii de reorganizare, este justificată îngrijorarea colectivelor medicale, care se întrebă dacă nu cumva proprietățile publice: terenurile, clădirile acestor instituții medicale sînt ținta unor interese private.

Astăzi am mai aflat niște interese care se ascund în urma acestor reorganizări, este vorba de interesul de a elibera anumiți oameni concreți din funcții și asta a recunoscut-o domnul ministru, aici, în fața noastră.

Acum, cîteva cuvinte despre dispozițiile ministrului, de lichidare a paturilor spitalicești raionale. Ministerul a transmis în fiecare raion așa-numite scrisori de recomandare privind optimizarea numărului de paturi care prevăd cifre și normative concrete pentru fiecare raion. Aceste recomandări obligatorii conțin termene concrete de realizare cărora instituțiile medicale raionale trebuie să se conformeze, de altfel li se va tăia oricum finanțarea din partea CNAM, iar dacă nu se vor conforma acestor indicații, ele nu vor rezista financiar.

Exact ca la educație.

Astăzi, este evident că numărul de paturi spitalicești sau coeficientul de utilizare a acestora nu corespunde și nu satisface necesitățile sporite reale ale populației în servicii spitalicești, ci reprezintă, mai degrabă, o consecință a nivelului redus de finanțare.

Astăzi, pacientul este tratat în spital maxim 7 zile, atît cît se finanțează cazul de tratament de către CNAM și este trimis de multe ori bolnav acasă, iar cazurile care necesită tratament complex și de lungă durată rămîn fără atenția medicilor, pentru că spitalul nu dispune de paturi de astfel de pofil.

Statistica denotă că numărul de paturi spitalicești în Republica Moldova este chiar mai mic decît cel pe care-l prezintă media europeană. Deci nu poate fi admisă lichidarea acestor paruri. Să nu uităm că avem totuși o populație bolnavă, mai bolnavă decît cea europeană, și îmbătrînită, cu o durată a vieții mai redusă cu aproximativ 10 ani. Deci, în loc de a lichida paturile, este mai indicat să le reprofilăm.

La fel, nu poate fi considerată judicioasă decizia ministerului de a impune reamplasarea fizică pe întreg teritoriul țării a secțiilor de diagnostic consultative din incinta instituțiilor medicale primare și a celor spitalicești.

Este clar că acest lucru nu este posibil fizic de realizat în multe localități raionale, inclusiv în municipiu, pentru că, în primul rînd, nu există spații și condiții pregătite pentru un astfel de transfer.

Dar cel mai important, acest lucru va afecta, va influența negativ calitatea serviciilor medicale și va limita accesul populației la serviciile prestate de către medicina specializată.

Nu putem trece cu vederea dezvoltarea accelerată a așa-numitor parteneriate publice private în sănătate, proces care este astăzi tare în vogă la minister și la Guvern.

Noi nu sîntem împotriva dezvoltării...

Domnul Marian Lupu:

Încă un minut. (*Rumoare în sală.*) Vă rog.

Doamna Oxana Domentî:

Nu sîntem împotriva dezvoltării medicinei private, însă considerăm că serviciile medicale private trebuie să fie oferite cetățenilor noștri, pacienților în bază de alternativă, să aducă plusvaloare sistemului de sănătate și nicidecum să nu substituie serviciile publice de sănătate, să nu contribuie la decapitalizarea sectorului public de sănătate.

Credem că acolo unde statul are capacități proprii să presteze sau să dezvolte anumite servicii, parteneriatele publice ar putea fi utile și chiar necesare, doar că domeniile și instituțiile în care se admit astfel de parteneriate trebuie de ales cu mare grijă.

Nu pot fi transmise în gestiune privată astfel de servicii strategice pentru sănătate, cum ar fi cel de laborator sau servicii de diagnostic al Spitalului Republican.

Noi înțelegem interesele private pentru astfel de servicii profitabile și cu venituri garantate, dar primordial este să se ia în calcul interesul public. Să fie prognozate și corect evaluat impactul asupra costului...

Domnul Marian Lupu:

Stimată colegă,

Încă un minut, dar să fie ultimul suplimentar.

Vă rog.

Doamna Oxana Domentii:

În acest caz, ar fi utilă luarea în considerare a experienței negative la acest capitol din mai multe țări, inclusiv experiența vecinilor noștri din România care au privatizat aceste servicii de laborator, au fost monopolizate într-o singură mână, iar astăzi nu mai pot stăpîni creșterea neargumentată a costurilor acestor servicii medicale.

Cîteva cuvinte despre accesul populației la serviciile farmaceutice. Este cert că Guvernul așa și nu și-a realizat promisiunile de reducere a prețurilor la medicamente, iar catalogul de prețuri s-a transformat într-un instrument care să contribuie la stabilitatea prețurilor într-un instrument de privilegiere a unor agenți economici de biciuirea altora.

Statistica și realitatea denotă că mecanismul actual de formare a prețurilor trebuie reformat și noi, acei din opoziție, am propus un pachet de reglementări în acest sens, am venit cu inițiative concrete legislative care, sper, să fie susținute de dumneavoastră, astfel încît să îmbunătățim mecanismul de reformare a prețurilor și să aducem prețurile medicamentelor.

Domnul Marian Lupu:

Îmi cer scuze, deja 9 minute. Finalizați, vă rog.

Doamna Oxana Domentii:

Noi, acei din opoziție, nu activăm după principiul în acest domeniu: cu cît mai rău, cu atît mai bine. Noi înțelegem foarte clar că cu cît mai rău în sistemul de sănătate, este, cu adevărat, mai rău.

De aceea, am insistat la aceste audieri. De aceea, am insistat, aprobăm astăzi cu dumneavoastră și vom insista în continuare să aprobăm astăzi cu dumneavoastră o hotărîre de Parlament, în care să optăm ca printre măsuri să se găsească prezentarea Parlamentului de către Guvern a unei viziuni strategice de dezvoltare a sistemului de sănătate, însoțită de un plan concret și chibzuit de acțiuni.

Iar pînă atunci, cerem anularea ordinelor nr.192, nr.1032, nr.1317 ale ministrului sănătății, dar și considerăm că este stringentă necesitatea de revedere a cadrelor din domeniul sănătății, care au puterea de decizie întru a asigura funcționarea bună a sistemului de sănătate. Vă...

Domnul Marian Lupu:

Domnul Gheorghe Brega.

Domnul Gheorghe Brega:

Sincer să vă spun, n-am avut de gând să iau cuvîntul, dar răspunsul domnului ministru m-a adus la aceea ca să ies la tribună.

În primul rînd, aş răspunde domnului Ioniţă.

Domnule Ioniţă,

Medicamentele se importă în condiții speciale nu cu trenul, iar datorită la aceea cum dumneavoastră doriți cu trenul și avem medicamente de așa calitate cu traista.

Acum, la ceea ce se referă strict, ce mi-a spus domnul ministru.

Domnule ministru,

Eu v-aș spune un singur lucru: dumneavoastră vă apărați, foarte corect faceți, aveți tot dreptul, dar ați pus la bătaie toate colectivele medicale, toți doctorii, mai ales în ultima frază a dumneavoastră, că știți bine că medicii condiționează, se cer pentru fiecare operație cîte 500, 700 de euro.

Domnule ministru,

Poate sînt, dar nu bateți în toate colectivele care sînt. În toate pădurile sînt uscături, domnule ministru, în toate domeniile se cere mită. Eu nu mai vreau să spun la nivel superior cît se cere mită, dar dumneavoastră spuneți că toți medicii cer pentru operații.

Domnule ministru,

Eu vă înțeleg că trebuie să vă apărați, dar nu în măsura aceasta. Nu faceți ceea ce faceți. E foarte grav, ați pus tot colectivul de medici, asta-s peste 10 mii de medici, ați pus sub lovitură. Cum o să comenteze presa că medicii iau bani? Acesta e răspunsul unui ministru?

Și acum, eu o să răspund conform raportului dumneavoastră: aproape de media europeană sîntem ce se referă la numărul de paturi la 100 de mii de populație, la numărul de medici. Cît de aproape, domnule ministru, peste cîți ani o să ajungem media europeană?

Aceasta aproape cum se socoate? Ne mai trebuie vreo 30 de ani pînă vom ajunge media europeană?

Ați spus că 284 de zile funcționează patul la noi, nu 365. E corect, dar să ne punem întrebarea: în ce condiții funcționează aceste paturi? Nu uitați că în fiecare an are loc reparație cosmetică și nu uitați că reparația cosmetică prin instituții se face datorită medicilor, cu propriile forțe, pentru că nimeni de la minister... Și asta nu-i vorba de dumneavoastră acum. De ani de zile medicii fac din propria resursă, din propriii bani.

Aceasta durează. Deci mai scoateți cîteva zile și o să vedeți că sîntem aproape de media europeană.

Dumneavoastră ați confirmat că 10 – 12 milioane în rezultatul acestor comasări. Aș vrea să văd cum? Vă contraziceți. În același moment, spuneți că o să avem 10 – 12 milioane de lei, dar, totodată, spuneți că n-o să fie disponibilizat nimeni. Rămîn aceiași directori. Eu nu știu dacă de la 4 directori, de la care o să luăm 4 mașini și 4 secretare, noi o să economisim 10 – 12 milioane de lei. Cum? Eu nu văd cum. Dacă aveți un studiu, arătați-l, dar fraze goale eu pot să spun și 20 de milioane.

Și ce drept aveți dumneavoastră să comasați instituții cu tradiții de cercetări științifice, cu Spitalul Republican? Acestea sînt instituții care sînt mai presus decît un Spital Republican, în pofida faptului că se fac studii științifice și la Spitalul Republican, dar acolo face Universitatea, nu Spitalul Republican.

De cînd Spitalul Republican este unicul care trebuie să acapareze tot primprejurul lor? Pentru ce s-a investit în Institutul de Neurologie zeci de milioane de euro? Pentru care-i motivul că Institutul de Oncologie șede și în ziua de astăzi, procură pacienții medicamente? Cum și au procurat pînă acum. Care-i motivul? Eu știu care-i motivul, vi-l spun eu – licitațiile.

În momentul în care faceți supertrusturi, dar dumneavoastră ați... noi am avut supertrusturi. Îmi pare că dumneavoastră erați viceministru și tot ideea dumneavoastră. Noi am avut Institutul de Cardiologie, Institutul de Ftiziatrie, Centrul de Diagnostică, Spitalul Republican, Institutul Oncologic și ce am ajuns? Am ajuns la concluzia că aceasta e un mif, e un blef și acum, iar dintîi revenim la aceeași...

Institutul de Oncologie, care este unicul, unicul care, acei de peste hotare ne spun: bravo vouă că aveți posibilitate să monitorizați bolnavii, pacienții. Căci noi nu avem posibilitate, acolo migrația e mare, dar noi monitorizăm și le-am dovedit că recidivele apar și anume în...

Eu vreau să spun că mulți chirurghi generaliști cunosc și recunosc în fața oncologilor, cum o să opereze un oncolog, niciodată... un chirurg oncolog, niciodată un chirurg generalist n-o să opereze în așa mod.

Acum, durata tratamentului de la 10 la 6 zile. Da, în Europa și 3 zile, eu știu clinici nici de 3 zile. Dar, domnule ministru, cînd o să avem noi performanța și dotarea celor de peste hotare? Cînd o să avem noi chirurgia endoscopică la nivelul lor? Cînd o să facem și noi? Noi cum operăm? Ca în Evul Mediu?

Și aceasta nu e vina dumneavoastră, e vina tuturor da, de ani de zile și dumneavoastră vreți 6 zile. Cum 6 zile?

Domnul Hotineanu, după rezecția gastrică, să-l trimită pe bolnav acasă. El, ce-l face endoscopic? Dotați-l și o să vină. Asta-i, anume asta-i a dumneavoastră.

Farmaciile dumneavoastră spuneți de la CMF-uri. Care farmacii ale CMF? Păi, dumneavoastră confirmați încă o dată activitatea ilegală a CMF-urilor prin farmacii. CMF-urile nu au dreptul în nici un caz să se ocupe cu activitatea farmaceutică. Dumneavoastră le impuneți cum le-ați impus insulina, să cumpere frigidere, să facă, să găsească localuri unde se stochează aceste partide mari de insulină și ei le păstrează în condiții ilegale, și dumneavoastră ați dat răspuns la organele de forță, ați dat răspuns dumneavoastră acolo, că noi avem planul de amplasare și ce ați scris acolo?

Toate acestea la CMF-uri le-ați dat, la „Sanfarm-Prim” și aceasta-i planul de amplasare a farmaciilor?

Domnule ministru,

Nu vă rîdeți. Vă pare bine, o să vă pară și mai rău.

Acum ceea ce se referă la medicamente. Dumneavoastră ați spus că medicamente la noi sînt de calitate. Cum avem noi medicamente de calitate, dacă noi, în ziua de astăzi, amplasăm medicamente fără GMP pe piață. Cum? Nici GMP

național nu avem. Agenția Medicamentului, va dau răspunsul Agenției Medicamentului, că la foarte multe emisiuni Agenția Medicamentului se bătea cu pumnul în piept că noi eliberăm GMP.

Ia uitați-vă, răspunsul ce scrie. Producătorii autohtoni în prezent nu dețin certificat de GMP. Păi, atunci ce medicamente noi amplasăm?

De doi ani de zile este legea și să fie studiul de bioechivalență a medicamentelor. Noi avem studiul de bioechivalență? N-ați implementat și scrieți iar o prostie. Răspuns, pentru că nu au GMP, dar dacă nu au GMP și invocați ghidul european, articolul 14. Eu m-am uitat în articolul 14, nici pomină de așa ceva nu-i.

Ceea ce am socotit eu că de la Clinica de Psihiatrie să-mi dați datele, nu mi le-ați dat, pentru că ați invocat articolul 7 alineatul (2) din Legea nr.982.

Aceasta se referă la persoane care n-au nici o atribuție, dar nu la deputați. Mai luați Regulamentul ...

Domnul Marian Lupu:

Încă un minut suplimentar.

Domnul Gheorghe Brega:

... ce mai este acolo. Și o să vedeți. Și noi ce facem acum? Ce, importăm medicamente? A fost foarte straniu pentru mine. Și domnul Furdui drept s-a revoltat, când a spus cum poate să fie diferența în Germania, de o mie de ori prețurile mai mari ca la noi? Dar a fost straniu când viceministrul ...

Domnilor,

În Germania și în Franța prețurile sînt mari, da, dar nu uitați că acolo 90 la sută medicamentele sînt compensate și 95% din populație primesc aceste medicamente și au tot dreptul.

La noi sîntem cu 15% medicamente compensate. Din lista medicamentelor compensate, am solicitat eu pe anul acesta lista nouă, nu mi-ați dat-o. Ce mi-ați spus? Aceasta nu este treaba dumneavoastră. Dar acolo nici 50 la sută nu corespunde recomandărilor Organizației Mondiale a Săntății la medicamentele compensate atît pentru maturi, cît și pentru copii și dumneavoastră ascundeți.

Eu voi spune de ce. Pentru că protejați, 50 la sută ...

Domnul Marian Lupu:

Stimate coleg,

Rog să încheiați.

Domnul Gheorghe Brega:

... tinctură de iod. Ce, avem tincturi și silimarină? Avem niște produse care nu trebuie nimănui. Pentru că ei sînt obligați să le protejeze.

Eu n-o să mă opresc, dacă mă opresc, trebuie mult timp. Dar îmi pare rău că ați pus sub lovitură toți medicii din republică. Păcat. (*Aplauze.*)

Domnul Marian Lupu:

Și ultima luare de cuvânt – doamna Stratan. (*Rumoare în sală.*)

Doamna Valentina Stratan – Frațiunea PDM:

Mult stimată domnule Președinte,

Stimați colegi deputați,

Încă în data de 9 iunie 2011, de la această tribună centrală a Parlamentului, prin declarația mea cu genericul despre așa-zisa reformă a sistemului spitalicesc în Republica Moldova, atenționam despre lipsa de transparență și de comunicare în promovarea acestora.

Am fost și sînt de acord că sistemul de sănătate are nevoie de noi politici, acțiuni orientate spre eficientizarea cheltuielilor financiare din domeniu. Pe parcurs, am menționat de nenumărate ori și despre necesitatea punerii la baza reformelor a unor calcule și criterii de cost-eficiență a sistemului actual de sănătate, dar și a modelului, pe care dorește Ministerul Sănătății să-l construiască.

Un lucru este regretabil, Ministerul Sănătății nu a găsit de cuviință să discute intențiile sale de reformare a sistemului spitalicesc cu specialiștii, experți pe domenii de pe lângă Ministerul Sănătății, cu specialiștii consacrați din domeniu, nume notorii pe care îi avem în Republica Moldova.

Cred că toți angajații din sistemul de sănătate au dreptul moral să cunoască pe ce lună sîntem sau altfel spus, care este punctul inițial și care va fi cel final al reformei? Care vor fi etapele de realizare ce ar asigura consecutivitatea, dar și consecvența măsurilor întreprinse. Ne apucăm de reforme, dar nu avem un cadru legal ajustat la cerințele zilei.

Legea ocrotirii sănătății nr.411, adoptată încă în anul 1995, este amendată de zeci de ori. Însă Ministerul Sănătății nu se grăbește să vină cu o nouă lege, care ar răspunde tuturor rigorilor.

Noi, deputații, am venit cu mai multe propuneri de îmbunătățire a acesteia, însă toate avizele Ministerului sînt negative de fiecare dată, pentru că de fiecare dată Ministerul invocă: Ministerul va veni cu o nouă lege elaborată.

Ministerul ațîță populația împotriva conducătorilor de instituții medicale doar prin faptul că pentru funcțiile acestora se cheltuie mulți bani. Tot așa a procedat și în raport cu medicii de familie, cărora le-a promis zece mii de lei salariul, care, de fapt, au rămas doar promisiuni.

În prezent, salariul acestora va fi chiar micșorat, pentru că suma contractată cu CNM în 2013 este doar de 85 la sută din cea contractată pentru 2012. Rămînem și în continuare cu lipsa unui cadru legal ce ar reglementa mecanismul de salarizare echitabilă și motivantă. Este timpul să înțelegem că Hotărîrea de Guvern nr.1593, adoptată încă în 2003, este una învechită, ce nu răspunde rigorilor.

Tot mai mult se resimte necesitatea adoptării legii spitalelor, care ne-ar aduce mai multă lumină la acest capitol. Dar, cu regret, Ministerul Sănătății a apreciat negativ proiectul elaborat de deputați încă în 2010, altul mai bun nu ne-a propus.

În teritorii se promovează o politică de descentralizare a structurii sistemului de sănătate. Este de neînțeles de ce în orașul Chișinău se promovează una

contradictorie, cea de centralizare. În baza căror calcule au fost făcute presupunerile că cheltuielile pentru o clădire din centrul raionului sînt foarte mari, iar cheltuielile pentru 4 – 5, care urmează să fie deschise pe la periferii, vor costa mai puțin? Unde va fi asistența organizatorico-metodică la nivel de raion, dacă Centrul medicilor de familie va dispărea? La cine se vor adresa specialiștii de la centrele de sănătate din satele noastre după o consultație? Direct la Ministerul Sănătății? Va fi capabil Ministerul să facă față acestor întrebări și adresări?

Să revin la problema comasării unor instituții medico-sanitare publice din municipiul Chișinău. Aș vrea să am parte de calculele Ministerului Sănătății, în a căror bază se presupune că economiile, ce urmează să fie făcute pe seama acestor trei directori generali în rezultatul comasării instituțiilor, sînt mai mari decît costul consecințelor acestor comasări. Aș vrea să știu, de ce comasarea sau absorbția se face prin ordinele interne ale ministrului sănătății? Cînd aceste instituții au fost fondate prin hotărîri de Guvern? Tare aș vrea să știu cine va fi acel Ciceron care va putea gestiona eficient 2 – 3 instituții amplasate la o distanță destul de mare? Unde va fi operativitatea soluționării multiplelor probleme?

În anul 2010, Guvernul a adoptat Hotărîrea de Guvern nr.379, care se numește „Programul de dezvoltare a asistenței medicale spitalicești pentru anii 2010 – 2012.” O consider o hotărîre bună, urma doar să fie realizată aceasta.

Punctul 20 din această hotărîre prevede că numărul total de paturi nu poate fi redus, accentul urmează să fie plasat pe reprofilarea și reorganizarea acestora. Faptul că un pat este exploatat doar 284 de zile nu înseamnă că nu avem populație bolnavă, care ar necesita tratament de staționar. Acest lucru se întîmplă tot din considerentul economiilor, pe care sîntem obligați să le facem din lipsă de bani. Aici este cazul să întreb epidemiologii: cîte zile în an ar trebui să fie prelucrarea igienică a unui pat pentru fiecare compartiment aparte?

În final, menționez încă o dată că vom susține toate lucrurile bune promovate, doar că cer respectarea prevederilor cadrului legal și normativ. Și vom rămîne în continuare în așteptarea unui plan concret și clar ce urmează să facem în anii următori. Cer respectarea alineatului (6) al articolului 4 din Legea ocrotirii sănătății nr.411, care prevede tranșant că reorganizarea sistemului național de sănătate și a celui farmaceutic se face prin acte legislative, aprobate de Parlament.
(Aplauze.)

Domnul Marian Lupu:

Stimați colegi,

Acestea au fost luările de cuvînt. Aici ...

Vă rog la microfonul nr.1, domnule ministru, dacă aveți cîteva cuvinte de recapitulare.

Vă rog.

Domnul Andrei Usatii:

Stimate domnule Președinte,

Am să răspund la cîteva întrebări și să o fac niște precizări. Domnului deputat Brega. Să vă exprimați corect. Eu am zis că în sistemul sănătății există

cazuri în care pacienții sînt condiționați. Și aceasta reiterez, că aceste cazuri există, eu le cunosc și vom depune toate eforturile pentru a eradica acest fenomen prin măsuri civilizate. Și colegii mei mă susțin. Cunosc și ei multe lucruri dintre ... și sînt adepți și parteneri care vor efectua aceste acțiuni.

A doua întrebare referitor la efectuarea acestor măsuri de creare sau de aplicare a managementului administrativ comun. Se referă doamnei Oxana Domenti și doamnei Valentinei Stratan. Nu s-a petrecut în pripă și nu s-a petrecut în secret.

Vă dau cîteva evenimente la care au participat persoane notorii, toți directori de spitale, este vorba de mai 2011, cînd la un atelier au fost invitați toți partenerii. Este vorba de aprilie 2012 pentru guvernarea spitalelor, cînd au fost invitați specialiști din Marea Britanie, din Moldova, din regiune. Este vorba de iunie 2012, este vorba de iulie 2012, este octombrie 2012 și ultimul a fost Forumul pentru sănătate, organizat la Chișinău, unde au fost invitați toți membrii Comisiei parlamentare pentru sănătate și asistență socială, inclusiv dumneavoastră ambele, a participat doamna vicepreședinte al Parlamentului Palihovici. Dumneavoastră nu prezentați și nu ați manifestat interes față de acest forum, care a pus în discuție aceste probleme stringente pentru țara noastră. Ați fost absolut indiferentă și acum faceți demagogie ...

Domnul Marian Lupu:

Domnule ministru ...

Domnul Andrei Usatîi:

... că cineva ...

Domnul Marian Lupu:

Domnule ministru ...

Domnul Andrei Usatîi:

... a ascuns aceste evenimente.

Domnul Marian Lupu:

Eu vreau doar un lucru să vă spun. (*Aplauze.*) Eu v-am oferit acest timp la microfonul nr.1 nu ca să țineți notație corpului de deputați. Fiindcă ei v-au votat în calitate de ministru.

Domnul Andrei Usatîi:

Da, dar au distorsionat.

Domnul Marian Lupu:

Eu vă rog să urmăriți tonalitatea.

Domnul Andrei Usatîi:

Bine. Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Fiindcă dacă nu, am terminat aici la microfonul nr.1.

Domnul Andrei Usatii:

Și acum referitor la parteneriatele publice private. Legea pentru aplicarea parteneriatelor publice private a fost adoptată în 2008 de către guvernarea precedentă, este o lege foarte bună. Și, în condițiile în care avem ca obiectiv modernizarea sectorului spitalicesc cu echipament modern și atragerea investițiilor private în acest domeniu pe domenii prioritare, cum ar fi radioterapia, noi, în fiecare an, domnule Președinte și doamnă deputat, trimitem peste hotare peste 150 de copii ce suferă de cancer, pentru a-și satisface necesitățile medicale în radioterapie. Noi nu avem acest utilaj acum, acești copii ori sînt privați, ori sînt trimiși peste hotare, ori sînt impuși pentru cheltuieli catastrofale ale acestor familii. Acest parteneriat public privat este în beneficiu tuturor cetățenilor din Republica Moldova, pentru a oferi servicii care n-au existat pînă acum în țara noastră.

Al doilea parteneriat public privat în domeniul radiologiei: imagistica și rezonanța magnetică. Spitalul Republican – spital de bază în republica noastră nu a avut și nici nu are vreun computer tomograf, nu are rezonanță magnetică, nu are angeograf, toate acestea vin acum prin intermediul parteneriatelor publice private cu cheltuielile banilor publice, nu depășesc aceste cheltuieli. Adică, cu aceeași bani de care dispunem astăzi ducem modernizarea rapidă în domeniul sănătății.

Și referitor la privatizare, care se numește pe 49 sau 50 de ani.

Doamnă deputat,

Eu vreau să vă răspund că această privatizare se efectuează ... Această locațiune se efectuează conform legilor și regulamentelor adoptate de guvernarea precedentă.

Vă mulțumesc pentru atenție.

Mă scuzați pentru tonalitate.

Domnul Marian Lupu:

Tonalitatea puțin ați greșit-o, domnule ministru, fiindcă, în mod evident, aici, în Parlament, cer scuze, în mod normal este o dezbatere, dar toată lumea înțelege că situația este departe de a fi excelentă. Și măcar odată un cuvînt să fi auzit acum de la dumneavoastră că acele propuneri raționale, care au sunat în această sală, veți ține cont de ele și le veți utiliza pentru a îmbunătăți situația. Fiindcă în nici un domeniu situația nu este ideală.

Iar pe această cale, eu credeam că este un cuvînt de finalizare, m-au rugat colegii, mi-au sugerat această idee, dar noi redeschidem dezbaterile, fiindcă ați afectat oamenii.

Poftim, mergem. Eu conduc ședința și după conducerea ședinței eu nu trebuia să ofer cuvîntul la microfonul nr.1. La rugămintea voastră, a Frațiunii voastre. (*Rumoare în sală.*) Anume că Regulamentul nu prevede asemenea lucru. A fost raportul, întrebări-răspunsuri, luări de cuvînt și aici s-a terminat, dar nu tonalități aproape de injurii, ca să țipe la corpul de deputați. Cine pe cine votează? Eu aceasta vreau să vă întreb.

Microfonul nr.3.

Doamna Valentina Stratan:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Cu drept de replică. Nu am de gând acum să fac dezbateri în continuare, doar o mică precizare vizavi de acele adunări sau ședințe, pe care le face domnul ministru. Noi le-am avut în cadrul comisiei noastre, organizate de comisia noastră, tot audieri publice. Eu am văzut, domnule ministru, că nimeni dintre acei aproape două sute și ceva de oameni nu au îndrăznit să vă pună o întrebare. Și am văzut acea atmosferă care este de fiecare dată când invitați la Ministerul Sănătății și toți pun capul în jos și tac.

Vizavi de prezența noastră, a mea personală la acel forum. Colegii din sistemul de sănătate vor decide cât eu sînt de implicată și de prezentă în sistemul de sănătate. Dar eu vă „mulțumesc” pentru invitație pe care mi-ați făcut-o în zi de joi, când noi am avut ședința Parlamentului, joi și vineri, au fost două zile ale acestui for. Și ar fi fost corect și v-am considerat oricum, sînt sinceră când vă spun că v-am considerat mai inteligent decît ați arătat astăzi.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.4.

Domnul Valeriu Streleț:

Mersi. Mulțumesc, domnule Președinte.

În general, aceste audieri au fost stranii de la bun început, fiind inițiate prin votul comun PCRM, PD, PL, desfășurate acum într-o manieră de bătaie de joc de ministru, care, de fapt, încearcă să facă tot ce poate în niște condiții dificile, extrem de dificile, cu resurse bugetare limitate și o face într-o perioadă când noi am inițiat reforme profunde în multe domenii. Și, în cazul acesta, am avea toți datoria morală să-l susținem, dar să nu dăm buzna la ședințele Colegiului Ministerului într-un tandem, care a apărut și astăzi la microfoane, și să înceapă să critice vehement tot ceea ce face Ministerul.

Cu toate că veți vedea că roadele acestor reforme le vom simți într-o perioadă destul de scurtă, roade bune. Și, în condițiile acestea, se creează chiar impresia că la guvernare noi avem o singură fracțiune, toți ceilalți s-au postat în opoziție în situația aceasta.

De aceea, eu vă propun, stimați colegi de Alianță, să ne reevaluăm un pic atitudinea față de miniștrii noștri și să nu declanșăm reacții în lanț. Fiindcă, dacă vom începe exact în aceeași manieră a dezbate activitatea altor colegi din Guvern, atunci vom ajunge departe, departe.

Domnul Marian Lupu:

Stimate coleg,

Eu vreau să vă spun un lucru: dacă nu erau cele spuse de la microfonul nr.1, aceste dezbateri erau să se termine calm și colegial. Fiindcă gazul pe foc a fost de acolo.

Microfonul nr.5.

Domnul Gheorghe Brega:

Domnule ministru,

Ca să mă expun eu corect, în primul rând, trebuie să vă expuneți dumneavoastră și să procedați corect, mai ales ceea ce se referă ... vorbiți una la comisia noastră, vorbiți alta în prezența directorilor CMF, dar faceți cu totul invers. De aceasta, vă rog, fiți dumneavoastră corect și o să fiu și eu foarte corect.

Domnul Marian Lupu:

Și ultima. Fiindcă a fost vizată colega și aici am terminat.

Microfonul nr.3.

Doamna Oxana Domentii:

Dar și eu vreau să o susțin pe colega Stratan. Noi, într-adevăr, am dorit să participăm la acest for de sănătate, chiar ne-am dorit foarte mult acest lucru. Au venit colegi cu care am lucrat, am reformat acest sistem, dar nu am avut parte de invitație la acest for pînă în ultima zi. Am găsit această invitație doar cu o zi mai târziu.

Și încă un aspect. Ați învinuit guvernarea anterioară că au făcut legi care permit oferirea spațiilor spitalicești în locațiune. Vreau să vă zic că, pe timpul guvernării comuniste, legislația nu permitea oferirea spațiilor instituțiilor medicale private în locațiune. Aceste modificări au fost făcute în lege doi ani și jumătate în urmă. Acum, însă, noi am venit, iarăși, cu modificări la legislație, care să reglementeze acest aspect.

Domnul Marian Lupu:

Bine.

Doamna Oxana Domentii:

Și sperăm să avem și avizul pozitiv al ministerului în acest sens.

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

Stimați colegi,

Alții nu ați fost vizati, doar acei care au fost pe fază de luări de cuvînt și respectiva fază finală a dezbaterilor s-a cam precipitat, am oferit timp regulamentar. Nu, tot. Dumneavoastră deja a cincisprezecea oară de procedură și niciodată de procedură nu vorbiți. Am terminat cu procedurile. Am terminat, am zis, cu procedurile.

Pe care motiv, stimați colegi, și dacă va urma, fiindcă s-a vorbit de proiect de hotărîre, nu avem proiect înregistrat și pe acest motiv aici încheiem dezbaterile, programate.

Ce din partea fracțiunii? Nu vă supărați, vă rog. Aici noi am terminat. Am terminat, stimați colegi. Era să fie inițiat proiect de hotărîre, discutat în comisie, prezentat, era să fie o situație. Și cu propuneri, și cu tot ce vreți. Rămîne această fereastră deschisă.

Pe care motiv, stimați colegi, avem două subiecte care ne-au rămas pînă la faza finală. Dați-mi voie să termin cu ele și după aceea vom vedea.

Întîi de toate, ieri ... (*Rumoare în sală.*) Așteptați, vă rog frumos. Să încheiem și alte lucruri pe care le avem. Întîi de toate, noi, ieri, am examinat cu dumneavoastră proiectele nr.3035 și nr.3135, era vorba de demisia unor judecători. Ne-a scăpat, stimați colegi, și un alt proiect, care tot era la pachet, era nr.3197, exact același lucru, doar că e vorba de demisia de onoare a unui judecător.

Astăzi, Comisia juridică, numiri și imunități, domnul Popa, cu părere de rău, a plecat, dar mi-a adus aminte de această scăpare. Este vorba de eliberarea, la cerere, din funcția de judecător la Curtea Supremă de Justiție a domnului Valentin Barbă. Nu este vorba nici de transfer, nici de nimic, este vorba de demisie onorabilă.

Și acum, pur formal, era cazul încă ieri Parlamentul să adopte această Hotărîre cu nr. 3197, ca să formalizăm această procedură.

Nu cred că este cazul prea mult să vorbim aici. Lucrul e tehnic, simplu, pe care motiv voi supune votului dumneavoastră adoptarea acestui proiect de hotărîre.

Rog să voteze cine este pentru. Majoritatea.

Proiectul este adoptat.

Acum, să terminăm cu nr.3007 și acesta este ultimul subiect. Ce avem aici?

Microfonul nr.4.

Domnul Valeriu Streleț:

Mulțumesc, domnule Președinte.

După discuțiile și consultările pe care le-am avut atît cu colegii care au propus amendamentul la compartimentul 53 punctul 2 privind repoziționarea, amendamentul.

Domnul Marian Lupu:

Deci s-a acceptat, da?

Domnul Valeriu Streleț:

Propunerea domnului Corman.

Domnul Marian Lupu:

Da.

Domnul Valeriu Streleț:

Autorii de la Guvern au acceptat, la această etapă, acest amendament, respectiv Planul poate fi votat, avînd în vedere propunerea formulată de Partidul Democrat.

Domnul Marian Lupu:

Bine.

Mulțumesc pentru această precizare.

Stimați colegi,

Cu această precizare, supun votului dumneavoastră adoptarea proiectului nr.3007. Cine e pentru rog să voteze. Majoritatea, fiindcă este proiect de hotărîre.

Proiectul este adoptat.

Dacă sînt chestii de procedură? (*Rumoare în sală.*) Ce este?

Microfonul nr.3.

Domnul Grigore Petrenco:

Mulțumesc.

Stimați colegi,

Orice audieri trebuie să se termine cu ceva. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Marian Lupu:

Stimați colegi,

Nu...

Domnul Grigore Petrenco:

Fracțiunea noastră propune.

Domnul Marian Lupu:

O clipă.

Domnul Grigore Petrenco:

Nu, nu, nu, nu...

Domnul Marian Lupu:

O clipă.

Domnul Grigore Petrenco:

Dați-mi voie să...

Domnul Marian Lupu:

Închideți, vă rog, microfonul nr.3.

Stimați colegi,

Nu plecați, vă rog. Am o scurtă informație privind organizarea pentru ziua de mîine. Aceasta o să dureze o secundă – două. Vă rog foarte mult.

Deci nu încercați, domnule Petrenco, să se termine cu ceva. Noi audieri nu avem prescrise în mod obligatoriu, cum ele se încheie.

Eu am menționat, proiect de hotărîre, dacă o să înaintați, înaintați-l, înregistrați-l, să treacă toate formulele.

Păi, ce să pierdem timpul, eu să vă ascult la lucrul pe care eu deja l-am spus de la microfonul central.

Gata, totul e clar, e procedural.

Stimați colegi,

Pentru ziua de mâine ședința va începe la orele 11.00. Este ședința de încheiere.

Nu avem alte subiecte, decît luările de cuvînt din partea reprezentanților grupurilor politice. Vom... (*Rumoare în sală.*) Păi, ale fracțiunilor, eu am zis. Și, în acest caz, vom proceda în ordine de descreștere, fiindcă începem în ordinea de creștere, terminăm în ordine de descreștere, după care vor fi urăturile din partea urătorilor care ne vor vizita mâine, în cadrul ședinței plenului.

Pe care motiv, ședința de astăzi o declar închisă.

Ședința de mâine începe la orele 11.00 (*Rumoare în sală.*)

Ședința s-a încheiat la ora 16.28.

*Stenograma a fost pregătită spre publicare
în Direcția generală documentare parlamentară
a Secretariatului Parlamentului.*